

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 7 mars 2005*§ 3 Interpellation om musikens ställning i kulturskolan (nr 2004:37)*

Anförande nr 1

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kulturskolan är en av våra viktigaste kommunala angelägenheter på kulturområdet. Det handlar såväl om barn som om en viktig verksamhet. Kulturskolan är inte bara viktig ur det perspektivet att den ger ett utbyte för dem som är där och för dem som verkar där. I Sverige har det också varit en unik yttring för hur vi kan ta hand om ungdomars intresse för kultur. Det har också fått väldiga effekter vad gäller den ekonomiska utvecklingen för Sverige, om man ska ta upp sådana saker i det här sammanhanget. Per Gessle och många andra hade inte varit något utan den kommunala musikundervisningen.

Man föreställer sig att en stad som Stockholm skulle gå före på det här området. Det är därför väldigt sorgligt att notera vad som nu händer. Nu sker det en enorm neddragning vad gäller undervisningen i framför allt musik inom kulturskolan. Det anses inte riktigt fint, antar jag.

När Socialdemokraterna kommer med sina vallöften säger man att man ska ge alla barn plats i kulturskolan och att det går framåt och uppåt. Detta är rent och skärt lurendrejeri. Allt färre barn får plats i kulturskolans undervisning. Däremot har man inrättat nya verksamheter, som är prova-på-verksamheter. Där får naturligtvis många nya ungar plats. På det sättet försöker man bevisa att man har ökat antalet barn som får undervisning i kulturskolan. Man har en undervisning som i själva verket bara är något slags utvidgad fritidsverksamhet.

Det är symtomatiskt för hur Socialdemokraterna ser på kulturen. Kultur har inget värde i sig, utan ska endast användas för att uppnå ett annat mål, vilket i det här fallet är att hålla ungdomarna sysselsatta på något sätt.

Om man tittar på de genomgångar som gjorts i Kulturnämnden av hur det ser ut i olika stadsdelar ser vi att det är ungefär 800 barn som har slängts ut från kulturskolan. Varenda stadsdel visar på underskott. Det är mellan 50 och 100 barn i varje stadsdel som har slängts ut från kulturskolan och som inte längre ska få undervisning. Samtidigt säger man att man ska ha prova-på-kurser. Man kan då fråga sig varför man ska ha prova-på-kurser. Det finns ju inte plats att sedan ta emot barnen. Om de blir intresserade av att hålla på med kultur hamnar de i en kö. Det är det man vill uppnå med prova-på-kurserna. Det är ett förfärligt slöseri med skattepengar och med det intresse för kultur som dessa ungdomar skulle kunna ha.

I stället har man, som i Farsta, satsat på att ha något slags graffitikurser. Man anser alltså att det är bättre att kommunala skattepengar går till sprutburkar än till att uppmuntra barn att lära sig att spela ett instrument, vilket ju skulle kunna innebära en förändring för barnen och ge dem ett tillskott i livet och ett bredare perspektiv.

Socialdemokraterna skjuter Stockholms kulturskola i sank. Det som nu sker är alldeles förfärligt. Jag hoppas sannerligen att detta kulturmord får större uppmärksamhet i framtiden.

Anförande nr 2

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag delar naturligtvis uppfattningen att kulturskolan är en av våra mest angelägna verksamheter. Vi är nog helt överens om att den ska fortsätta att vara en unik möjlighet för våra ungdomar. Den ska vara en unik möjlighet att komma i kontakt med kultur och till att få redskapen för att skapa kultur. Så långt är allt väl.

Jag ställer mig däremot lite frågande till de enorma neddragningar som Madeleine beskriver. Om man tittar på statistiken över den mer traditionella verksamheten ser man att den ligger någorlunda konstant 2001, 2002, 2003 och 2004. Sett över tiden är det inga stora förändringar. Den stora förändringen är att utöver de 21 000-22 000 som normalt kommer i kontakt med kulturskolan är det 6 000 som har kommit in i prova-på-verksamheten. Den ska naturligtvis inte ersätta den traditionella verksamheten. Den är utöver den. Det är vad omorganisationen av kulturskolan handlar om.

Det handlar inte om att göra något i stället, utan det handlar om att göra något också och att bredda anslaget. Det beror på vilka barn vi når, från vilka grupper de kommer och vilken kultur vi för ut och ger verktyg åt. Det är det det handlar om.

Anförande nr 3

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! Det är ju inte så många interpellationsdebatter i dag så det är väl bäst att vi suger på dem vi har.

Kulturskolan är onekligen ett område som man bör diskutera här i salen. Det verkar vi vara rörande ense om. Det är trevligt att Madeleine också tycker det.

Däremot reagerar man som vanligt. Det första man tänker är: Oj, kulturskolan håller på att gå ned sig. Nu blir det katastrof.

Hur var det i budgeten från Folkpartiet? Var kulturskolan gigantiskt mycket större? Var det den stora satsningen? Hade alla ungdomar möjlighet? Det är inte min uppfattning att det var så. Det är visserligen ett tag sedan vi hade budgetdebatten, men jag har inte uppfattningen att det gjordes sådana satsningar.

Man kan ju bekosta kulturskolan på annat sätt, men vi ska väl inte gå in på avgiftsfinansiering och sådant i den här diskussionen. Det intressanta är de skillnader som finns när det gäller inriktningen på kulturskolan. Madeleine säger att sprejburkar som färginstrument i kultursatsningar är att förakta jämfört med att få spela ett instrument. Då tycker jag att vi går in från en vuxenkultur och säger vad som är rätt och fel i kulturlivet. Det är lite mer politiskt sprängstoff i den diskussionen.

Om vi har en kulturskola och kulturkurser för ungdomars egen kreativitet måste väl ändå prioriteringen vara sådan att det är den kultur som ungdomarna själva vill utveckla som de ska få möjlighet att utveckla och som de ska få hjälp och stöd att

utveckla. Man ska väl inte styra mot att det finns en finkultur och en fulkultur, utan mot att all kultur är tillåten och bra och att det på sikt är den som utvecklar samhället.

Jag håller inte heller med om att prova-på-kurser skulle vara något negativt. "Prova på" är en viktig satsning för kulturskolan när det gäller att bredda sig med perspektivet att man kan få nya grupper att intressera sig för kultur. Jag tror ändå att ordet kultur fortfarande i många hem uppfattas som något som man inte ska hålla på med och att det väl bara handlar om sådant som blockflöjt.

Jag tror att det är viktigt att man slår vakt om möjligheten att ta in nya grupper. Då är prova-på-kurser bra. Även om man inte sedan bestämmer sig för att gå en speciell kurs är det en fördel om ungdomar har möjlighet att upptäcka något som man tycker är kul. Man kanske inte vill göra det i den organiserade formen. Man kanske startar ett band med sina kompisar. Det kanske inte är en kurs på kulturskolan, men man förstod när man gick den där prova-på-kursen i elgitarr att det skulle vara roligt att spela i ett band.

Vi måste se på verksamheter som att det kanske kan öppna upp för nya grupper. Då är inslag av prova-på-kurser väldigt viktiga.

Anförande nr 4

A n n M a r i E n g e l (v): Kära Madeleine! Vi har haft den här diskussionen ganska många gånger i Kulturnämnden. Vi har hört dig bolla med siffror. Du har också fått dem vederlagda ganska många gånger. Vi har hört samma redovisningar. Vi vet att det inte minskar med ett stort antal barn. Det är bra att du slår vakt om kulturskolan. Särskilt när du sitter i opposition, skulle jag vilja säga, slår du vakt om kulturskolans budget.

Vad som inte verkar oroa dig är att kulturskolan var på väg att bli något bara för redan kulturintresserade innerstadsbarn med aktiva familjer. Vi tycker att det är en väldigt viktig fråga att bredda deltagandet i kulturskolan. Vi tycker att det är viktigt att barn får uttrycka sig på olika sätt – även genom graffiti. Det kan inte bara vara den klassiska konsertmusiken som tilltalar barn. Den statistik som finns visar ju också att de som ska lyfta det svenska musikundret, som du säger, slutar efter två år. Det är inte så att alla barn vill ha bara den undervisningen. De som vill ha det ska få det, men det ska också finnas andra möjligheter.

För att visa det har vi inte heller höjt avgifterna i kulturskolan. De ligger ganska lågt om man ser till nationell nivå. Det tycker vi är viktigt. Det har funnits många förslag, även från ditt partis sida, om att man ska höja avgifterna. Vi har inte gjort det eftersom vi tycker att det är viktigt att nå alla.

Du använder ordet kulturmord. Jag tycker att det är ett starkt ord. Du skjuter väldigt långt över målet. Det är bra om många partier här i salen vill slå vakt om kulturskolan, vill att den ska utvecklas och vill att det ska finnas plats för alla barn. Den behöver inte se ut som den alltid har gjort. Du har också hört kulturskolans ledning ganska värtaligt redogöra för att det i dag finns nya pedagogiska metoder och modeller som man måste pröva. Det innebär inte att det inte ska finnas möjlighet till

individuell musikundervisning. Men det ska inte vara det enda som kulturskolan står för. I dag ser vi med glädje den utvecklingen i kulturskolan.

Vi skulle gärna se att vi hade ännu mer resurser till kulturskolan. Det är väl bra om vi kan vara överens om att slå vakt om att tillföra den mer resurser.

Anförande nr 5

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Ann Mari Engel avslutade med att säga att det inte behöver se ut som det alltid har gjort. Självklart inte. Det tror jag inte att vare sig Madeleine eller jag eller någon annan som är oroad över vad som händer i kulturskolan skulle drömma om att hävda.

Ann Mari Engel sade också att det var viktigt att behålla de låga avgifterna. Ni tyckte att det var så viktigt att behålla de väldigt låga avgifterna att kulturskolan tvingades hitta ett antal miljoner i sin egen budget för att kompensera de besparingar som de var tvungna att göra. Hade det inte varit bättre att höja avgiften i det läget?

Det handlar inte bara om pengar. Det handlar mer om inriktning och politiska signaler. Vilka signaler sänder majoriteten till kulturskolans ledning, lärare och elever om hur verksamheten bör se ut och vilken utformning och inriktning den bör ha?

Ni är så desperat angelägna om att vara hipa och kul och balla och populära och att absolut inte ställa några som helst krav på någonting – inte på eleverna och inte på verksamheten – att ni glömmer bort vilket kulturskolans uppdrag egentligen är.

Jag tror att det var Åsa Romson som sade – även om hon i vanlig ordning lyckades säga ganska lite med ovanligt många ord – att kulturskolan inte ska syssla med kultur utan med alla möjliga andra saker. Just det! Kultur är ett ord som folk inte känner sig hemma med vid köksbordet, sade Åsa Romson. Det är nog sant att det är så, men det är ju kulturskolans uppgift att öppna dörrarna för barn till en verksamhet som de kanske inte vet särskilt mycket om och inte har någon annan kontakt med.

Ni håller på med någon sorts breddning till varje pris. Det ska breddas och integreras. Det viktigaste är att få med fler och fler barn i verksamheten.

Vad händer med fördjupningen, kvaliteten och långsiktigheten i verksamheten om breddning är det enda förhärskande målet? I så fall kan vi lika gärna lägga ned kulturskolan, eller döpa om den till någonting annat. Kanske till Socialdemokraternas, Vänsterns och Miljöpartiets verkstad för att göra en massa roliga saker som alla blir glada av. Någon kulturskola i rimlig mening är det inte längre.

Anförande nr 6

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag får väl ta risken att man säger att jag bollar med siffror. Det kan inte vara fel att de som sitter i kulturnämnden bemödar sig med att titta på hur det ser ut i de handlingar som är tillgängliga för alla. En verksamhetsberättelse till exempel är inte så svårläst. Jag tror att vi alla kan tillgodogöra oss den. Jag ska läsa högt vad som står där.

En kolumn beskriver hur många barn det har minskat med under det senaste året i kulturskolan i stadsdelsnämnderna. Det är 825 barn. Det är väl inte någon svår siffra att ta till sig? Det står att antalet elevplatser totalt i kulturskolans verksamhet har minskat med 6 procent. Det är inte heller så svårt att begripa. Det är en tydlig trend. Det är färre barn som får plats i det som vi brukar kalla kulturverksamhet.

Ann Mari Engel säger: Hur var det på Folkpartiets tid?

Det var mycket bättre, kan jag säga. På vår tid fick 14 259 barn plats i kulturskolan. I dag är det 13 884. Det är inte heller så svårt att ta till sig. Jag är ledsen att jag kommer med siffror, men vi måste väl diskutera hur många barn det handlar om.

Åsa Romson säger att man måste uppmuntra den egna kreativiteten. Det är precis det det handlar om. Jag kan namnge tio ungar ute hos mig – de bor alltså inte i innerstaden – som skulle vilja lära sig spela gitarr för att bilda ett band. De kommer inte in på kulturskolan för kulturskolan håller på med prova-på-verksamhet och något annat. De här ungarna har stått i kö i flera år. De bor i Farsta. Det är inte något fint ställe i Stockholm. De kommer inte in på kulturskolan. Kulturskolan tar inte emot några barn i undervisning i dag. Det är det jag tycker är fel. Det är det vi måste ändra på.

Ni säger att man tar till överord, men faktum kvarstår att om tio år kommer det att vara en klassfråga vilka barn som har fått lära sig att spela ett instrument. Man kan säga att de kunde ju teckna graffiti. Ja, det är väl bra. Men om man kan spela ett instrument eller inte ska väl inte vara en markör på vilket umgänge man har eller var i staden man bor. Det tycker inte vi, och det tänker vi ändra på den dag vi får bestämma om detta.

Anförande nr 7

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är glädjande att Folkpartiet värnar om kulturskolan.

Det är helt riktigt att om man jämför dem som gick i kulturskolans verksamhet 2004 med dem som gick år 2003 är det skillnad. Den jämförelse du gjorde mellan 2002 och 2004 är också relevant. Du glömde att jämföra 2003 och 2002 – som var vårt första år – mot ert sista. Där ser siffrorna annorlunda ut. Mer spännande är att du inte tog med siffran för år 2001 eftersom den var mycket lägre. Över en längre tidsperiod ser man att siffran är någorlunda konstant.

Anledningen till att vi hade en höjning år 2003 är att vi gjorde en rejäl tillskjutning av medel då. Det kunde vi tyvärr inte göra förra året. Det är hela sanningen.

Som Cecilia sade handlar det inte bara om pengar. Jag vill inte skriva under på vad det handlar om. Men det handlar om vilka man vill få in i kulturskolans verksamhet och vilka kulturyttringar som vi vill tillåta. Jag tycker inte riktigt om den liberal-konservativa måttstocken att somt är fint och somt är inte fint.

Motsatsen är inte att det ska vara kravlöst eller att det bara ska vara roligt. Det handlar om att ge alla en jämlik tillgång till kulturen som verktyg för att växa och

som verktyg för att kunna uttrycka sig själv och beskriva sin vardag och den verklighet man lever i.

Anförande nr 8

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill svara på Cecilia Brincks fråga, om det inte hade varit bättre att höja avgiften. Nej, jag tycker inte att det hade varit bättre att höja avgiften och därmed utesluta flera barn som inte anser sig ha råd, eller vars föräldrar inte har råd, att betala. Det är en viktig poäng att hålla avgiften låg och möjliggöra för flera barn. Det innebär också att bredda utbudet.

Du säger att vi inte ställer några krav på barnen. Jag förstår inte vad du menar. Vi tycker att barnen ska få uttrycka sig på fiol, med sprejburk eller med kroppen. De ska inte vara underställda Cecilia Brincks definition av vad som är kultur och vad som inte är kultur. Allt detta ska innefattas i kulturskolan.

Madeleine talar så föraktfullt om prova-på-kurser som om det vore någon liten sidoverksamhet som man inte kan räkna med. Den räknas inte in i statistiken, och det tycker jag är riktigt. Det är ju inte samma typ av undervisning. Målet med prova-på-kurser är ju att få in barn som inte riktigt vet om de är intresserade. De går sedan över till ämnesundervisning. Då är det ju fler barn som mer långsiktigt finns kvar i musikundervisningen.

Det finns statistik som säger att hälften tidigare slutade efter två år. Det kanske var ett par tusen fler som började, men de slutade därför att de insåg att det inte var något för dem. Vi har nog alla hört talas om och känner ganska många barn som har tagit några få lektioner och insett att instrumentalundervisningen person till person inte passade dem. Det kanske hade varit bättre att de hade fått möjlighet att gå en prova-på-kurs och se om det var något. Om de vill fortsätta ska de naturligtvis ha den möjligheten.

Vi har nog alla ambitionen att alla barn som vill ska gå i kulturskolan. Det är självklart. Men alla ska också ha möjlighet att prova på och inte behöva fortsätta om de inte vill. De ska inte vara där bara för att öka statistiken över de barn som går där. Med så många avhopp är det svårt att bolla med siffror. Det vidhåller jag.

Anförande nr 9

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Både Ann Mari Engel och jag vet att det var 400 barn som i höstas gick på undervisning och ville fortsätta men inte fick vara kvar. Det är en siffra som vi känner till. Det är inte något påhitt. Det var så.

Jag tycker att det här är spännande. Man pratar om nya pedagogiska modeller och att det ska finnas plats för alla barn och att prova-på-verksamheten är så bra eftersom de sedan kan göra det de vill. Det är intressant. Av en tillfällighet sammanfaller detta med att de verksamheter som erbjuds dessa barn nästan inte kostar någonting. Det handlar om att måla i grupp och liknande. Det är sådant som kan hjälpa till att hyfsa Socialdemokraternas vallöften.

De prova-på-verksamheter som vi har i dag och som handlar om musik kan inga barn komma in på. Det vore lika bra att man satte upp en skylt där man har den här prova-på-verksamheten där det stod: Bli gärna intresserad av något som kostar pengar så att vi kan göra en stor grupp, men bli för allt i världen inte intresserad av något musikaliskt. Där kan vi inte hjälpa dig och ta hand om dig eller göra något vettigt tillsammans.

Det är felaktig politik. Vad är det för fel på att lära sig spela ett instrument? Är det något fult? Är det något fult med att kunna spela gitarr? Det tycker inte vi.

Anförande nr 10

C e c i l i a B r i n c k (m): Fru ordförande! Nej, vi tycker inte att det är något fult med att lära sig spela gitarr, men jag tror att majoriteten tycker det. Jag vet inte om någon mer än jag har noterat att varje gång vi har pratat om kulturskolan här, i Kulturnämnden eller någon annanstans talar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet aldrig någonsin om musikundervisningen utom när ni blir direkt provocerade och när vi tvingar fram någon sorts uppfattning om hur den ska se ut och om den över huvud taget ska finnas.

Roger Mogert säger att vi har synpunkter på vad som är fint och vad som inte är fint. Det är bara löjligt! Vad vi har synpunkter på är att ni med er politik faktiskt stryper en central del av kulturskolans verksamhet långsamt men säkert. Vart ska de ungar gå som väldigt gärna vill lära sig spela gitarr och som inte är ett dugg intresserade av att lära sig graffiti för skattebetalarnas pengar? Vart ska de gå när det inte längre finns möjlighet att göra detta i kulturskolan?

Ann Mari Engel säger som en självklar sak att de som vill fortsätta efter en prova-på-kurs ska kunna göra det. Det kan de ju inte. Det är det som är problemet. Det finns ju inte plats för dem, om det är musik de vill hålla på med. Däremot talar ni om en massa andra saker som man ska kunna göra i kulturskolan. Det ska man kanske kunna. Det vill jag inte ha synpunkter på, även om jag är tveksam till graffitiidén.

Musikundervisningen talar ni aldrig om, om vi inte tvingar er. Det säger ganska mycket om hur viktig ni tycker att den är.

Anförande nr 11

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande, fullmäktige! Det är klart att vi inte tycker att det är fult med musik. Det är ett närmast barockt påstående. Om man jämför statistiken inom musiken kan man se att det 2001 var 8 200 elever i musikskolan i instrumental- och sångverksamhet. År 2004 var det 8 500. Det är alltså en ökning. Tittar vi på siffrorna på lite längre sikt ser vi att den minskning ni talar om inte finns på något område.

Jag måste fråga: Vad är ni så provocerade av? Vad är ni så upprörda över? Det får man gissa. Ni pratar om något annat. Ni pratar om något som inte händer. Min gissning är då att det som gör er upprörda är det som händer, det vill säga en ändrad inriktning, ett försök och en ambition att bredda målgrupperna. Det är min gissning.

Det är ingen minskning av musiken. Det är ingen minskning av det totala.

Anförande nr 12

C e c i l i a B r i n c k (m): Fru ordförande! Du har faktiskt helt fel, Roger Mogert, när du säger att det inte är någon minskning av musiken. Visst är det det. Möjligheten till individuell instrumentalundervisning är mycket mindre nu än för några år sedan. Man behöver bara läsa kulturskolans verksamhetsberättelse för att ta till sig det.

Det vi är rädda för är att ni håller på att lägga ned en viktig och central del av kulturskolans verksamhet, nämligen musikverksamheten. Det tycker vi är trist.

§ 5 Interpellation om den fastighetsnära tidningsinsamlingen (nr 2004:51)

Anförande nr 13

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Tack, miljöborgarrådet för svaret.

Tidningsinsamlingen har ju under många år varit den enda fungerande insamlingen i Stockholm. Det är den enda som är ekonomiskt hållbar. Den går med vinst. Den är miljömässigt försvarbar och den har haft en mycket stor folklig uppslutning. Mäniskor har lagt ut sina tidningar vid portar och grindar och tyckt att det har fungerat bra. En mycket stor andel av tidningarna har därmed gått till återvinning.

Detta är nu ett minne blott. Med ett enda penndrag förändrade en myndighet, som egentligen inte har med saken att göra, alltihop och förbjöd den fastighetsnära källsorteringen och hämtningen av tidningarna.

Miljöpartiet som är ansvarigt har reagerat alldeles för sent. Vi har under lång tid tjatat om att detta skulle hända. Ingenting hände från miljöroteln för att påpeka för myndigheten att detta höll på att ske.

Jag tycker att det är bra att Miljöpartiet nu har vaknat och vidtagit en del åtgärder i frågan. Staden måste agera.

I lagens mening är inte Stockholms stad ansvarig för tidningsinsamlingen. Det är en lagstiftningsfråga och det är en fråga för återvinningsbolagen. Men i folks ögon är vi som lokalpolitiker ansvariga. Det är oss som folk skäller på när det börjar se ut som soptippar ute på stan.

Från en situation när det redan var trist vid återvinningsstationerna är det nu ännu värre. Det gör att vi på ett eller annat sätt blir ansvariga. Vi är också ansvariga genom de bygglov som beviljas och genom de krav vi ställer på dem som får byggloven. Vi måste kunna ställa hårdare krav för att man ska få bygglov, precis som vi gör på fastighetsägare som söker bygglov.

Jag tycker att vi borde ställa krav på Pressretur, i det här fallet, att de ska ställa ut kärl vid portarna. Det ska de göra gratis.

Tidningsinsamlingen är en vinstdrivande verksamhet. Den går alldeles utmärkt. Pressretur sänder tillbaka det papper som samlas in. Man kokar nytt papper av det och gör en ekonomisk vinst. Därmed anser jag att det är helt otillständigt att man kräver betalt av fastighetsägare och villaägare för att få ta del av den råvara som tidningarna utgör. Miljöborgarrådet borde ställa krav på Pressretur att de återigen ska få det att fungera.

Alternativet till insamling av tidningar är ju att de går i soporna. Det är framför allt de människor som har svårt att ta sig till återvinningsstationerna som kommer att slänga tidningarna i soptunnorna i stället. Det vore olyckligt

Anförande nr 14

Stellan Hamrin (v): Vi i Vänsterpartiet tycker fortfarande att samhället ska ha ett avgörande inflytande över gemensamma funktioner. Det gäller till exempel materialåtervinning. Det brukar inte Folkpartiet tycka. Det är därför lite märkligt att ni anklagar staden för att tidningsinsamlingen inte fungerar. Det är ni som har lagt ut återvinningen på entreprenad. Därmed har ni förhindrat att vi kan göra något vettigt under överskådlig tid.

Ni går dessutom emot de försök med att ta hand om sophantering själva som vi planerar i Renhållningsnämnden. Genom systemet med entreprenader förhindras staden att direkt ingripa. Återvinning av tidningar är producenternas ansvar. De har känt till att systemet inte är anpassat till moderna krav, men de har inte gjort något. När det uppstår problem står de helt handfallna. Det blir som vanligt allmänheten som får ta stötarna. Det blir till att vandra iväg till de gröna behållarna igen. Även de är ju industrins ansvar. Vi tycker att de sköter det illa.

Vi kommer att ta i med hårdhandskarna om de inte omedelbart bättrar sig. Det gjorde inte ni när ni hade chansen. Det vi kan kräva är att det ska finnas plats för alla tidningar. Det kommer vi att se till att det gör. Vi kommer annars att fundera på att säga upp hyresavtalen.

Vi tycker att det i första hand är fastighetsnära insamling av alla olika produkter som är det viktiga. Det gäller också tidningarna. Det är märkligt att det måste till kommunala fastighetsägare för att detta ska fungera. Om vi själva hade kunnat styra detta hade problemet varit löst nu. De privata fastighetsägare i staden, som kunde ta hand om detta, har visat en öppet negativ inställning till fastighetsnära lösningar trots att staten nu skjutit till pengar. Även de pengarna har vi ordnat.

Efter alla dessa år borde det ha varit möjligt att ha detta ordnat, genom ett rum eller en container på gården. Där skulle också tidningar kunna tas om hand.

Vi tycker att det borde ligga i en ansvarsfull fastighetsägares intresse att hans kunder eller hyresgäster får en bra service också när det gäller sophantering.

Ni tycker att privatisering löser de här problemen. Det är märkligt att det måste till kommunala bolag för att det ska fungera.

Anförande nr 15

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter och Lotta Edholm! Jag tycker att det var väldigt bra att den här interpellationen kom. Jag håller i stort med om att det inte har varit speciellt bra, det som har hänt med tidningsinsamlingen.

Det är inte sant att vi inte har försökt påverka. Vi har försökt påverka detta på olika sätt sedan förra våren. Det är ett förhållande mellan Arbetsmiljöverket och Avfallsrådet som innebär att Arbetsmiljöverket ställer krav som är motstridiga mot de krav som Avfallsrådet ställer på Naturvårdsverket. Vi har nu skrivit till regeringen för att försöka få ordning på detta så att inte deras verk tycker olika saker. Det har vi gjort i ett ganska sent skede. Innan dess har vi påverkat detta på olika sätt.

I brevet till regeringen har vi skrivit att vi under en period av tre månader kommer att tillåta människor att ställa tidningarna i portarna. Vi kommer alltså inte att jaga folk för att de gör det. Vi har också sagt att kommunen kommer att ingripa för att städa om det blir väldigt mycket tidningar som står kvar. Detta får vi egentligen inte göra. Vi får som kommun inte befatta oss med tidningar. Det är ett av problemen. Vi kan inte ens städa bort det som finns.

Jag förstår att människor har svårt att skilja på det ansvar som producenterna har och det ansvar som kommunen har. Det behövs mycket upplysning kring de här frågorna. När det gäller tidningarna är det ett producentansvar. Det är ingen avgift för just det här materialet. Det ska gå på det som producenterna får in när de i sin tur säljer tidningarna. Vi har tyvärr ingen möjlighet att gå in och diskutera Pressreturs vinstmarginaler. Man kan misstänka att det är lönsamt eftersom det är lönsamt att transportera tidningar från Tyskland och stoppa ned i våra pappersbruk. Det borde alltså inte vara alltför dålig marginal på detta.

Vi fortsätter att aktivera detta. Som det ser ut i dagsläget har medborgarna varit bra på att hantera situationen. Vi får ändå fortfarande många påpekanden om att det är svårt att veta hur man ska göra. Vi måste fortsätta att arbeta på att få ut informationen till medborgarna på de här punkterna. Vi måste också få Pressretur att ta det ansvar som de ska ha fullt ut. Kommunen har egentligen endast ansvar för samråd, information och upplåtande av platser.

Anförande nr 16

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Stellan Hamrin försökte skylla ifrån sig på borgerlig politik. Såvitt jag vet har hans parti - och har under många år haft - ett avgörande inflytande över regeringens och riksdagens politik i det här avseendet. Jag tror inte att hans parti har gjort något åt vare sig arbetsmiljölagen, som styr detta, eller den lagstiftning som styr bland annat insamlingen av tidningar.

Detta måste naturligtvis förändras i grunden. Det kan inte vara så att ett verk påverkar helt andra verksamheter som gör att det får helt orimliga konsekvenser. Det har det ju faktiskt fått.

Dessutom måste man varna för vad som kan hända den dag någon säger till Resta, som har hand om södra Stockholm, att de inte heller får samla in i portar fortsättningsvis. Den metod de använder är den metod som man hämtar vanliga sopor med. Om vi inte ser upp kommer den normala sophämtningen att förbjudas i Stockholm. Då tror jag att folk blir vansinniga.

Stellan Hamrin skyller på fastighetsägarna, och gärna på de privata fastighetsägarna. Man kan säga att det också handlar om vad man använder marken till och vad man använder lokalerna till i en fastighet. Bara i Stockholms innerstad kommer det att kosta hundratals miljoner att bygga ut en fastighetsnära källsortering för allt det som ni tycker att medborgarna ska sortera. Till detta kommer att de lokalerna kanske hade kunnat vara bostäder eller butiker i stället.

Om det blir fastighetsnära källsortering hamnar detta naturligtvis på hyran. Det är alltid någon som måste betala i slutändan. Man måste ha klart för sig att detta inte är

gratis. Det kostar stora summor pengar. Jag är orolig för att det här bara är början och att det i framtiden kommer att bli ännu svårare att göra sig av med även andra sopor. Att göra sig av med sina sopor på ett ekonomiskt och miljömässigt bra sätt är ett problem framför allt för dem som är gamla och för dem som har funktionshinder.

Anförande nr 17

S t e l l a n H a m r i n (v): I ditt första inlägg, Lotta, sade du att de myndigheter som hade ingripit inte hade med saken att göra. Det reagerade jag på. Det är självklart att Arbetsmiljöinspektionen måste kontrollera sådana här saker.

Du tycker att det är fel att återvinningsbolagen tar betalt. Det håller jag fullständigt med dig om. Jag tycker att det är för jäkligt att de gör det. Men vi lever i ett system där man ska vinstmaximera sig på den privata marknaden. Jag är förvånad över att du reagerar mot att de lyckas så bra med detta. Det är ju det som alla bolag strävar efter. De tar naturligtvis den chans som finns.

Du säger att Vänsterpartiet har haft ett avgörande inflytande på regeringens politik. Det önskar vi att vi hade haft. Du vet lika väl som jag att vi inte har det. Vi hade det framför allt inte när den här propositionen en gång togs.

Jag håller med dig om att vi har ett dåligt system. Jag är beredd att göra det lilla jag kan för att det ska ändras. Jag tycker att kommunen borde ha hela ansvaret för all återvinning i staden. Det ska inte läggas ut på entreprenad, och det ska inte delas med andra intressenter. Låt oss ta hand om alltihop.

Du tog upp frågan om fastighetsägarna. Vi kan naturligtvis bygga hela staden full med bostäder där servicen inte fungerar och sedan klaga över att det blir för dyrt att fixa. Om vi ska ha folk boende i Stockholm – och det tycker jag absolut att vi ska ha – måste vi garantera dem en bra service. I den ingår fastighetsnära insamling, precis som en rad andra åtgärder som man behöver ha. Det tar plats, och det kostar pengar. Det måste det få göra.

Jag inser till fullo att sådant till slut hamnar på hyran, därför förstår jag inte fastighetsägarnas så negativa inställning. De slipper ju i alla fall betala – tyvärr. Det finns ju inte någon annan lösning. Hur tänker du fixa det? Det är inte rimligt att springa en kilometer för att bli av med sopor. Man ska självklart kunna bli av med dem i sin egen fastighet.

Du säger att sophanteringens försvinner om Yrkesinspektionen griper in en gång till. Det är naturligtvis trams. Sophanteringen är godkänd i den utformning den har. Den kan förbättras ytterligare, och det ska vi se till att den görs. Redan som den är nu är den fullt godkänd, så den risken finns absolut inte.

Anförande nr 18

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag förstår att Lotta Edholm gärna vill utöka den här diskussionen till en allmän sopdiskussion, men det är ju inte det som den här interpellationen handlar om. Den handlar om tidningar. Det är en speciell del av hanteringen av avfall. Det är en speciell fraktion. Dels är det producentansvar på den

dels har den ingen avgift som andra förpackningar har. Jag tycker att vi håller oss till tidningsinsamlingen.

Mellan åren 2003 och 2004 ökade antalet tidningar som hämtades upp i Stockholm med mellan 10 och 12 procent. Det är en stor ökning. Av denna ökning hamnade ungefär 20 procent i återvinningsstationer, 20 procent i fastighetsnära hämtning, 20 procent i port- och grindhämtning och ungefär 10 procent i blandat hushållsavfall. Det innebär att konsumenterna använde alla dessa sätt att göra sig av med tidningar.

Vi vill styra om hela hanteringen så att man får så nära som möjligt att lämna sina tidningar. Då handlar det ju om fastighetsnära hämtning.

I det här fallet ska vi inte blanda in några andra fraktioner. När det gäller just tidningarna skulle man kunna ordna det ganska enkelt genom att ställa ut kärl i portarna så att det går lätt att även fortsättningsvis lämna dem på ett enkelt sätt. Det finns många fastighetsägare som i dag har utrymmen som man skulle kunna använda, men man har inte tillräcklig gemenskap med de boende för att kunna jobba vidare med det. Det finns ett bidrag som fastighetsägare kan få om de bygger om sitt soprum.

Vi ska komma ihåg att hela sopberget växer, inte bara tidningarna. Just när det gäller tidningar var det 10–12 procent.

Jag funderar på vad Lotta Edholm egentligen menade när hon sade att vi ska ställa hårdare krav på bygglovet. Vi har ju haft möjlighet att bevilja fler bygglov än vad producenterna har begärt. De har inte begärt särskilt stor utökning. Det är ett större problem än att ställa hårda krav. De hårda kraven ställer vi på städning och snöröjning på stationerna.

Anförande nr 19

L o t t a E d h o l m (fp): Det var faktiskt något överraskande att Vänsterpartiet säger sig inte ha något inflytande över regeringens politik. Jag förstår inte varför ni då sitter i knäet och samarbetar med dem så mycket om ni inte har något inflytande.

Jag tänker inte göra detta till en allmän sopdebatt. Det var Stellan Hamrin som började med det. Jag vill bara säga att det bästa sättet att göra sig av med problemen är naturligtvis att upphöra med en stor del av sorteringen av annat än tidningar, och skicka det till förbränning i stället. Det skulle uppskattas av stockholmarna.

Jag är överraskad över Stellan Hamrins inlägg. Han struntar uppenbarligen i vilka hyror hyresgästerna får, vilka avgifter som villaägarna har eller vilka avgifter som bostadsrättsföreningarna har. Jag tycker att det är ett stort problem att vi har för höga hyror i Stockholm. Vi har för höga boendekostnader i Sverige. Varje pålaga som läggs på fastighetsägarna, oavsett om det är hyresfastigheter, bostadsrätter, villor eller småhus, är ett stort problem i Sverige. Varje liten bit för sig kanske inte spelar så stor roll, men sammantaget leder det till att vi har väldigt höga hyror. Det är ett stort problem att vi inte längre kan göra oss av med tidningspapperet på ett vettigt sätt.

Fru ordförande! Jag hoppas verkligen att Miljöpartiet nu lägger all energi på att tillsammans med de ansvariga försöka hitta ett system som gör att stockholmarna kan få tillbaka tidningsinsamlingen. Det är, som sagt, den enda sopsortering i Stockholm som verkligen fungerar.

Anförande nr 20

Stellan Hamrin (v): Det är förvånande att Lotta inte inser att saker och ting kostar pengar. Någonstans måste man betala om vi ska ha ett fungerande system som gör att de som bor i bostäder inne i staden är nöjda med sin situation. Jag förstår att de klagat över att springa långa vägar för att bli av med sina sopor, men vi måste ta hand om dem. Alla parter måste hjälpas åt med det.

Det finns tyvärr en hel del avgifter som vi måste betala för att en stad ska fungera. Man kan naturligtvis fundera över vad som är mest viktigt. Jag tycker, och jag tror att alla tycker, att det är ganska väsentligt att vi sköter sophanteringen. Jag tror att det var den första kommunala uppgift som staden fick över huvud taget. När inte återvinningssystemen fungerar upphör staden att fungera. Därför måste ett sådant system faktiskt träda i funktion på ett bra sätt. De kostnader det medför i förhållande till hyran är marginella.

Det är min bestämda uppfattning att om vi ska få ett fungerande system även i centrala Stockholm måste vi vidta sådana åtgärder.

Anförande nr 21

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Debatten blev lite tvinnad. Det är jag som är borgarråd. Jag är miljöpartist, inte vänsterpartist. Jag står inte för de åsikter som Stellan Hamrin har när det gäller hanteringen från entreprenörer och att vi skulle ta tillbaka all avfallshämtning själva. Jag tror på att det går lika bra med en verksamhet som är entreprenörstyrd.

Man kan naturligtvis pröva egenregi, men det är inte där problemet sitter. Det sitter i information och i att bolagen inte fullt ut har tagit sitt ansvar när det gäller producentansvaret.

När det gäller våra hushållssopor har vi väl inte så mycket att klaga på, tycker jag.

Jag blir lite orolig när Lotta Edholm återigen ställer förbränningskravet i motsats till en modern källsortering och hantering av avfall på modernt sätt. Vi kommer aldrig att komma tillbaka till att förbränna allting. Det kommer vi aldrig någonsin att göra. Vi har en hierarki som handlar om att vi måste lära oss att minska sopberget. Vi måste återanvända väldigt mycket mer än vi gör i dag. Väldigt många dugliga produkter slängs bara rakt av på våra återvinningscentraler.

Vi måste materialåtervinna. Det gör vi i dag, men vi skulle kunna göra det i mycket större utsträckning.

Vi ska också kunna energiåtervinna när alla andra möjligheter är uttömda.

Det är viktigt att vi gör detta. Snart får vi ett nytt avfallsslag, nämligen biologiskt avfall, som vi också måste ta hand om. Vi i Stockholms stad är inte ensamma i världen om detta. Detta händer i hela Sverige. Det händer i Europa. Det händer i hela världen. Vi måste förändra vårt sätt att se på avfall. Avfall är ofta en resurs till en ny produkt.

Det finns i dag många moderna system för hämtning och återvinning. Att bygga om soprummen är inte det enda systemet. Man skulle kanske kunna hitta andra möjligheter. Det finns i dag rörlig användning av sopsug, och det finns inbyggda sopsugsystem. Det finns väldigt intressant miljöteknik som man kan prova på det här området. Det finns ett stort intresse för att utveckla verksamheten och få den bättre omhändertagen på ett sätt som är bra för både gamla och handikappade.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Att fara med osanning*

Anförande nr 22

Borgarrådet Axén Olin (m): Fru ordförande! När vi tillträdde makten i den här staden 1998 hade staden lån på ungefär 37 miljarder. När vi förlorade valet och lämnade över makten till Socialdemokraterna 2002 hade vi löst alla lån. Staden var helt skuldfri. Staden hade dessutom totalt sett ett överskott på ungefär 2 miljarder, miljarder som majoriteten nu använder till biltullar, kompetensfonder och annat.

Fru ordförande! Jag blev därför lite förvånad när jag i några olika medier hörde Annika Billström påstå andra saker. Jag blev dessutom uppringd av arga medborgare som tyckte likadant. De hade hört Annika Billström tala om man nu äntligen hade kommit till rätta med borgarnas underskott i Stockholms stad som vi hade åstadkommit 1998–2002.

Med tanke på den sakkunskap och information som jag har, att vi hade 2 miljarder i överskott, skulle jag verkligen vilja fråga Annika Billström om hon anser att det är rätt och riktigt att fara med osanning i medierna i så viktiga frågor.

Anförande nr 23

Borgarrådet Billström (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte farit med osanning, och det vet Axén Olin. Du blandar ihop äpplen och päron. Visst, ni sålde som aldrig förr. Jag kommer inte ihåg exakt hur många miljarder som försäljningen av Birka Energi inbringade, men resultatet är ju väldigt tydligt. Konsumenterna har fått högre elpriser, en höjning med mellan 25 och 30 procent – det har ni åstadkommit. Men ni lämnade efter er ett underskott i verksamheterna.

Tre fjärdedelar av stadens budget omfattar ju stadsdelsnämndssektorn. Där lämnade ni efter er, trots högkonjunktur, ett underskott på 313 miljoner kronor. Stadsdelsnämndernas ekonomi, som vi tog över, var ju fullständigt anorektisk. Läget var jätteallvarligt. Vi har nu lagt ut 2 miljarder till stadsdelarna för att se till att höja kvaliteten, och det är sanningen. Det vet ju du. Men medvetet blandar ni moderater alltid ihop äpplen och päron. Förmögenheten kan man inte använda för driftskostnader, och det vet du mycket väl. Vi har ett starkt eget kapital som vi återinvesterar i bostadsförsörjning och för att bygga infrastruktur.

Men det resultat som du lämnade efter dig var ett underskott på 313 miljoner kronor. Så den som far med osanning är den som kastar första stenen.

Anförande nr 24

Borgarrådet Axén Olin (m): Fru ordförande! Annika Billströms inlägg genererade snarare ett antal nya frågor. Är det någon som använder kapital eller försäljningsinkomster till drift så är det ju ni. Det är precis det ni gör med hela kompetens-

fonden. Ni betalar till och med fritidshemsverksamhet och annat med kompetensfondspengar, pengar som vi genererade genom försäljningar, det är alldeles riktigt. Men ni använder dessa pengar till ren och skär drift.

Förvisso hade vissa stadsdelsnämnder kanske ett underskott. Men vi sänkte ändå skatten under fyra år i rad, till skillnad från det som ni har gjort nu. Ni har faktiskt höjt skatten – en dramatisk höjning – men ni har ändå ett visst underskott i stadsdelarna. Det ligger väl i ungefär samma härad som när vi styrde i staden.

Men det som gör mig väldigt upprörd är att du i medierna far med osanning inför stockholmarna och säger att ni har kommit till rätta med borgarnas totala underskott i staden. Du borde i stället tala om för dem att vi totalt sett hade ett överskott på 2 miljarder som ni nu har satt sprätt på till ren driftsverksamhet.

Anförande nr 25

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Kära fullmäktige! Jag ska försöka att reda ut det här förhoppningsvis en gång för alla. Vi gick till val på att höja skatten i Stockholms kommun med 50 öre, och det har vi genomfört. Efter er fick vi ta hand om ett fullständigt konkursbo i landstinget med ett underskott på 10 miljarder. De sista ett och ett halvt åren fattade dina kompisar längre upp på Hantverkargatan – Lédel och den andre som jag nu inte kommer ihåg namnet på – inte ett enda verkkningsfullt beslut för att åstadkomma resultat och minska underskottet. De och ni använde er av en retorik som byggde på Perssonplundring.

Men domen kommer alltid. Folk är inte dumma. I det moderatstyrda Stockholms läns landsting var underskottet 10 miljarder. I Stockholms stadshus hade man 313 miljoner kronor i underskott i verksamheterna. Folk är inte dumma, Kristina Axén Olin. De förstod vad ni gjorde.

Anförande nr 26

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru Ordförande! Nu får jag anledning att använda mig av Annika Billströms favorituttryck om att blanda äpplen och päron, för det är precis vad du gör. Men nu har du så att säga kommit ur busken, och det är bra.

Jag är övertygad om att du kommer att beskylla oss för landstingets ekonomi ända fram till valdagen, så det är jag beredd på. Men du ska inte prata i medierna om borgarnas stora underskott som vi efterlämnade i Stockholms stad. Det var precis det du gjorde. Det finns inspelat, så det kan jag ta fram när som helst. Du ska erkänna att Stockholms stad som helhet hade ett överskott på 2 miljarder. Sedan kan det ha varit någonting annat i landstinget, men du ska inte fara med osanning, Annika Billström. Det tycker inte jag att väljarna förtjänar.

Anförande nr 27

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! När Kristina Axén Olin och Moderaterna förlorade valet 2002 överlämnade de ett underskott i stadsdelsnämnderna på 313 miljoner kronor. Det går inte att trolla bort. Jag tycker att

313 miljoner kronor är en mycket stor summa. Det var direkt oansvarigt i en högkonjunktur.

Så fort vi tog över kommer du väl ihåg att ni pratade om att Billström skapade lågkonjunkturen. Jag undrar vad ni säger nu när vi är på väg in i en högkonjunktur. Men så var det. Ni skapade medvetet ett underskott i stadsdelarna i de verksamheter som människor berörs mest av, våra barn, våra funktionshindrade, våra gamla och våra ungdomar. Där efterlämnade du och Moderaterna ett underskott på 313 miljoner kronor. Du kommer aldrig ifrån det.

Fråga nr 2. Förskolan

Anförande nr 28

L o t t a E d h o l m (fp): För några veckor sedan visade fullmäktiges utredningstjänst att en mycket stor del av de resurser som vi här i fullmäktige avsätter till förskolan i själva verket går till helt andra saker ute i stadsdelsnämnderna. Eftersom pengarna inte är öronmärkta för förskolan kan de användas till i princip vad som helst, snöröjning, Agenda 21-samordnare och allt möjligt annat. Att stadsdelsnämnderna inte prioriterar förskolan är ingen nyhet. När vi beställde den här undersökningen visade den exakt samma sak.

Mot bakgrund av detta är min fråga till skolborgarrådet om hon är beredd att verka för att pengarna till förskolan öronmärks så att de i fortsättningen bara kan gå dit och ingen annanstans.

Anförande nr 29

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! När man går ut i massmedierna med sådana här siffror borde man ha analyserat dem lite bättre. Det stod bland annat att Kista använde 17,3 procent av förskolans schablon till annat. Detta stämmer inte i verkligheten.

Vi kan fortsätta att använda Kista som exempel, eftersom Folkpartiet har gjort det förut i den här fullmäktigeförsamlingen. Av förskoleschablonen avsätter man en del för resurscentrum. Detta resurscentrum tilldelar ytterligare pengar till förskolan och till barn med särskilda behov. Den egentliga kostnaden för administration blir i slutändan 5 procent, och det är exakt samma siffra som Folkpartiet kan tänka sig att acceptera.

Jag vill också resonera kring detta med administration. Jag tycker att det är för lätt att slänga sig med det ordet i fullmäktige. Vad innebär egentligen administrationskostnader? Jo, det är delvis löneadministration. Förskollärarna är väldigt glada över att få sina lönekuvert den 26:e varje månad. Det går också en del pengar till facklig tid. Företagshälsovården är icke att förglömma. Man använder också pengarna för rehabilitering, och dessa pengar kommer också förskolan till del eftersom personalen berörs av detta. En del pengar används för friskvård.

Detta glöms bort i diskussionen. Mycket av den administrativa kostnaden kommer förskolan till del. Men jag skulle önska en tydligare analys av dessa siffror. Visar de sig vara fel i Kista är jag övertygad om att de är fel i flera stadsdelar.

Anförande nr 30

L o t t a E d h o l m (fp): Man kan naturligtvis använda siffror lite hur som helst. Ett skäl till att det är så oklart är att den styrande majoriteten ute i stadsdelsnämnderna vill dölja det faktum att de tar en hel del av de pengar som vi avsätter här i fullmäktige för förskolan och använder dem till helt andra saker.

Vi tycker att pengarna till förskolan ska öronmärkas. De ska i stället gå ut direkt till verksamheterna, och man bör låta de människor som är ansvariga för förskolan fatta beslut om pengarna. Vi tror att det blir mer pengar till verksamheten, och vi tror också att det helt enkelt blir bättre beslut. Så gör man med skolan, och det fungerar alldeles utmärkt.

Jag vill ställa en fråga till Mirja. Om det inte spelar någon roll vilka pengar som fullmäktige avsätter till förskolan och om de kan gå till vad som helst, hur kan man då utlova hundratals mer miljoner på förskolan när alla vi andra vet att det inte är sant?

Anförande nr 31

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Det är väldigt lätt att säga att man ska öronmärka pengarna så att de går oavkortat till förskolan. Men vem ska då bära kostnaden för det som även förskolan behöver i form av administration, det som jag räknade upp – löneadministration, rehabilitering, friskvård, företagshälsovård? Är det någon annan verksamhet som ska bekosta detta?

Jag vill påminna dig, Lotta Edholm, om att det var bland annat Folkpartiet som fattade beslutet att ta bort budgeten för administration i stadsdelarna för att lägga den som *overhead*-kostnader. Det är ert beslut som vi lever med. Vi har inte gjort något annat. Det som går till administration kommer förskolan till del.

Dessutom är jag övertygad om att om man sköter löneadministration och dylikt ute på den enskilda lilla enheten kommer vi att vakna en dag med ännu högre kostnader för administration.

Anförande nr 32

L o t t a E d h o l m (fp): Borgarrådet vet ju uppenbarligen inte vad hon pratar om. Om man jämför med skolan är det ungefär en tredjedel av schablonen går till stadsdelen och precis till sådana saker som skolborgarrådet räknar upp. Det är självklart att man inte kan fördela hela pengan. Men det som har hänt under de senaste åren är ju att hela den ökning som ni sade skulle gå till att minska barngrupperna i själva verket har gått till stadsdelsnämnderna.

Självklart har pengarna i stor utsträckning gått till det som Mirja räknar upp, men de har också gått till Agenda 21-samordnare, snöröjning, skräpplockning i parkerna och allt möjligt annat.

Jag tycker att det är fel att vi i fullmäktige låtsas att vi avsätter pengar till förskolan när sedan stadsdelsnämnderna kan göra precis som de vill. Det vore i så fall ärligare om man tog bort den schablonen helt och hållet och lade pengarna i en enda stor påse där medborgarna inte kunde se hur mycket som det var tänkt skulle gå till förskolan.

Barngruppernas storlek ökar nu i en del stadsdelarna. En förklaring är att de pengar som vi har avsatt inte går till förskolan.

Anförande nr 33

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Om barngruppernas storlek ökar finns det nog flera förklaringar än så, Lotta Edholm. Jag tycker fortfarande att det här är en väldigt konstig diskussion. Folkpartiet hävdar i praktiken att förskolans personal egentligen inte behöver de saker som jag räknade upp.

När vi tittade på de siffror som utredningstjänsten tog fram kunde vi påvisa att de inte var rätt beräknade när det gällde den första stadsdelen som enligt tidningarna hade tagit den största delen. Man hade helt enkelt inte analyserat procenttalen. Jag är övertygad om att det i fler stadsdelar är en mycket större del av pengarna som går till förskolan.

Fullmäktiges riktlinjer är ju att fortsätta att arbeta för minskade barngrupper, och det är jag övertygad om att varje stadsdelsnämnd gör utifrån sina förutsättningar. Jag är övertygad om att när vi har kommit till mandatperiodens slut har vi minskat barngrupperna med två barn, det är jag helt övertygad om.

Fråga nr 3. Aspuddens badhus

Anförande nr 34

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Aspuddens badhus är en verklig pärla i Aspudden. Badhuset är gammalt. Det byggdes på den tiden när det inte fanns badrum i alla lägenheter. Nu är det ett lokalt rehabcenter. Badet drivs sedan slutet av 80-talet av Aspuddens badhusförening på ett mycket förtjänstfullt sätt. Verksamheten är utomordentlig. Man har babysim, simskola, rehab-bad och öppet för allmänheten. Verksamheten går runt, och det inre underhållet är väldigt bra skött. Men det yttre underhållet har föreningen icke mäktat med.

Det har gjorts en framställan från föreningen med stöd från hela stadsdelsnämnden om att man vill ha en omförhandling av avtalet. Huset är dock stadens egendom. Det är väldigt fint inuti, men rätt slitet utanpå.

Så jag undrar hur du ser på möjligheterna att rusta upp denna stadens fastighet så att den kan bli en utvändig likaväl som en invändig pärla.

Anförande nr 35

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag förstår att det är många som vill behålla Aspuddsbadet, och det har man också full möjlighet att göra. Men anläggningen Aspuddsbadet har inte tillhört stadens anläggningsutbud på de senaste 20 åren. Aspuddens badhusförening åtog sig att driva det här badet i enskild regi. Man tecknade ett avtal där det väldigt tydligt framgår att alla kostnader som har med badet att göra ska föreningen själv stå för.

Vi har tittat på vad det skulle kosta att rusta upp badet, och det handlar alltså mest om utvändig restaurering av byggnaden. Den kostnaden skulle då uppgå till runt 5 miljoner kronor. Det är ungefär 3 000 personer som använder badet aktivt under året. Vi har bedömt det så att kostnaderna för att rusta upp badet är av den storleksordningen att det inte står i rimlig proportion till nyttan.

Man kan jämföra med upprustningen av Liljeholmsbadet som också kostade 5 miljoner, men där är det 50 000 personer per år som badar, och det är en ständig stigande siffra.

Anförande nr 36

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja, Py, badhusföreningen har ju inte begärt att få hela kostnaden på ett bräde. Man har i all blygsamhet velat ha en omförhandling och är naturligtvis införstådd med att detta kan innebära en viss kostnad för föreningen.

Jag är mycket väl medveten om det avtal som tecknades, men man ska komma ihåg att detta var ett av de första entreprenadavtalen. Tyvärr tog sig föreningen något vatten över huvudet, vilket jag kan förstå, för man var väldigt angelägen om att bevara det här fina badhuset för allmänheten. Om inte föreningen hade tagit över hade badet kanske varit nedlagt och huset rivet. Men man har klarat det viktigaste. Man får verksamheten att gå runt. Den fungerar väldigt väl. Badet är fullbokat för det mesta. Det är svårt att få nya tider för till exempel dambadet. Det finns ett behov av utökning. Det är alltså en väldigt välskött verksamhet som går runt. Det är inte driftsbidrag och bidrag till det inre underhållet som det handlar om, utan det gäller enbart det yttre.

Kan inte staden i alla fall bjuda på en omförhandling?

Anförande nr 37

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag är ledsen att behöva konstatera att det inte finns några pengar avsatta i idrottsnämndens budget. Vi har väldigt små möjligheter att göra en upprustning av badet. Det är viktigt att påpeka att idrottsnämndens huvudsakliga uppgift är att tillhandahålla motionsanläggningar som når väldigt många personer och att allmänheten har tillgång till dem. Enligt vår bedömning är detta en stor kostnad i förhållande till vad vi får för pengarna.

Anförande nr 38

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tror nog att alla som besöker Aspuddens badhus skulle bli ganska ledsna om de hörde dig, Py. Skulle det inte vara någonting värt att vi har babysim och rehabilitering? Det varma vattnet är utmärkt för reumatiker. Badet är också öppet för allmänheten. Det är stadens egendom. Tyvärr finns det en del kapitalförstöring i det hela. Badhusföreningen förväntar sig inte att staden ska bekosta hela kalaset. Man är beredd att ta på sig en hyreshöjning. Skulle det i alla fall inte vara möjligt att slå ut kostnaderna över tiden framöver?

Vad badhusföreningen har bett om att få är en omprövning av det hela. Läget är inte akut, så det behöver inte ske nu omedelbarts. Huset har stått i ganska många år, men det börjar att se mer och mer slitet ut. Jag tycker att det är ogeneröst mot den här verksamheten som har bedrivits mycket förtjänstfullt. Utvändig upprustning och omförhandling är det enda som man har begärt.

Anförande nr 39

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Av de uppgifter som har kommit till idrottsförvaltningen framgår det att den omprövningen skulle innebära en kostnad på 5 miljoner kronor. De pengarna har inte idrottsförvaltningen.

Fråga nr 4. Personal inom äldreomsorgen

Anförande nr 40

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att höra majoritetens interna diskussioner. Vi får se om de kommer att fortsätta också framöver.

Min fråga till dig i dag, Roger Mogert, handlar om personal inom äldreomsorgen. För ett antal år sedan fattade man beslut om att man skulle göra en personkontroll i polisens belastningsregister när anställningar skulle göras inom barnomsorgen.

I dagarna har vi kunnat läsa i tidningen om stölder som har begåtts i äldres bostäder av personal inom äldreomsorgen. I dag kunde vi också höra på radion om vad som hade skett här i Stockholm. Tyvärr är det inte fråga bara om enstaka händelser, utan det händer då och då. Det händer också att personal utför våldshandlingar mot de äldre.

Nu undrar jag om du anser att det är viktigare med personkontroll när man anställer personal inom barnomsorgen än inom äldreomsorgen.

Anförande nr 41

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är naturligtvis inte roligt när personer som representerar staden begår brott under sitt arbete. Det kan vi aldrig acceptera. Jag kan medge att den här frågeställningen är delvis ny för mig. Vilka grupper ska man göra en registerkontroll på? Jag kan inte från hjärtat säga att det

skulle vara mindre viktigt att ha det i dessa frågor. Men jag ber att få återkomma och se vad vi kan göra.

Anförande nr 42

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag är väl medveten om att du är ganska ny på din post när det gäller personalfrågor. Vi har haft den här frågan uppe tidigare. Den personalpolitiska avdelningen har haft ansvar för att utreda frågan vidare, men det har inte hänt någonting.

Jag förstår att du inte kan svara, men mina frågor är nu: Var ligger ärendet nu? Vad händer? Är du beredd att ta fram ett ärende där vi tillskriver regeringen och ifrågasätter om man inte skulle kunna företa personuppgiftskontroll också inom äldreomsorgen?

Anförande nr 43

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag lovar att återkomma både med var ärendet ligger och med den andra frågan. I den här typen av frågor tycker jag inte att det är rätt att skjuta från höften. Jag deltar gärna i en diskussion. Jag tycker inte att detta behöver vara en blockskiljande fråga.

Anförande nr 44

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det låter hoppgivande. Det har förts diskussioner i den här frågan på olika nivåer. Stockholms stad som arbetsgivare med så många anställda, inte minst inom äldreomsorgen, skulle kunna gå i bräschen och driva frågan framåt.

Jag avvaktar, men jag hoppas att du snarast återkommer i frågan.

Fråga nr 5. Klotter

Anförande nr 45

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag vet inte om ni är medvetna om det, men vi har faktiskt ett litet jubileum att fira i fullmäktige i dag. För exakt ett år sedan hade vi en stor debatt om klotter här i salen. Vi fick då ta del av Socialdemokraternas idéer och visioner om hur denna stad skulle bli klotterfri eller hur vi skulle kunna göra något av klottret i Stockholm. Det var pukor, trumpeter och fanfarer som omgärdade borgarrådet när han stod här och berättade vad som skulle hända.

Den stora förslaget var att man skulle inrätta en samordningsgrupp. Kommunstyrelsen fattade beslut för två veckor sedan om att denna samordningsgrupp skulle tillträda. Det har alltså gått ett år sedan man beslutade om samordningsgruppen, men det är inte så tokigt att den nu finns.

Kulturnämnden var mycket snabbare. Där skulle man vidta åtgärder för att få till stånd klotterväggar. Det lyckades man fatta beslut om väldigt snabbt och lätt nu i höstas. Sedan dess har man bytt borgarråd, och nu heter borgarrådet Roger Mogert.

Såvitt jag vet har han något slags förankring i förorten, så han borde väl veta ungefär hur det ser ut.

Då vill jag ställa en fråga till Roger Mogert: Har du för avsikt att ändra någonting i den klottervänliga politik som präglar majoriteten? Och vad skulle det i så fall vara?

Anförande nr 46

Borgarrådet M o g e r t (s): Nej, jag har inte för avsikt att ändra någonting i den klotterpolicy som Erik Nilsson och jag gemensamt lade fram. Det trodde jag var uppenbart redan då när vi klargjorde att vi inte har några skilda åsikter, och det har vi fortfarande inte.

Jag tycker att ni gör ett misstag i er syn på klotter. Ni blandar ihop specifika kulturella uttryck med vandalisering. Den nolltolerans vi har gäller klotter, inte nolltolerans mot vissa kulturella uttryck och konstutställningar.

Anförande nr 47

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det var väldigt klarläggande. Då vill jag fråga kulturborgarrådet om han tycker att det är ett positivt uttryck för ungdomars kreativitet och tecknarglädje som vi nu ser längs tunnelbanans linjer. Det saneras över huvud taget inte längre. I Farsta stadsdelsnämnd sker det nästan ingen sanering alls. I Hägersten lade man inte ned en krona på sanering förra året, och så är det i stadsdelsnämnd efter stadsdelsnämnd i söderförort, som jag tror att du är bekant med.

Då vill jag fråga: Tycker du att detta är någonting positivt som bör uppmuntras på något sätt, eftersom det tycks vara ett uttryck för den politik som majoriteten nu driver? Nolltolerans var tydligen inte bra, utan det är den nya politiken som är den bästa. Är det något ytterligare man kan göra för att uppmuntra dessa ungdomar att ta i anspråk ett ännu större utrymme av våra offentliga gator och torg?

Anförande nr 48

Borgarrådet M o g e r t (s): Nej, som jag sade tycker jag inte att det är positivt. Klotter, det vill säga färg som finns på fel ställen, ska tas bort så fort som möjligt. Vi är helt överens om den grundprincipen.

Sedan har ni blandat in någonting annat, och det är där som vi skiljer oss i vår uppfattning. Svårare än så är det inte.

Anförande nr 49

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Nu blir det väldigt snårigt. Kulturborgarrådet säger att klottret ska tas bort så fort som möjligt. Men det görs ju inte över huvud taget. Då måste väl detta vara ett gigantiskt problem som borgarrådet som sitter med i majoriteten inte har någon lösning på. Man kan då dra slutsatsen att majoriteten är jättenöjd med hur det ser ut. Vi subventioner klotterskolor för ungdomar ute i förorterna, men vi lägger inte ned en krona på sanering. Det är en väldigt tråkig och destruktiv politik.

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (s): Du vet ju att det inte riktigt förhåller sig så, att vi inte lägger ned några pengar på sanering. Du vet ju också att det är väldigt lite som skiljer över blocken. Vi har samma grundläggande inställning och samma kulturpolitiska inställning till klotter. Det är inte någonting som vi vill uppmuntra.

Fråga nr 6. Avvecklingen av servicehus

Anförande nr 51

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I dagarna kunde man läsa en rapport från Socialstyrelsen som visade på stor oro över den snabba avvecklingen av servicehus som pågår, inte bara i Stockholm utan också i övriga landet. Alltfler äldre har större vårdbehov än vad som kan tillgodoses i hemmen. Man har också redogjort för kostnaderna, den *deadline* som gör att det blir dyrare för kommunerna att ha de äldre boende kvar hemma trots att de själva kanske inte vill det.

Då undrar jag om borgarrådet Olofsson ser någon oro i Stockholms stad när det gäller den avveckling av servicehus som nu sker här i snabb takt.

Anförande nr 52

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Nej, det gör jag inte, Ewa Samuelsson, och jag tror att jag har sagt det också förut. Vi har lagt ett moratorium och fattat beslut om de servicehus som vi har tänkt oss att lägga ned och omdana till seniorboende med hyresrätt. Återstoden bör då räcka för de äldre som behöver ett servicehusboende i staden.

Till skillnad från resten av landet minskar andelen äldre och även äldreäldre just nu i Stockholm. Ute i landet sker det tvärtom en ökning framför allt av de äldreäldre. Det gör naturligtvis att oron där är större för att man ska lägga ned servicehusen, och det har jag full förståelse för. Men i Stockholms stad har vi ett gyllene tillfälle nu att se över hur vi vill att äldreomsorgen ska se ut fram till 2020, och framför allt till 2030 när andelen äldreäldre ökar igen. Vi har alltså några år på oss att se över vilken typ av äldreboenden som behövs och hur de som blir gamla om 20–25 år vill bo och ha det organiserat runtomkring sig.

Anförande nr 53

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Du ser nu ett gyllene tillfälle med en tillfällig *down*period i antalet äldre. Det tyckte också vänstermajoriteten att man hade 1994–1998 i landstinget då man snabbt som ögat lade ned en massa BB-avdelningar, vilket ledde till ett elände som vi fick ta hand om när vi sedan tillträdde 1998 och det saknades mängder med BB-platser.

Den oron ser man nu också framför sig. Visserligen kan vi statistiskt se att andelen äldre minskar. Men vi ser även att vårdbehovet ökar bland de äldre i Stockholm. Det är ju flera stadsdelsnämnder som nu får erfara det. I den budget som man har fått har

man beräknat utifrån antalet äldre, men vårdbehovet är så pass mycket större att ekonomin ändå inte går ihop.

Jag tycker därför att ditt svar är förvånande. Man passar nu på att dra ned när vi har en tillfällig svacka, trots att vi vet att andelen äldre snart kommer att öka igen.

Anförande nr 54

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det där med att passa på får nog stå för dig, Ewa Samuelsson. Jag tycker att det är en god politik att se om sitt hus när man har möjligheter att göra det. Det är onekligen inte så att man kan jämföra med det antal barn som föds. Det är svårt att beräkna. Man går inte runt och frågar folk om de tänker skaffa barn eller flytta till Stockholm. Däremot vet man att antalet äldre är ungefär konstant. Det är några som flyttar hit och några som flyttar härifrån. Det är en lättare siffra att beräkna och planera efter.

Det som Ewa Samuelsson glömmer är att vi har infört ett nytt resursfördelnings-system just därför att vi har uppmärksammat att äldre äldre har ett större behov. Därför har vi ändrat så att det har blivit treåriga ålderskategorier. De stadsdelar som har fler äldre äldre med tyngre vårdbehov ska också få mera pengar för att kunna möta detta. Det har naturligtvis ännu inte slagit igenom eftersom det trädde i kraft den 1 januari 2005.

Anförande nr 55

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, Fullmäktige! Likväl har äldreomsorgs-inspektörerna nyligen lämnat sin rapport där man uppger att många äldre upplever att de inte ens får chansen att ansöka om serviceboende för att sedan kunna överklaga ett eventuellt beslut om att de inte får någon plats på ett servicehus. Jag fick i dag höra att 3 000 personer har ställt sig i kö till seniorbostäderna samtidigt som antalet platser som nu ska göras om på servicehusen uppgår till runt 1 000.

Det kommer att finnas ett glapp för de äldre. Som jag ser det utifrån valfriheten kommer de inte att kunna få ett erbjudande om en plats som de så gärna önskar i ett boende i som vi i dag kallar servicehus och som framöver kanske får en annan beteckning.

Men det är ett stort antal personer som vill ha plats på servicehus. De får nej på grund av den avveckling som nu sker. De har inte ens möjlighet att söka dessa platser eftersom biståndsbedömarna säger att det inte är någon idé.

Anförande nr 56

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Under förra fullmäktigemötet när vi hade en debatt om äldreomsorgen satt några av stadens anställda på läktaren. De blev väldigt upprörda bland annat över att man sade att biståndsbedömarna faktiskt rev alla ansökningar, att de äldre inte ens fick ett nej-besked och att de därför inte kunde överklaga. Jag förstår de anställdas upprördhet.

Det är möjligt att man i en diskussion kommer fram till att de äldre inte söker när biståndsbedömaren talar om vad som är rimligt och vad det finns i för möjligheter i Stockholms stad. Det tycker jag inte är så konstigt. Så är det med alla ansökningar. Man får upplysningar om de regler som gäller, det utbud som finns och det som tillhandahålls.

Sedan är det lite märkligt att Ewa Samuelsson drar så fantastiska slutsatser som hon gör. Hon säger att 3 000 personer har ställt sig i bostadsförmedlingens kö för seniorboende med hyresrätt och att det är bara 1 000 personer som får plats. Du klagade ju nyss på att vi lade ned platserna i för snabb takt. Hur ska du egentligen ha det?

Fråga nr 7. Kollo

Anförande nr 57

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande! I den verksamhetsplan som stadsdelsnämnden i Hägersten antog för 2005 fattade vi beslut om att barn från nio års ålder får åka på kollo. Om jag minns rätt uttalade sig Roger Mogert när han tillträdde som borgarråd, att alla barn skulle få åka på barnkollo.

Jag vill fråga Roger Mogert: Tycker du att det är det rimligt att stadens politiska ledning kan tvinga stadsdelsnämnderna att spräcka sin budget för att hålla ett socialdemokratiskt vallöfte?

Anförande nr 58

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är väl så med alla uppdrag som man får i anslutning till budgeten, att de får konsekvenser för stadsdelarna. Jag förstår inte varför du lyfter ut en verksamhet. Alla verksamheter kan ju spräcka budgeten om man inte hanterar dem.

Anförande nr 59

A b i t D u n d a r (fp): Förra året fattade man i Hägersten precis samma beslut, men då gick Erik Nilsson ut och sade: Alla barn får åka på kollo. Konsekvenserna av detta för sju stadsdelar blev totalt minus 3 miljoner i budgeten. För Hägerstens del blev det minus 300 000 kr. Fast man redan hade fattat beslut om att barn från nio år skulle få åka på kollo tvingade ledningen på oss ett minus med 300 000 kr. Vi hade redan en ansträngd ekonomi. Vi gjorde en prioritering, men det här strider mot demokratin. Den politiska ledningen tvingade oss till detta underskott.

Fråga nr 8. Säkerheten på Husbybadet och stadens övriga badanläggningar

Anförande nr 60

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter, borgarrådet Börjeson! När vi diskuterar säkerhet på badanläggningar uppehåller vi oss kanske av naturliga skäl ofta till halkolyckor, problem med vattenkvaliteten, drunkningsolyckor och annat. Men simhallar är också en miljö där man kan riskera att utsättas för brott.

I medierna i dag kunde vi ta del av att en flicka anmält att hon hade blivit utsatt för våldtäkt på Husbybadet. Vi får naturligtvis avvakta polisutredningen, men det illustrerar ändå att detta är en utsatt miljö.

Jag vill därför fråga borgarrådet: Hur arbetar staden med att hantera och förebygga brott i framför allt simhallsmiljö?

Anförande nr 61

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är en fråga som till och från blir väldigt aktuell på våra bad. Vi funderar naturligtvis väldigt mycket över hur säkerheten på baden ska kunna garanteras. Det vi har gjort är att vi har funderat över om det är möjligt att ha kameraövervakning på de olika baden. Det har naturligtvis sina sidor det också med tanke på integritet och så vidare. Men det är det som vi har funderat över, förutom att personalen är uppmärksam och får utbildning för att kunna ha uppmärksamheten riktad mot den här typen av problem.

Anförande nr 62

F r e d r i k W a l l é n (kd): Kameraövervakning kunde ju vara ett alternativ. Även om integritetsaspekten måste beaktas kan ju modern kameraövervakning genomföras på väldigt många olika sätt. Kamerorna kan placeras på så sätt att man inte riskerar att bilder kommer på avvägar. Mitt partis inställning är att den integritetskränkning som ett vålds- eller sexualbrott i badhusmiljö innebär är naturligtvis mycket allvarligare än att behöva visa upp sig i badhandduk på en TV-skärm.

Men jag skulle också gärna vilja ha besked från borgarrådet om hur personalen är förberedd och utbildad för att kunna hantera brott. Att hänvisa en badgäst som blivit bestulen till att göra en polisanmälan är en sak, men den som blir utsatt för ett allvarligt brott i simhallsmiljön kommer ju i första hand att komma i kontakt med personalen när man ber om hjälp. Hur är personalen förberedd för det?

Anförande nr 63

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): När det gäller tekniken och att fundera över hur en kameraövervakning skulle vara organiserad är det precis det som man arbetar med. Bilder ska ju förstöras efter en viss tid och så vidare.

Man kan säkert utveckla personalens utbildning och göra den mycket bättre. Men den som leder arbetet på respektive badanläggning är naturligtvis förberedd och kunnig i hur man hanterar den här typen av frågor.

Anförande nr 64

F r e d r i k W a l l é n (kd): Jag vet ju att kameraövervakning redan har prövats, även om det inte var den fråga som jag under den förra mandatperioden var mest insatt i. Bland annat på Erikdalsbadet prövade man kameraövervakning i anslutning till stölder, och såvitt jag vet försvann problematiken med stölder.

Simhallen är en speciell miljö. Man måste lägga ifrån sig olika värdesaker, och det är väldigt viktigt att man prioriterar personalens både vaksamhet och utbildning. Jag tycker att personalen borde få öva både allvarliga olyckor och allvarliga brott i en simhallsmiljö och idrottshallsmiljö.

Jag undrar om borgarrådet känner till några planer på sådana övningar.

Anförande nr 65

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Varje badanläggning har naturligtvis rutiner för hur man ska hantera den här typen av händelser.

Fråga nr 9. Biltullarna

Anförande nr 66

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Det har varit många turer kring juridiska spörsmål under den här mandatperioden. Aldrig någonsin trodde jag att framför allt ni i majoriteten skulle vara tvungna att ägna så mycket tid åt det. Det har varit flera juridiska turer kring biltullarna. I dag blev det klart att Combitech – det företag som har överklagat upphandlingen – går vidare och överklagar Kammarrättens dom till Regeringsrätten.

Så min fråga till Annika Billström är att jag förväntar mig och tar för givet att ni inväntar eventuellt fortsatta planer på att införa biltullar till dess att Regeringsrättens dom har fallit när det gäller Combitechs överklagande.

Anförande nr 67

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att någon i den här församlingen är förvånad över att Combitech går vidare till Regeringsrätten. Nu är det vinna eller försvinna som gäller. Också Kammarrätten har valt att pröva den här frågan i sak. Det är i mitten av nästa vecka som Regeringsrätten meddelar om man tänker medge prövningstillstånd eller inte. Alla parter som är involverade avvaktar naturligtvis. Som bekant är det inte staden som sköter upphandlingen, utan alla aktiviteter ligger stilla hos Vägverket.

Anförande nr 68

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! I likhet med många stockholmare kan jag bara tacka borgarrådet för det svaret. Jag är väldigt glad över att man inväntar den rättsliga prövningen. Det skulle kännas förfärligt tråkigt om man skulle slösa bort ytterligare miljontals kronor på någonting som nästa vecka kanske visar sig vara helt ogenomförbart.

Anförande nr 69

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag vill bara kommentera det som Kristina Axén Olin tog upp om det nya som har hänt i Stockholmspolitiken, att den politiska debatten har flyttats från en arena till en juridisk arena. I det långa loppet tror jag att

vi som förtroendevalda faktiskt är förlorare. Därför är det väldigt skönt att det är så snart som redan nästa onsdag eller torsdag – jag tror att det är nästa onsdag – som Regeringsrätten fattar sitt beslut.

Anförande nr 70

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag kan bara instämma i det som Annika Billström säger. Den här mandatperioden började med valfusk. Sedan har det varit biltullar, skatteskrapan och en rad olika frågor som har kantats av juridiska oklarheter och en del oegentligheter. Det har gjort att hela den här perioden har kantats av alldeles för mycket diskussion om politik på fel arenor. Inte minst känns det ibland som att vår politik och det som borde vara beslut för Stockholms stadshus diskuteras också på regeringsnivå. Där delar jag också Annika Billströms uppfattning.

Ingen skulle bli gladare än jag om vi slapp dessa rättsliga prövningar i en massa tokiga ärenden och om man i stället såg till att ärendena var väl förberedda och lagligt väl genomtänkta på ett riktigt sätt.

Anförande nr 71

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vi jobbar med politik och ser det som ett sätt att styra och framför allt åstadkomma resultat. Därför beklagar vi från majoriteten att det finns så liten alternativ debatt. Om vi står för ett alternativ, vad har då oppositionen för alternativ?

Jag tar nu Axén Olin på största allvar och utgår ifrån att vi hädanefter alltid har alternativ att debattera så att vi inte skickar frågorna till juristerna.

§ 14 Nedsättning av parkeringsavgift till noll kronor för dem som har miljöbilar och uppfyller villkoren för boende- eller nyttoparkeringstillstånd. Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden (utl. 2005:33)

Anförande nr 72

R e g i n a Ö h o l m (m): Det är intressant att majoriteten medvetet väljer att strunta i lagar och vad Stadsledningskontoret säger. Miljöaspekten verkar inte vara det viktigaste hos majoriteten, speciellt inte när det byggs alldeles för få parkeringsplatser. På kvällarna cirkulerar bilar ständigt runt i innerstaden för att leta parkeringsplats. Förr i tiden tyckte man att det var lite läskigt med en smygande bil längs en bakgata. Men numera slås man mer av en omtanke om bilföraren, som säkert inte hittar någon parkeringsplats på ett bra tag.

Majoriteten trotsar medvetet avgiftslagen och motiverar det med förbättrad miljö. En känd miljöpartist säger i Dagens Nyheter för två veckor sedan: Vi har inte tid att vänta. Man syftar då på avgiftslagen. Vi har inte tid att vänta – det verkar vara majoritetens slogan när man vill bryta mot någon lag, och gärna mot lagar som berör bilisterna. Hur skulle det se ut om medborgarna började resonera så där? Tänk om de sade: Vi har inte tid att vänta på några nya parkeringsplatser, så vi fixar dem själva!

Vill man locka med morötter för att bilisterna ska köra miljövänligt så bör man vara konsekvent. Det är ingen nyhet att medborgare från andra kommuner besöker vår kommun med bil – än så länge. Majoriteten vill gärna använda morötter för att boende i vår kommun som har miljöbil inte ska behöva betala parkeringsavgifter. Men om någon kommer körande från en grannkommun, till exempel Solna eller Nacka eller från Örnsköldsvik så ska dessa givetvis betala parkeringsavgiften på våra parkeringsplatser. Det är inte riktigt konsekvent. Frågan är väl om de över huvud taget hittar några parkeringsplatser. Däremot ska samma miljöbil från en annan kommun slippa biltullsavgiften.

Jag vet inte om ni förstår min kontenta. För den som kör en miljöbil från en annan kommun till jobbet i Stockholms City – och det är många – blir det intressant att de först slipper biltullsavgiften men sedan får betala en skyhögt parkeringsavgift. Är det konsekvent? Nej, det ”bidde” ingen morot. Miljömoroten är ytterst liten.

Sedan har vi det här med att strida mot lagen och att man inte har tid med att vänta. När man hör majoriteten säga i medierna att den inte har tid att vänta på att lagen ändras så vore det intressant att höra vilka andra lagar som man syftar på. Det är ganska många stockholmare som inte har tid att vänta. Man har inte tid att vänta på att fler parkeringsplatser skapas. Man har inte tid att vänta på en sänkt boendeparkeringsavgift.

Anförande nr 73

Å s a R o m s o n (mp): Det var jag som sade att vi inte har tid att vänta. Men uppenbarligen är det många i den här staden som har tid att vänta, eftersom man älskar att sitta i bilköer. Och det kommer man att fortsätta att göra, i alla fall om det blir som Moderaterna vill. Man kommer också att få mycket tid att vänta på att

tekniken ska komma framåt när det gäller bensinmotorer. Den motor som uppfanns vid sekelskiftets början är fortfarande ett överordnat inslag på våra gator och vägar trots att vi vet vilka miljökonsekvenser detta har.

Jag förstår inte hur Moderaterna har tid att vänta på att deras marknadskrafter ska fungera när de inte tillåter marknadskrafterna att ha ett spelrum genom att föra en konsekvent politik som gör att det är billigare och som underlättar att vara miljövän. Det ska vara konsekvent, så att man får en morot och ett incitament och kan driva teknikutvecklingen framåt.

Ni vill bara sänka parkeringsavgiften för alla. Men att ta bort den för miljöbilar, vilket verkligen skulle ge incitament för en teknikförändring – det är ni emot! Jag tycker att det är tråkigt.

Anförande nr 74

R e g i n a Ö h o l m (m): Det är roligt att Romson känner igen sitt eget citat. Men frågan är: Tycker du att det är rätt att gå emot en lag bara för att man inte orkar vänta? Vad är det för signaler som vi sänder ut som politiker? Ska medborgare se på politiker som bryter mot lag efter lag? Och när grannkommunernas miljöbilar drabbas av våra skyhöga parkeringsavgifter – blir inte moroten väldigt liten då?

Anförande nr 75

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Stockholm har i dag, som säkert alla känner till, ett antal stora miljöproblem att överkomma. Miljökvalitetsnormerna för partiklar och kväveoxider är mycket svåra att nå. Andelen allergiker ökar i staden. Övergödningen av havsområdena fortsätter. Gifter sprids till omgivande natur och så vidare.

I alla dessa problem är biltrafiken en starkt bidragande orsak till miljöproblemen. Det är därför glädjande att vi nu har ett förslag här på bordet som konkret och snabbt kan minska trafikens negativa miljöpåverkan genom att gynna renare bilar. Stockholm följer därmed efter ett 20-tal kommuner runtom i landet som redan i dag gynnar miljöbilar genom parkeringsavgiftsnedsättning. Bland andra har Göteborg och Malmö infört sådana regler.

Men det är också viktigt att notera att Stockholm även följer efter den tidigare majoriteten här i staden, som redan under den förra mandatperioden införde gratis parkering för elbilar. Dagens beslut är alltså bara att se som en utvidgning av detta redan fattade beslut.

Det är tråkigt att se att den borgerliga oppositionen i denna fråga som i så många andra är negativ till alla former av reformer som gynnar miljön. Om vi från Miljöpartiet inför miljöstimulerande skatter får vi höra att vi är negativa och straffbeskattar medborgarna. Om vi, som i det här fallet, gör nedsättningar för miljöpositiva åtgärder så är det uppenbarligen också fel.

Jag tror att det börjar bli uppenbart för alla medborgare att den borgerliga sidan bara har en form av miljöpolitik – att säga nej till allting som gynnar miljön.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 76

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Det här förslaget innebär att parkeringsavgiften för miljöbilarna nedsätts till noll kronor. Om man läser innantill i tjänsteutlåtandet och ser vad Stadsledningskontoret säger så framgår det att kontoret i och för sig anser att förslaget är vällovligt, men att man dock avstyrker avgiftsnedsättning eftersom förslaget strider mot gällande lagstiftning på området. Det strider alltså mot gällande lag, och det är allvarligt.

Tyvärr är det inte första gången som majoriteten gör på det här viset. Man lägger fram och driver igenom förslag som sedan inte vinner bifall i exempelvis länsrätten, där ju ett ärende så sent som för några veckor sedan avgjordes. Då beslutade länsrätten att gå emot majoriteten eftersom den inte hade följt gällande lag.

Land ska med lag byggas. Åsa Romson säger här att man inte har tid att vänta. Det är en märklig inställning till lagstiftningen i det här landet. Min fråga till dig, Åsa Romson, och Miljöpartiet måste rimligen vara: Hur kan ni medvetet bryta mot lagen?

Borgarrådet Rönngren är föredragande borgarråd, och han är tyvärr sjuk. Men jag läser i handlingarna att han medverkar till att man skriver fram ett ärende som uppenbarligen står i strid mot lagen. Det är rimligt att fråga ansvariga från Socialdemokraterna: Hur kan ni medverka till att sådana här olagliga förslag skrivs fram?

Man kan också titta på en sakfråga. Koldioxidutsläppen ska ju minska genom att man släpper in miljöbilarna och ger dem gratis parkering. Men nu visar ny forskning att utsläppen från alla personbilar inte har ökat trots att det har blivit ungefär 500 000 fler bilar. Det är i stället den tunga trafiken, lastbilarna, som står för den största ökningen av koldioxidutsläppen. Jag skulle gärna vilja höra vad Åsa Romson har för kommentar till det. Varför underlättar vi inte för de tunga lastbilarna? Det kanske är en bättre lösning, som kan förbättra miljön, att verka för renare varutransporter.

Ordförande! Jag yrkar på återremiss av ärendet.

Anförande nr 77

P e r B o l u n d (mp): Det här är ett fall som uppenbarligen inte är så lätt som Ulf Fridebäck försöker påskina att det är. Vi har minst två lagstiftningar som står emot varandra i det här fallet. Vi har lagar om miljökvalitetsnormer som ska uppfyllas från den 1 januari i år och nästa år. De är väldigt strikta och bindande; man måste uppfylla kraven på en viss högsta halt av partiklar och kväveoxider.

Däremot är lagstiftningen när det gäller parkering mer oklar. 20 kommuner här i landet har tidigare infört parkeringsavgiftsnedsättning för miljöbilar, och funnit det lagligt. Man har gjort en annan bedömning än vad Stadsledningskontoret gör.

Det finns också olika förvaltningar i den här staden som har olika syn på det här. Miljöförvaltningen hävdar med bestämdhet att det är lagligt att genomföra nedsätt-

ning för boende- och nyttoparkering. Däremot är det mer tveksamt när det gäller korttidsparkering, men det har vi ju inte heller föreslagit i det här ärendet.

Anförande nr 78

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Per Bolund! Om det nu är så krångligt – varför driver ni igenom ärenden som Stadsledningskontoret i tjänsteutlåtandet ändå säger är uppenbart olagliga? Man säger att det är vällovligt, men bara för att en sak är vällovlig innebär det rimligen inte att man kan åsidosätta lagen. Det är väldigt konstigt att ha den inställningen.

Anförande nr 79

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tänker återkomma till vår lagtolkning i ett senare inlägg. Men, Ulf, under förra mandatperioden införde ni ju själva avgiftsbefrielse – men då endast för elbilar. Nu utvidgar vi den avgiftsbefrielsen. Om du tycker att det beslut som vi står i begrepp att fatta nu är olagligt så fattade ni ju själva ett olagligt beslut under förra mandatperioden.

Anförande nr 80

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Det blir naturligtvis samma svar till dig, Ann-Marie Strömberg, som till Per Bolund. Det är helt uppenbart att detta är ett olagligt beslut, som Stadsledningskontoret också mycket riktigt påtalar i ärendet. Om det är svårdefinierbart och svårtolkat så kan man rimligen inte göra den tolkning som ni gör och skriva fram ett ärende trots de stora frågetecken som finns.

Anförande nr 81

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Kristdemokraterna tillstyrker i huvudsak ärendet och tycker att det är bra att vi nu vågar gå vidare i det som vi ändå påbörjade under förra mandatperioden när elbilarna fick möjlighet till gratisparkering. Faktiskt fattades detta beslut också om miljöbilar i övrigt, men det genomfördes aldrig. Det är intressant att nu höra den debatt om laglighet eller inte som förs från den borgerliga kanten. Man genomförde ju faktiskt gratisparkering för elbilar.

Vi tycker dock att det vore bra om man förlängde försöksperioden till fem år. Vi tror att det krävs en viss tid för att stimulera miljöbilsmarknaden så att man får chans att införskaffa fler miljöbilar. Många företag i Stockholm är mycket duktigare än vad Stockholms stad är när det gäller att ha miljöbilar. Jag vet att inte minst våra pressledamöter här uppe på läktaren har företag som är väldigt företagsamma när det gäller just att införskaffa miljöbilar. Jag hoppas att vi ska bli ännu bättre på det också.

I början på 90-talet fördes en diskussion om handikapparkering och om man skulle göra undantag för handikappade och ge dem parkeringstillstånd. Då fick den frågan drivas, och man gjorde ett tillägg till lagen innan det slutgiltigt blev en ändring. Det är väl det som får ske i den här frågan också.

Vi välkomnar beslutet, men tycker alltså att det vore bra om man kunde förlänga försöksperioden till fem år och inte stanna vid bara tre.

Jag yrkar bifall till den reservation som vi har lämnat till kommunstyrelsen.

Anförande nr 82

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag ska börja med en eloge till Ewa Samuelsson för att hennes parti vågar agera självständigt i denna viktiga fråga och för att hon står upp för det beslut som den tidigare majoriteten fattade under den förra mandatperioden. Man började ju då med att avgiftsbefria elbilarna, och nu går vi vidare även med övriga miljöbilar.

Det var ju så det var, och det är rätt fascinerande att det som var rätt under förra mandatperioden, när ni började med elbilarna, är fel nu när ni sitter i opposition. Jag har en svag misstanke om att vi nog ska tacka Kristdemokraterna och kanske även det tidigare Stockholmspartiet för detta. Men det är bra att vi nu äntligen kommer till skott.

Avgifter är ett bra incitament när det gäller att styra utvecklingen. Här styr vi med morötter och inte med piska. Det är nämligen en bra, stor och härlig morot att miljöbilar inte behöver avgiftsbeläggas. Det är jättebra, tycker jag! Denna modell tillämpas också i andra städer – i till exempel Göteborg sedan årtal. Vi går vidare med det som ni började med. Det var synd att ni stannade halvvägs.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 83

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Jag tyckte att du sade att förslaget och beslutet var bra, Ann-Marie Strömberg. Men jag kan inte förstå hur ni kan gå fram med ett olagligt förslag. Du har ju själv läst vad som står i tjänsteutlåtandet och vad Stadsledningskontoret säger. Hur kan du säga att det är korrekt att gå fram med det här?

Anförande nr 84

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vi gör en annan tolkning. Vi anser att det är nödvändigt för trafikregleringen och för miljön att prioritera miljöbilarna. Vi gör en annan tolkning än vad Stadsledningskontoret gör – därav våra förslag.

För övrigt, Ulf Fridebäck, så svarade du inte på min fråga förra gången. Du tycker att detta förslag är olagligt, men också du medverkade faktiskt under förra mandatperioden till ett olagligt beslut.

Anförande nr 85

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Majoriteten säger att man gör en annan juridisk bedömning av det här. Det är intressant att höra vilken enorm juridisk kompetens det

tydiligen finns inom majoriteten, och särskilt inom Vänsterpartiet. Jag gratulerar till det.

Jag yrkar på återremiss av ärendet, för det innehåller märkligheter. Märkligheterna är att stadens jurister hävdar att det är olagligt. Då tycker jag att man ska vakna till och reagera lite.

Syftet är vällovligt. Jag tycker att man ska ta till sig modern och ny teknik. Man ska bejaka utvecklingen. Det vore fantastiskt om majoriteten kunde börja ta till sig modern teknik även på kärnkraftsområdet, och inte ersätta kärnkraften med gammal kolkraft som ni gör i dag. Där är ni inte konsekventa.

Stadens jurister hävdar alltså att detta är olagligt. Majoriteten har just fått smisk genom en färsk dom i länsrätten därför att ni ville ta ut lägre markhyra för hyresrätter än för bostadsrätter. I domen fann man att så fick ni inte göra. Då fick ni rätta till det, men i stället för att sänka för bostadsrätter ned till hyresrätternas nivå så höjde ni för hyresrätterna upp till bostadsrätternas nivå. Det är trist. Ni hade gärna fått göra annorlunda.

Nu tar ni risken genom att andra gången i rad på kort tid återigen dra på er domar som smäller er på fingrarna. Jag tycker att det är märkligt, och därför yrkar jag återremiss på ärendet. Det beror inte på att syftet är fel.

Anförande nr 86

P e r B o l u n d (mp): Även om Stadsledningskontoret har kommit fram till det här, i mitt tycker väldigt negativa, beslutet att inte stödja detta därför att man anser det vara olagligt så finns det många andra jurister som kommer fram till den precis rakt motsatta uppfattningen. Frågan är inte solklar, som oppositionen försöker få det till.

Lagstiftningen har inte blivit prövad i domstol, så vi vet inte om det här är lagligt eller inte. Det har inte kommit något domstolsbeslut om det. Det är först om det kommer dit som vi verkligen kan säga med bestämdhet huruvida det går ihop med lagstiftningen att göra undantag för miljöbilar eller inte.

Anförande nr 87

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Regeringen håller på att utreda det här. Redan till valborg kommer det att komma ett förslag. Varför är det så svårt att ge sig till tåls, och vara lite laglig som omväxling?

Anförande nr 88

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vill du svara på den fråga som Ulf Fridbeck inte ville svara på? Hur kunde du och din majoritet under förra mandatperioden vara med på ett olagligt beslut? Är det olagligt nu så var det väl olagligt då. Hur kunde ni vara med på detta?

Anförande nr 89

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Det var väl ingen som påtalade att det var olagligt då i så fall. Men nu finns det fakta. I ärendet och i handlingarna står det att stadens jurister påpekar att problemet är att detta är olagligt. Alla är överens om att syftet är positivt, men när det är olagligt och det påpekas av stadens jurister så borde man vakna till och reagera på det.

Anförande nr 90

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det blev lite trassel med vem som var föredragande eller inte, men jag tänker agera som miljöborgarrådet Gunnarsson nu i stället.

Jag är ordförande i Miljöbilar i Stockholm. Där sitter också Mats Hellström nu som nyblivet ledamot. Det är en parlamentariskt sammansatt styrelse. Jag kan meddela att vi har arbetat under hela den här mandatperioden för att få ett undantag just för miljöbilar när det gäller parkeringsbestämmelserna. Egentligen hade vi velat ha ett mycket vidare undantag där vi kunde få en total avgiftsbefrielse för miljöbilar på vanliga parkeringar också.

Men till slut lyckades vi i alla fall enas om det här förslaget, som ändå är ett steg i rätt riktning. Det behövs morötter när det gäller miljöbilsutvecklingen både i staden och när det gäller privata företag. Det är glädjande att privata företag börjar köpa miljöbilar, men det är också en stor kampanj som har legat bakom detta. Vi har varit med i många olika EU-projekt, bland annat ett som ger möjlighet till subvention med 60 000 kr för det företag som köper en miljöbil. Nu kommer vi också att ha ett antal nya biogasstationer och etanolstationer som kommer att stärka den här inriktningen ytterligare.

Jag kan inte begripa varför man börjar försjunka i olika laglighetsproblematik. Miljöbilar i Stockholm har tillsammans med Göteborg och Malmö stad varit på departementet och diskuterat frågan, men vi får inga svar. Jag tycker att det är ett utomordentligt bra sätt att driva igenom förslaget och att sedan få ett svar så småningom. Dessa kommuner har redan de här undantagen, och man påbörjade ju redan under förra mandatperioden en sådan här inriktning. Därför tycker jag att vi skulle kunna vara överens i den här församlingen om att detta är ett utomordentligt bra förslag för att stödja ny teknik så att fler köper miljöbilar i framtiden. Då kan vi få ett ordentligt uppsving.

Vi behöver 4 procent miljöbilar för att få i gång en ordentlig marknad i Sverige. Vi har långt kvar att gå – åtminstone två procentenheter innan vi är upp i 4 procent. Det gäller att få en skjuts. Vi hade ett miljöbilsseminarium för hela världen under förra hösten, och vi kommer att ha ännu ett nästa höst. Vi gör många olika saker för att få skjuts på den här marknaden, och jag tycker att även Moderaterna och Folkpartiet borde vara jätteglada för att vi försöker öppna en ny, fin marknad för Sverige.

Anförande nr 91

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag är lite osäker på vad det är för likheter mellan mig och socialdemokraten Mats Hellström. Jag heter Magnus Hellström.

När det gäller miljöbilar tycker jag att det är bra att Miljöpartiet vill ta till sig ny teknik. Men det är som sagt tragiskt att ni inte gör det när det gäller elframställning och kärnkraft och annat. Ni ersätter den med gammaldags kolkraft i stället, och det är sorgligt för den här planeten och för Sverige.

Men det speciella i det här ärendet och som ni hela tiden slingrar er undan är att stadens jurister – och det finns väl en anledning till att de är anställda av staden – påpekar att det här är olagligt. Varför reagerar ni då inte på det?

Anförande nr 92

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Vi har reagerat genom att skriva fram ärendet. Det är vår reaktion.

Jag tycker inte att man ska blanda in kärnkraft i det här. Det är en gammal, dålig teknik.

Anförande nr 93

U l f F r i d e b ä c k (fp): Det är helt enkelt så, Viviann Gunnarsson, att det här förslaget strider mot lagen. Det står i tjänsteutlåtandet. Vi, det vill säga Stockholms stad, ska inte bryta mot lagen. Vi ska vara ett föredöme, Viviann Gunnarsson. Vi ska inte ge oss in i sådana suspekta frågor som att eventuellt bryta mot lagen. Vi ska avhålla oss från det.

Anförande nr 94

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Flera av oss har varit inne på det här tidigare: Varför gjorde inte ni någonting när ni införde det här för elbilar? Det var ju samma lagstiftning som gällde då, när ni införde gratis parkering för dem. Det är ingen skillnad. Elbilar är bara en delmängd av alla miljöbilar som finns i dag, och tyvärr går de också bakåt. Det är andra typer av miljöbilar som går framåt.

Det står inte att det är lagstridigt, utan det står att nuvarande lagstiftning inte ger utrymme för detta. Men det finns alltså en utredning på gång, och vi kommer säkert snart att få en ändring i lagstiftningen som vi hoppas blir till det positiva.

Anförande nr 95

K a r i n W a n n g å r d (s): Ordförande, fullmäktige! Antingen är glaset halvtomt eller halvfullt beroende på hur man ser på livet. Vi ser det som positivt att vi nu inför ett starkt incitament för att köpa och använda miljöbilar. Det ska uppmuntras på de olika sätt som vi kan bidra med. Vi kan förbättra. Vårt glas är halvfullt. Vi kan göra så att lagstiftningen förändras och blir tydlig så att vi kan använda de olika incitamenten.

Det är det här som är problemet för Folkpartiet och Moderaterna. Ni vill ju göra inte detta. Ni vill inte gå vidare. Ni vill inte att vi ska kunna få en bättre miljö i Stockholm.

Vi vet att det här är olyckligt. Vi vet att regeringen jobbar på att få en bättre och tydligare lagstiftning. Vi kan nämna valborg, men tyvärr blir det väl inte förrän 2006 som utredningen är klar. Det är olyckligt att det tar så lång tid. Men med Stockholm och med oss i den här beslutande församlingen som en spark där bak även i den här frågan skulle vi kunna införa ett system så att miljöbilarnas användning förbättras.

Jag vill tacka Ewa Samuelsson, som i denna fråga är en väldigt visionär politiker. Hon vågar driva frågan framåt med oss och hon vill även förlänga försöksverksamheten.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 96

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag tycker att det är bra att man uppmuntrar och tar till sig ny teknik. Det tycker jag att er regering borde göra på fler områden.

Du anklagar oss för att ha en dold agenda i den här frågan. Jag tycker bara att det är tråkigt att höra att du tar till ett sådant knep.

Problemet är att er majoritet i Stockholms stad har börjat dra på sig en ganska lång räckta av diverse domar för diverse lagbrott och för hafsigt och slarvig hantering. Den räckan behöver brytas för att återupprätta det goda rykte som staden en gång i tiden hade.

Anförande nr 97

K a r i n W a n n g å r d (s): Jag vågar kalla oss för visionära politiker. Vi vill värna miljön. Vi vill ha incitament så att man använder miljöbilar. Det här är en del av de steg som vi kan ta framåt i rätt riktning.

Anförande nr 98

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Karin Wanngård! Ni från s ser positivt på förslaget, säger du. Ni vill till varje pris skriva fram förslaget. Ni vill till varje pris se till att det blir nollavgift för miljöbilar. Men det sker till priset av att ni åsidosätter svensk lagstiftning.

Är det verkligen Socialdemokraternas uppfattning att ändamålet helgar medlen? Man struntar i lagen – det kan väl inte vara rätt, Karin Wanngård?

Anförande nr 99

K a r i n W a n n g å r d (s): Jag anser att det är korrekt att vi kan gå vidare i frågan. Jag tycker att det är att bevisa att vi vågar värna miljön. Om 50 eller 100 år kommer vi att bli tackade för att vi vågar fatta de här delbesluten när det gäller miljöfrågorna och att vi vågar blicka framåt.

Anförande nr 100

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Mycket är redan sagt i debatten. Men när man lyssnar på den är det slående att vi verkar vara ganska överens, trots att det fanns någon här på den blå hörnan som inte var överens ens om antydningar om att man vill gynna och ge incitament för miljövänligare bilar. Vi vet vilken miljöpåverkan bilarna har i Stockholm, och vi vet att vi måste vidta konkreta åtgärder.

Vi vet också, och det har vi jobbat med i olika majoriteter över mandatperioderna, att det går att skapa mycket mer incitament på parkeringsområdet. Det är ett av de konkreta verktyg som kommunen har.

Jag kan ha viss förståelse för att det känns som ett köttben som man slänger till oppositionen när man lägger fram ett sådant här ärende med det som Stadsledningskontoret har skrivit. Men nu vill man återremittera det för att få det mer utrett i den juridiska frågan – för jag antar att det är den frågan som gör att ni vill återremittera ärendet.

Det känns lite grann som om vi har stött och blött det här. Det är inget ärende som har hafsats fram av majoriteten, utan snarare har vi försökt gå massor av olika vägar för att komma framåt. Jag vet att miljöborgarrådet Gunnarsson har varit och uppvaktat regeringen när det gäller miljöbilsdefinitioner tillsammans med Göteborg och Malmö. Det har förts många diskussioner över partigränserna i projektet om miljöbilarna. Vi vet att vi jobbar med det ute i förvaltningar och bolag på många olika sätt.

Marknaden tar ändå inte det här steget och hoppet. Men nu börjar det komma. Man ser i kampanjer och annonser om bilmärken att de profilerar sig mycket mer om de räknas som miljöbilar. Det handlar både om parkeringsavgiftsnedsättningar i Sveriges största städer och om Stockholmsförsöket med miljöavgifter.

Det är tråkigt att ni tycker att man borde utreda det här mer. Som ärendet ser ut nu så tror jag att det enda sättet att komma ett steg längre är att visa att Sveriges huvudstad behöver det här verktyget, och att faktiskt genomföra det. Det går att gå samma väg och utvidga lite mer från det som man redan har infört med elbilarna.

Men tyvärr är det det här köttbenet som oppositionen vill ha. Lagstiftning har ofta varit uppe till diskussion – kanske lite för ofta – i fullmäktige. Jag tycker att det är en fråga för domstolar. Jag tänker fortsätta att hävda att lagstiftning och vad som är lag och rätt i Sverige är en domstolsfråga och inte en fullmäktige-fråga.

Ulf Fridebäck menar att det är lastbilarna och inte bilarna som skulle vara det stora problemet i Stockholm. Jag – och jag tror att vi från Miljöpartiet enat gör det – väntar med spänning på Folkpartiets och Ulf Fridebäcks konkreta och radikala förslag om hur vi också ska komma till rätta med lastbilarnas miljöutformning.

Men under tiden är det den konstanta och stora miljöpåverkan som personbilarna har som vi måste göra någonting åt om vi ska ta något ansvar för kommande generationer.

Anförande nr 101

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Åsa Romson säger att vi är ganska överens i det här ärendet. Det finns väl inte ett parti i den här salen som inte jobbar för att få en bättre miljö i staden. Vi är faktiskt ganska överens om den slutsatsen; självfallet är det så.

Men det får naturligtvis inte ske till vilket pris som helst. Priset i det här fallet är att ni bryter mot lagen. Det står ju ganska tydligt i tjänsteutlåtandet: Stadsledningskontorets uppfattning är att förslaget strider mot gällande lagstiftning på området. Det kan inte vara mycket tydligare.

Anförande nr 102

Å s a R o m s o n (mp): Ulf! Som jag sade så trodde jag att det här gällde även folkpartister härinne. De som avgör vad som är lag och rätt i Sverige är inte vi politiker. Det är inte vi som har den kompetensen. Vi ska medverka och på kommunal nivå bedriva verksamhet för kommunmedborgarnas bästa. Det är domstolarna som kommer att fastställa detta.

Jag har inga andra åsikter om Stadsledningskontorets åsikter om detta. Det finns jurister som säger det ena och jurister som säger det andra. Jag menar bara att om man faktiskt vill komma vidare i frågan så är det här steget nog nästa logiska steg för Stockholm att ta, liksom ett 20-tal andra kommuner i Sverige har gjort.

Min fråga gäller dina partikamrater i Göteborg. Nu var det ju något kommunalråd där som hade för mycket p-böter. Men har man där verkligen varit emot detta och tyckt att det var det dummaste som man har gjort i Göteborg? Eller är ni i Stockholm extra fanatiska när det gäller att inte medverka till något slags partiövergripande miljövänlig politik?

Anförande nr 103

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Ni hävdar att det här inte är framhåftsat. Men det finns en lång rad av domar mot er. Biltullarna snurrar runt i domstolarna. Ni ville ge hyresrätter lägre markhyra än bostadsrätter. Det fick ni inte göra enligt en färsk dom som nyligen kom. I stället för att sänka för bostadsrätter så höjer ni då för hyresrätter. Det finns en lång räkka av domstolsärenden på grund av att ni hafsar igenom beslut.

När stadens jurister skriver som de skriver så tydligt i ärendet så kan man faktiskt bli lite förbluffad över att ni inte drar öronen åt er. Tycker ni att det är kul att hela tiden få smörj i domstolarna?

Anförande nr 104

Å s a R o m s o n (mp): Nej, det är inte kul att få smörj i domstolar. Men domstolarna gör sitt arbete, och det tycker jag att de ska göra. Det tycker jag också att de gjorde när länsrätten kom med sin dom om trängselavgifterna i höstas. Det tyckte jag att de gjorde när Regeringsrätten och sedan kammarrätten fastställde att den upphandling som staden hade påbörjat och den som Vägverket hade slutfört var

korrekt utförd. Det är så systemet fungerar för oss politiker, och det rättar vi oss efter.

Många beslut går vidare till domstolarna därför att vi har så olika uppfattningar om hur politik ska bedrivas i den här staden. *It takes two to tango*, och det är några som bidrar till att debatten handlar om vad som är lag och rätt snarare än om vilken politik man vill genomföra. Vi i Miljöpartiet försöker bidra till en debatt om vad det är som vi vill genomföra, medan det förs alltför mycket diskussioner om ordning och regler. Vi har tjänstemän som har tittat på dessa olika utlåtanden, och de har kommit fram till att det här är det steg som vi måste ta.

Jag kommer ihåg den diskussion om utförsäljning av socialtjänsten som också var ett lagstiftningsärende under förra mandatperioden. Detta är alltså ingen ny fråga.

Anförande nr 105

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag har inte varit uppe och diskuterat miljöpolitik så ofta under den här mandatperioden. Det gjorde jag mer under förra mandatperioden. Jag var en av dem som faktiskt fattade beslut om att reducera parkeringsavgifter för elbilar efter en lång diskussion inom majoriteten. Jag kan garantera fullmäktige att vi inte på något ställe i den beredningen av ärendet från stadens jurister eller Stadsledningskontoret fick någon som helst indikation på att detta inte skulle vara överensstämmande med lagen.

De hade påpekanden om andra styrinstrument som vi diskuterade, om att låta miljöbilar använda bussfiler och så vidare. De menade också att det var tveksamt ur juridisk aspekt huruvida man skulle kunna se om en bil var en miljöbil eller inte.

Men nu har ni och borgarrådet skrivit fram ett ärende som Stadsledningskontoret i sitt yttrande i dag konstaterar inte är lagligt. Det är en viss skillnad, Ann-Marie Strömberg, på det och vad man sade när vi skrev fram en reducerad parkeringsavgift för elbilar förra mandatperioden. Då sade de att det var lagligt.

Nu kommer Åsa Romson, denna kvinna som säger att land ska med lagtrots byggas, och säger: Vi struntar i lagen! Så här dagen före den internationella kvinnodagen kan jag säga att icke en man i detta land inte vet att det är illegalt att slå ned en kvinna. Men med Åsa Romsons logik ska jag då egentligen kunna slå ned en kvinna, och sedan får domstolen avgöra om jag bröt mot lagen eller inte. Det är tydligen oväsentligt att jag vet att jag bryter mot lagen – det är ju en domstolsfråga! Låt vara att den liknelsen kanske är lite långsökt, men här har ni ju ett stadsledningskontor som så tydligt pekar på vad lagens mening är och vad lagen säger.

Det skulle egentligen vara intressant att ha Annika Billström här. Hon är ju faktiskt chef för Stadsledningskontoret och politiskt ansvarig. Delar hon Karin Wanngårds, Åsa Romsons och Ann-Marie Strömbergs bild av att majoriteten inte bryr sig om vad Stadsledningskontoret och stadsjuristen säger om lagligheten i detta ärende? De bryr sig alltså inte om Annika Billströms tjänstemannahierarki och den oligarki som finns där.

Jag känner alltså viss stigande förvåning. Eftersom Ann-Marie Strömberg och även Åsa Romson och miljöborgarrådet tog upp frågan om varför vi införde detta under förra mandatperioden så ville jag komma med detta tillägg. Det fanns icke i det ärendet en enda rad om att vi bröt mot lagen. Men det gör det här, och det är därför vi ska återremittera ärendet och få en laglighetsprövning av det.

Bifall reservationen från Moderaterna och Folkpartiet!

Anförande nr 106

P e r B o l u n d (mp): Det är möjligt att det inte stod i det ärende som ni tog att det var olagligt. Men det var inte heller så att ni frågade om det var det. Ni ställde aldrig frågan till juristerna. Om ni tycker att det är så otroligt viktigt med lag och rätt så hade väl det varit en rimlig hantering av frågan. Det hade nog varit ganska uppenbart redan då. Om ni hade frågat så hade juristerna kommit fram till samma sak.

SLK:s jurister gör en bedömning. Det är det som de är anställda för. De gör en bedömning av lagstiftningen. Det betyder inte att de alltid har rätt eller att man alltid måste följa deras råd, utan det är en bedömning.

När det gäller att slå kvinnor finns det ett stort antal prejudicerande fall som du kan kolla på om du har lust. När det däremot gäller om man får göra undantag för miljöbilar i parkeringslagstiftningen så finns det inte ett enda prejudicerande fall. Där vet vi inte vad domstolen kommer fram till.

Anförande nr 107

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Tydligen talade jag väldigt otydligt. Vad jag sade var att Stadsledningskontoret och stadsjuristerna i det läget icke påtalade att det skulle var olagligt att reducera parkeringsavgiften för elbilar. De hade synpunkter på andra delar av vårt förslag om att låta miljöbilar använda kollektivtrafikfil. Med anledning av det lyssnade majoriteten, kristdemokrater, Stockholmspartister, moderater och folkpartister, och lade inte fram förslaget. Jurister och stadsledningskontor sade ju att det var tveksamt om detta var lagligt.

Men här säger juristerna: Detta är inte lagligt. Jag tror, Per Bolund, att du, så intelligent som du ändå är, kan förstå om en jurist säger att det inte är lagligt. Det finns inga tolkningsmöjligheter. Jurister är ju annars ganska otydliga.

Anförande nr 108

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det var ett intressant inlägg. Förra perioden, när ni avgiftsbefriade elbilarna, fanns det ingenting som tydde på att detta skulle vara olagligt. När vi nu utvidgar det hela så är det helt självklart att det är olagligt. Det är mycket märkligt.

Det här visar att man kan tolka det hela på olika sätt. Det är också märkligt att ni hittills inte har kommit med ett enda sakligt skäl emot det förslag som vi nu lägger fram. Detta var mycket intressant, Peter. Det var inkonsekvent.

Anförande nr 109

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! När argumenten har tagit slut så får man ett inlägg på det. Jag sade att det icke längre är tolkbart vad juristerna har sagt. Det här är inte lagligt. Då säger du: Ni har ingenting att komma med! Jo, Stadsledningskontoret säger att det beslut som ni vill fatta i dag är olagligt. Vi vill återremittera det. Beslutet är olagligt. Det sades inte förra gången, och det tyckte jag var intressant att påpeka när du, Ann-Marie Strömberg, gick upp och sade att vi tafsade lite grann på lagligheten redan förra mandatperioden.

Sedan kan man, om man vill fortsätta, naturligtvis undra varför inte juristerna då tolkade lagen. Men nu är det ganska klart och ganska lätt att läsa lagtexten. Vi gjorde ett misstag när vi införde reducerad parkeringsavgift för elbilar. Det har vi fått lära oss nu. Men jag kan inte se att jag på något sätt halkar i argumenteringen.

Anförande nr 110

K a r i n W a n n g å r d (s): Om nu Peters glasklara analys skulle gälla och om det är juristernas bedömningar som gäller så kan man ifrågasätta att vi har tvister över huvud taget. Varför har vi domstolsbeslut där två olika jurister har olika uppfattningar? Det finns en problematik i ärendet – det inser vi. Men vi vill förändra, vi vill gå vidare och vi vill förbättra det här.

Vi anser att juristerna har gjort en bedömning på Stadsledningskontoret. De har gjort en bedömning som är ”lugn”, det vill säga att de inte tror på det här försöket. Men vi tror på det, vi vill gå vidare och vi vill få en prövning.

Man ska inte svära i den här salen, men jag tyckte att det var jäkligt lågt att blanda in kvinnomisshandel. Den debatten kan jag gärna ta med dig någon annan gång.

Anförande nr 111

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Men, Karin Wanngård, då biträder ju du vad jag förstår det återremissyrkande som finns från Moderaterna och Folkpartiet. Det finns två alternativ eftersom Stadsledningskontoret skriver att det här icke är lagligt. Det ena är att göra som ni gör och strunta i juristerna som säger att detta är olagligt. Sedan kör man vidare och blir fälld i domstol. Som några andra talare har sagt är ni ju ganska vana vid det. Det andra är att gå på återremiss, som vi vill. Då går man vidare i att tolka lagtexten innan vi fattar ett beslut. Ert eget stadsledningskontor påvisar ju i dag att det är olagligt.

Jag kan inte förstå detta. Eftersom jag kommer att rösta på återremiss kan jag inte förstå hur några från er sida vill vara med och fatta ett beslut som era egna jurister säger är olagligt. Varför vill ni inte avvakta en tolkning av huruvida det är olagligt eller inte?

Jag vill icke fatta ett beslut om någon jurist säger att det beslut som ni har förelagt fullmäktige i dag är olagligt.

Anförande nr 112

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ska börja med att polemisera med min partikollega. Jag förstår nämligen utmärkt väl varför ni vill fatta det här beslutet. Ni vill det därför att ni kan. Ni har majoritet, ni kan och därför tänker ni göra det.

Men nu är det så här i världen att man inte alltid kan göra precis som man vill precis när man vill det. Det gäller i den här fullmäktigesalen precis som i alla andra sammanhang.

Jag var inte medveten om att man ger något slags generell dispens för stadsfullmäktige i Stockholm från gällande lagstiftning i det ögonblick som den sittande majoriteten bestämmer sig för att det borde vara så. Men jag får kanske gå hem och läsa om Håkan Strömbergs läroböcker i offentlig rätt och se om det står någonting där.

Det här handlar inte om vad Karin Wanngård vill, vad Åsa Romson vill eller var Viviann Gunnarsson vill. Vi förstår vad ni *vill*. Det här handlar om vad ni *kan*. Ni försöker nu göra någonting som ni faktiskt enligt gällande lag inte kan. Det är det vi är upprörda över, och det trodde jag inte var så förfärligt svårt att förstå.

När det gäller den romsonska lagtolkningen – att vi kan göra som vi vill och sedan får domstolarna avgöra om det är fel – så kan man möjligen säga att verkligheten har sprungit förbi fröken Romson lite grann i den frågan. Det är rätt uppenbart att vi inte kan göra som vi vill.

Vi har alldeles för mycket diskussion om ordning och regler, säger Åsa Romson. Det är sådant vi har tjänstemän till, säger hon också. Ja, just det – och tjänstemännen säger att detta är olagligt.

Men det kan ju eventuellt vara så att ni har rätt och att lagen inte är så tydlig som den är. Låt oss anta det. Låt oss anta att det finns tolkningsutrymme. Man kanske kan göra som ni vill. Men varför då inte avvakta en prövning så att vi får reda på om det är så? Varför göra som ni har gjort i ett oändligt antal andra beslut i den här fullmäktigesalen, nämligen forcera och skynda på, göra hafsiga utredningar och gå händelserna i förväg så mycket att det måste till en juridisk prövning för att ni slutligen ska begripa vad ni kan och inte kan?

Bifall till Folkpartiet och Moderaterna!

Anförande nr 113

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Cecilia Brinck! Det handlar inte om vad vi kan eller inte kan, utan det handlar om att vi vill pröva om det här går att göra nu. Det finns en stor skillnad i det. Om vi får ett domstolsutslag som säger att vi inte får göra det här igen så får vi naturligtvis rätta oss efter det. Det har flera sagt före mig.

Men 20 kommuner har redan gjort det här utan att det har blivit något slags rörelse över huvud taget i rättssystemet. Det ger en viss fingervisning om att det kanske inte finns så stort intresse av att göra rättssak av det. Lagstiftningen är ju ganska otydlig.

Det finns en utredning som vi naturligtvis också får titta på. Vi hoppas för vår del att den ska ge oss ännu större möjligheter att ge miljöbilar befrielse från parkeringsavgifter, eller andra incitament som så väl behövs för att ändra inriktningen till ett mycket bättre sätt att köra bil.

Anförande nr 114

Cecilia Brinck (m): Vore det inte bra om ni pratade ihop er där borta i miljöpartihörnet, Viviann Gunnarsson? Nu säger du att 20 kommuner redan har gjort det här utan att det har hänt någonting. För tio minuter sedan stod Per Bolund i talarstolen och sade: Det finns inga prejudikat och vi har ingen aning om hur lagen ska tolkas; därför kan vi göra så här!

Vi vet vad ni vill göra. Det har framgått rätt tydligt. Vi vet också att det kan finnas goda skäl att diskutera olika typer av avgiftsbefrielser för vissa typer av fordon. Men när det nu är så sorgligt ställt att lagstiftningen sätter hinder i vägen så får man lugna sig tills den har ändrats, särskilt om en ändring är i faggorna. Jag tycker inte att det verkar vara någon praktisk, demokratisk eller rimlig hantering att fullmäktiges majoritet pressar igenom beslut som man vet är olagliga, och lite lättsinnigt säger: Vi får se vad domstolen säger. Är det på det sättet vi ska bedriva politik i Stockholm? Det är åtminstone inte jag vald för, och inte ni heller.

Anförande nr 115

Åsa Romson (mp): Jag kan hålla med om att du borde gå hem och läsa på förvaltningsrätten. Vad Per Bolund sade om 20 andra kommuner i Sverige, till exempel Göteborg, var att de har avgiftsbefrielse för miljöbilar. Det sade han, och sedan sade Viviann Gunnarsson att det inte finns något prejudikat i det här. Det sade också Per tidigare. Det beror på att i de kommunerna har kommuninvånarna tyckt att det är helt självklart att en miljöbil, en bil som har betydligt mindre miljöpåverkan och som är fossilfri, är en annan sorts bil och en bil som har rätt till avgiftsbefrielse. Man har därför inte testat saken i domstol. Därmed finns det inget prejudikat, och därmed har det inte gjorts någon prövning.

Den prövning som du pratar om från talarstolen och som du tycker bör göras är den prövning som kan komma om någon medborgare i Stockholm vill att detta ska prövas. Det kommer också säkerligen också att bli så efter den här debatten; det kommer att bli prövat.

Personligen har jag ingenting emot att vi får en annan jurist som gör en annan tolkning och att vi kan skriva fram det till fullmäktige. Det är väl inga problem.

Anförande nr 116

Cecilia Brinck (m): Med din juridiska finess kommer du säkert att kunna hitta på något smart sätt att ta sig förbi vad den juristen också säger.

Det var det här jag ville ha klarhet i. Politiska beslut i Stockholm fattas alltså numera genom att vi får ett beslutsunderlag där det står att det beslut som vi kommer att fatta strider mot gällande lag. Då säger vi: Det struntar vi i – det får provas den juridiska

vägen om någon av medborgarna överklagar! Om de inte gör det så är det bra. Det är intressant.

Anförande nr 117

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det var en intressant debatt. Ju längre den fortskrider, desto mer övertygad blir jag om att förslaget är bra. Ni har ju inte haft några sakskäl som talar mot förslaget som sådant vare sig från Moderaterna eller från Folkpartiet. Ni har till och med varit tvungna att säga att ni inte ifrågasätter det goda syftet med vårt förslag. Det handlar hela tiden enbart om lagligheten i det hela.

Det är fascinerande att det var lagligt under förra mandatperioden, för då hade ni inte någon anledning att tro något annat. Men nu är det fullständigt självklart att det är olagligt. Om det handlar om hafsiga utredningar så måste det ha varit väldigt hafsigt under den förra omgången, om det var så klart att det var lagligt då.

Det är ett mycket märkligt resonemang som ni för. Om man tittar på hur det ser ut i övriga Sverige så ser man att landets näst största kommun, Göteborg, har det här systemet. Det har hållit och det har inte behövts prövats i domstol, förmodligen för att medborgarna i Göteborg tycker att det är ett bra system och ett bra incitament för att skaffa sig miljöbilar. Det är därför vi vill införa det hela.

Ni har inte heller någonting annat att komma med, utan ni gömmer er bakom en lagtolkning som vi inte håller med om. Det här är ett bra förslag för miljöns skull. Vi vill premiera dem som skaffar sig miljöbilar.

Jag yrkar fortfarande bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 118

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är en mycket märklig debatt Ann-Marie Strömberg för. Hon säger att vi inte har några sakskäl att komma med. Lyssna, Ann-Marie Strömberg! Inga sakskäl. Vad är det om inte ett sakskäl att stadsledningskontoret och stadens jurister säger att det här förslaget är olagligt? Är inte det sakskäl, Ann-Marie Strömberg? Nu får du väl ge dig.

Anförande nr 119

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag sade just att det handlar om lagligheten hela tiden. Men jag har inte haft några skäl mot förslaget som sådant. Lagtolkningen är tydligen väldigt tvetydig eftersom ni under den förra mandatperioden gjorde precis motsatt tolkning. Därmed är inte lagtolkningen självklart på något sätt.

Några andra skäl mot förslaget har i alla fall inte jag uppfattat.

Anförande nr 120

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Majoriteten i den här staden har börjat dra på sig ganska många domar i olika frågor. Det är inte särskilt bra för stadens rykte. Så när stadens jurister lyfter ett varningens finger och säger att det här är olagligt, vänta

in den utredning som pågår och som är klar till valborg 2006, om jag minns rätt, finns det väl anledning att ta till sig de synpunkterna. Något annat är faktiskt väldigt svårt att förstå.

Själva sakfrågan, att sänka avgifterna och skapa ekonomiska morötter för att det ska vara billigare att köra miljöbil, är inte vad vi diskuterar, Ann-Marie, utan det är något man nästan kan kalla maktfullkomlighet eller något dikt.

Anförande nr 121

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Så egentligen tycker du att det är ett bra förslag. Då tycker jag att du ska vara med på noterna, i synnerhet som du faktiskt var med och startade det här systemet under förra mandatperioden.

Anförande nr 122

H a r d y H e d m a n (kd): Det är knepigt att gå upp i talarstolen när vi inte är helt eniga i det borgerliga lägret.

Först och främst har det plötsligt blivit en oerhörd vördnad för jurister, att vår stadsjurist säger någonting. Man har väl sagt saker förut som andra jurister har upphävt. Vi har ju en överklagningsordning i Sverige. Hur ska vi få fram ett prejudikat om vi inte beslutar? Ska vi bara fråga stadsjuristen en gång till då? Och så ska stadsjuristen igen säga att det är olagligt. Eller är det någon annan vi ska fråga? Ska vi fråga domstolen? Den kan inte ta upp en fråga när den inte har ett ärende att ta upp.

Det står så här: Enligt 2 § i avgiftslagen får inte kommuner befria en viss kategori av trafikanter från avgiftsskyldighet. Alltså gäller detta elbilar också. Vill alltså Folkpartiet och Moderaterna ta in i sin reservation att vi ska upphäva beslutet även för elbilar? Det måste också vara olagligt i så fall.

Anförande nr 123

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag anser att man ska följa lagar och förordningar. Är det lagar som inte är färdiga bör man kontakta sin riksdagsgrupp och försöka få dem att ändra på det. Det är den linje jag står för. Det tycker jag är rätt och riktigt.

Anförande nr 124

H a r d y H e d m a n (kd): Då tycker du att vi ska upphäva beslutet för elbilar i Stockholm, antar jag. Eller är det populistiskt att låta beslutet vara kvar för elbilar men stoppa det för övriga?

Anförande nr 125

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker att det hedrar Kristdemokraterna att ni tänker självständigt i den här frågan och gynnar miljön. Jag upprepar den fråga som Hardy Hedman inte fick något svar på: Vill ni avskaffa

avgiftsbefrielsen för elbilar? Det borde ni i logikens namn göra om ni har ändrat uppfattning beträffande lagtolkningen.

Anförande nr 126

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Elbilar är ju inte den stora grenen när vi talar miljöbilar. Det är mycket annan ny teknik på gång. Det har hänt mycket de senaste åren. Vi har biogas, elhybrider, etanolbilar och en massa annat. Det rör på sig. Det finns även andra bilar med mycket kontrollerade utsläpp. Att bara ha avgiftsbefrielse för elbilar låter ganska ogenomtänkt med den kunskap vi har i dag.

Problemet här är att Sveriges riksdag som vanligt är alldeles för sent ute, lever kvar i 50-talets Vingåker och har en lagstiftning anpassad till det. Det är Sveriges riksdag vi ska gå på och få att se över lagarna. Under en övergångsperiod, innan vi vet hur det är med lagarna och innan Sveriges riksdag har fått något gjort, måste vi naturligtvis agera konsekvent. Men elbilar är över huvud taget inte det stora i diskussionen om miljöbilar i dagsläget.

Anförande nr 127

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jaha, så mitt i all den här laglighetsdebatten vill Moderaterna fortsätta med någonting som är olagligt. Det var intressant.

Anförande nr 128

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Såvitt jag vet, Ann-Marie, vi känner ju varandra lite grann, har vi samma modersmål du och jag, och jag kan konstatera att du missförstod mig medvetet nu. Jag menar att vi ska vara konsekventa och att vi ska följa lagen.

Anförande nr 129

H a r d y H e d m a n (kd): Men om jag förstod dig rätt menar du att eftersom elbilar är så få behöver vi inte följa lagen när det gäller dem. Ska vi verkligen inte göra det och säga att vi fattade ett olagligt beslut förra perioden? Då får ni väl ta med det i återremissyrkandet.

Anförande nr 130

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag hävdar att vi ska följa lagen rakt igenom.

*§ 15 Förvärv av Jernhusen Norra Station AB:s fastighet Vasastaden 1:17 och försäljning av fastigheten Norrmalm 4:63
Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast 7 mars 2005 (utl. 2005:34)*

Anförande nr 131

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag hade kanske trott att föredragande borgarråd skulle säga någonting eftersom det här är ett väldigt stort och principiellt väldigt viktigt ärende.

Jag skulle, herr ordförande, vilja börja med att välkomna Socialdemokraternas omsvängning när det gäller Norra Stationsområdet. Det är faktiskt inte alls många år sedan Socialdemokraterna var mycket aktiva i att motarbeta den utveckling som vi nu ser och som det här ärendet är en viktig detalj i, nämligen omdaning av ett av våra sista djupa sår i innerstaden, och alltså mycket attraktiv mark, till levande innerstad. En av de bärande delarna i denna utveckling är det magiska att Vasastaden nu ska förenas med Solna. Vi ska kunna vinka till och köra över till Guståv och fortfarande köra genom stadsmiljö.

En av de bärande delarna i det ärendet, herr ordförande, var att vi skulle skapa ett biocenter. Vi skulle ta fasta på att Karolinska Institutet fanns, att Karolinska Sjukhuset, rader av världsunik forskning och framträdande näringsliv i världsklass fanns i det här området. Socialdemokraterna var mycket länge motståndare till detta och tyckte att den här typen av satsningar skulle göras i andra delar av Stockholm. Det fanns en tydlig reservation. Jag ska inte vrida om knivar i olika ryggar, jag bara konstaterar att det man med enfass hävdade för några år sedan inte gäller längre. Då sade man nej till den här satsningen, återremitterade hela frågan och ville ha annan verksamhet i den här nya stadsdelen.

Men det är väldigt välkommet, tycker jag, att alla nu är med på att vi ska ta vara på Stockholms unika fördelar i arbetet med världsledande forskning, att vi ska utveckla innerstaden på innerstadens vis. Det har också varit en mycket kontroversiell fråga i det här rummet. Det är fortfarande så att de flesta stadsplaner i Stockholm utarbetas med den gamla så kallade modernistiska inställningen, det vill säga hus ute på olika gårdarna omgivna av motorvägar. Den andan och den inställningen till städer lever fortfarande mycket starkt i Sverige och i Stockholm, tyvärr glatt understödd av vår regering, som Socialdemokraterna också leder. Där godkänner man i parti och minut överklaganden, stoppar bostäder i city och stoppar integrerade nya stadsdelar därför att man med enfass, tack vare Miljöpartiet och andra, vägrar att acceptera att Stockholm ska utvecklas på Stockholms villkor. Det är bara när det är mastodontprojekt, som Annika Billströms skatteskrapa till studentbostäder, som man plötsligt som av en händelse inte följer denna miljölagstiftning utan går på en annan linje.

Men, herr ordförande, jag och Moderaterna tycker att det är väldigt glädjande att Socialdemokraterna nu har Moderaternas uppfattning och att vi gemensamt kan fortsätta utveckla det mycket unika projekt som detta markköp är. Jag vill också bara förklara, herr ordförande, att vi önskar att den här marken så småningom säljs till

privata intressen eftersom vi inte anser att det är i kommunens intresse att äga den framgent.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och återkommer till markförsäljningen.

Anförande nr 132

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Mikael Söderlund och fullmäktige! Vi är lika glada som Mikael Söderlund åt detta ärende. Vi följer upp våra bostadsbyggnadsplaner. Vi bygger nu på redan exploaterad mark, som vi har sagt att vi ska göra. Här kommer att bli, precis som Mikael säger, ett fantastiskt område där Stockholm möter Solna.

Jag tycker kanske inte att vi behöver dra in alla olika frågor i detta utan vi kan nöja oss med att det här är ett bra projekt. Vi kommer att få 3 000 nya bostäder. Vi kommer att kunna utveckla vetenskapen i det här området.

Jag yrkar med stor glädje bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 133

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Från Folkpartiets sida välkomnar vi också det här förslaget. Det är ett bra förslag. Det är också glädjande att alla partier här i salen står bakom det. Det innebär som bekant att man kan få fram upp till 3 000 lägenheter här och ett antal arbetsplatser för forskning och utbildning, framför allt genom samarbete med och närheten till Karolinska Institutet. Vi ser verkligen fram emot att vara med och utveckla denna viktiga del av Stockholm.

Sedan tycker vi också att man i framtiden bör se över möjligheterna att kunna sälja marken. Den behöver inte vara kvar i stadens ägo.

Herr ordförande! Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 16 Tid för inlämning av brandskyddsredogörelse enligt lagen om skydd mot olyckor (utl. 2005:35)

Anförande nr 134

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Jag ska passa på tillfället när vi har ett ärende som handlar om brand- och räddningsnämndens verksamhet att peka på att vi har fått en ny lag som handlar om skydd mot olyckor och som lägger mycket större vikt vid förebyggande verksamhet än den tidigare lagen vi hade. Jag tycker att det är viktigt att vi någon gång ändå tar upp det viktiga arbete som måste göras för att ställa om verksamheten inom brand- och räddningsförvaltningen till ett viktigt förebyggande arbete.

Här har vi ett ärende som handlar om tid för inlämning av brandskyddsredogörelse. Det berör väldigt många verksamheter i staden, så mycket som 4 000 verksamheter. Det handlar om sjukhus, skolor och alla möjliga andra inrättningar där det vistas människor som inte bor där utan de är allmänna inrättningar. Det är 4 000 fastigheter som frivilligt ska lämna in en redogörelse enligt den nya lag som finns. Dessutom finns det 30 verksamheter som bedriver farlig verksamhet som också ska lämna in en redogörelse.

Vad ärendet går ut på är att vi nu bestämmer att en sådan här redogörelse ska lämnas in varje år den 1 mars till brand- och räddningsnämnden. Det innebär att varje år ska 4 000 verksamheter skicka in en brandskyddsredogörelse. I brandförsvaret har man därför utarbetat ett nytt datasystem för att ta in de här redogörelserna. Det har varit ett väldigt stort administrativt arbete.

Då kan jag säga att den 1 januari 2005, när lagen faktiskt trädde i kraft, hade tyvärr endast 20 verksamheter lämnat in en sådan redogörelse. Det betyder faktiskt att man inte hänger med riktigt i utvecklingen på säkerhetsområdet i Sverige. Nu kommer brandförsvaret att bedriva en intensifierad kampanj för att få också de här verksamheterna att lämna in sina redogörelser så att man kan påbörja ett bra förebyggande arbete.

Därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 135

Fredrik Wallén (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har inget annat förslag till beslut än kommunstyrelsens. Det är väldigt viktigt att vi kommer i gång med arbetet enligt den nya lagen om skydd mot olyckor som bland annat stadgar inlämning av brandskyddsredogörelser från olika brandfarliga verksamheter.

Jag vill dock ta tillfället i akt när vi har frågan uppe i kväll och konstatera att debatten i vanlig ordning när det rör just skydds-, säkerhets- och beredskapsfrågor inte blir särskilt lång men att det här är en oerhört viktig fråga. Om man lusläser lagen om skydd mot olyckor, egentligen räcker det om man skummar igenom den, ser man att det väldigt tydligt står att inlämningen av brandskyddsredogörelsen i själva verket är vad hela det nya brandskyddsarbetet bygger på. Berörda

verksamheter, sådana där det finns ett konkret behov av att verkligen redogöra för hur man skyddar sig mot brand, ska lämna in sin redogörelse till brandförsvaret så att brandförsvaret inte behöver åka ut och göra en detaljerad brandsyn av respektive verksamhet. Man ska kunna prioritera annat.

Problemet är att vi nu – egentligen från och med den 1 mars i år, för några dagar sedan – stadgar att 4 000 verksamheter skulle ha lämnat in de här redogörelserna. Såvitt jag vet var det i oktober 2004 åtta verksamheter som lämnat in de här redogörelserna. Det är alltså lång väg kvar att vandra.

En brist i den här lagstiftningen är att det inte står tydligt om man kan tänka sig några sanktioner mot verksamheter som inte lämnar in brandskyddsredogörelserna. Detta ligger för utredning just nu på Räddningsverket. Jag skulle önska att vi som rikets största kommun kunde hålla oss lite i framkant här och komma med egna förslag och idéer. En tanke är till exempel att vår räddningstjänst får i särskilt uppdrag att verkligen jaga de mest prioriterade av de verksamheter som ska redogöra för sin brandskyddsverksamhet.

Det finns alltså väldigt mycket kvar att göra, och man kan faktiskt så här i förväg konstatera att den dag – vi slipper förhoppningsvis uppleva den – vi ska utvärdera en storbrand i någon sådan här riskverksamhet i Stockholms stad och konstaterar att just den här riskverksamheten inte hade lämnat in sin brandskyddsredogörelse kommer det säkert att bli stor räfst och rättarting, pekfingrar kommer att pekas. Ett bra sätt att förebygga detta är faktiskt att se till att det blir ett system för hur de här brandskyddsredogörelserna får lämnas in. Vi från Stockholms stad ligger i framkant och föreslår Räddningsverket olika former av rimliga sanktionsmöjligheter, framför allt därför att med väl genomarbetade redogörelser kommer risken för allvarliga olyckor, allvarliga bränder i ett stort antal verksamheter, sjukhus, skolor, äldreboenden med mera, att minska.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 136

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Jag ville snarast ha en replik för att förklara att brandförsvaret faktiskt gör detta. De arbetar på att få fram just en sådan prioriteringsordning. De arbetar också på att se huruvida man möjligen kan hitta någon typ av sanktioner. Man kanske också kan ha en fundering kring att all slags egenkontroll tycks fungera väldigt dåligt i vårt samhälle i dag. Här handlar det om ett initiativ från verksamhetsutövaren själv att både spara pengar på att slippa betala för att få en sådan här kontroll utförd och att göra den av eget säkerhetsintresse. Det är ju samma sak som med egenkontrollen inom livsmedelshanteringen, där det också brister. Jag tror att man behöver ta ett ganska rejält tag i vad verksamheter egentligen är beredda att göra i dag.

Anförande nr 137

Fredrik Wallén (kd): Jag tackar borgarrådet för detta påpekande och noterar att hon i alla fall har funderat över frågan, kanske inte tillräckligt, men det finns säkert anledning att återkomma till det här.

När det gäller något så viktigt som skydd och säkerhet i samhället, att förebygga bränder och stora olyckor, tycker jag att det är rimligt att en stor stad som vår är lite föregångskommun i att ta fram system med både morot och piska för de verksamheter som är skyldiga att lämna in sådana här redogörelser.

§ 22 Genomförandebeslut avseende nybyggnation av bandyanläggning på Gubbängens IP (utl. 2005:41)

Anförande nr 138

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta ärende handlar om nyanläggning av en mindre bandybana vid Gubbängens idrottsplats. Det här är att beteckna som en del i majoritetens storsatsning på idrotten. Det är särskilt roligt eftersom bandyintresset har ökat väldigt mycket bland barn och unga i den här staden.

Om någon till äventyrs skulle tro att detta inte är sant hade man kunnat vara med före en av Hammarbys A-lagsmatcher på Zinkensdamm när bandyskolan i Hammarby och GT-76 presenterades. Där, mina vänner, var hela isen full av små mer eller mindre vingliga knattar, både pojkar och flickor. Det var en underbar syn. Jag stod faktiskt där och tänkte att allt slit i världen är värt detta.

Den investering som det nu handlar om är 16 miljoner inom ramen för investeringsprogrammet. När vi såg de här barnen var de så glada. Jag kan lova er att de blev bejublade på Zinkensdamm. Nu kan vi erbjuda dem ännu mer is och mer aktivitet. Och Gubbängens idrottsplats får möjlighet att ta emot ännu fler. I dag är det många bandyklubbar som huserar där. Det är GT-76, Sköndal, Marieberg/Spårvägen och FOC i Farsta. På den här idrottsplatsen finns sommartid också fotboll på både konstgräs och grus, och här finns speedway.

Gubbängens idrottsplats är i stort behov av en genomgripande upprustning, och de åtgärder som vi nu beslutar om får betraktas som en första etapp. Då genomförs förutom isbanan bland annat en översyn och komplettering av belysning, nybyggnad av förråd och isskötselgarage samt ett nytt plank mot Örbyleden. Den nya isbanan vänder sig till barn och unga främst inom bandyn. Det här är en satsning som jag gläds åt tillsammans med Bandy-Stockholm och det är ett välbehövligt tillskott.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 139

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är många sporter som skulle vilja ha ett välbehövligt tillskott. Vi har inget annat förslag till beslut men jag vill påminna fullmäktige om att man i idrottsnämnden från majoritetens sida inte har lyckats uppnå den 50-procentiga satsningen på typiska tjejidrotter. Bandy är tyvärr inte en typisk tjejidrott. Tittar man på de siffror som våra forskare har tagit fram kan man konstatera att bandy är 90–10 till killarna.

Vi har som sagt var inget annat förslag till beslut men jag tycker ändå att det är viktigt att fullmäktige är medvetet om att det beslut vi fattar i kväll är en satsning på killar i första hand och att det är viktigt att man från majoritetens sida ser till att man framöver också satsar mer på tjejerna.

Anförande nr 140

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Först och främst vill jag gärna säga att jag tycker att det är väldigt roligt när flickor ger sig in i typiska killidrotter, och det är vad som händer om man får bättre förutsättningar.

En annan del jag gärna vill påpeka är att vi under mandatperioden också satsar runt 100 miljoner sammanlagt på ridsport, som i så fall är en väldigt typisk tjejsport.

Anförande nr 141

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Det är säkert så. Dock har vi inte sett så mycket av de pengarna i realiteten i fattade beslut i idrottsnämnden. Men om borgarrådet drar sig till minnes verksamhetsberättelsen för 2004 kan vi konstatera att den inte var någon rolig läsning vad gäller satsning på jämställt idrottande.

Anförande nr 142

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att det är en felaktig bild som Caroline Silverudd målar upp. Vi vill inte att det ska vara skillnad på tjej- och killidrott. Vi vill att verksamheterna ska neutraliseras. När vi bygger en bandyanläggning vill vi inte att den enbart ska vara för killar. Det är konstigt att du tar upp det här när det i verksamhetsplanen framgår klart och tydligt att all verksamhet ska genomsyras av genusperspektiv och jämställdhet. Det är väldigt märkligt.

Anförande nr 143

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Mehdi! Jag håller fullständigt med dig. Men nu är inte verkligheten sådan som vi skulle vilja att den såg ut. Det är inte 50 procent tjejer och 50 procent killar som spelar bandy. Ska vi satsa på någonting i idrottsnämnden är det på inomhushallar och simhallar. Det är det mest jämställda vi kan bygga i den här staden, framför allt inomhushallar. De nyttjas i princip 50–50 av tjejer och killar. En bandyplan är 90 procent killar och 10 procent tjejer. Det kommer du inte ifrån. Sedan kan vi ha en önskan om att verkligheten såg annorlunda ut. Men verkligheten ser inte ut som vi önskar alla gånger.

Anförande nr 144

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ibland säger man att när verkligheten inte stämmer är det kartan som gäller. Men bandy spelas till största delen av killar. Gör man den här satsningen blir det helt klart flest killar som kommer att ta del av den.

Icke desto mindre är det roligt att det här ärendet har kommit fram, och den förändring och investering som görs i Gubbängen är positiv. Men man får inte glömma att alla investeringar som görs också för med sig driftskostnader. Därför tycker jag att det borde vara tydligt att man i alla sådana här stora investeringsärenden också hade med beräkningar för framtida driftskostnader, så att våra förvaltningar kan klara av att också driva verksamheterna. Står man där med jättefina planer och anläggningar och sedan inte har pengar till driften är det inte mycket värt i alla fall.

Anförande nr 145

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Som jag inledde med är detta en del av den stora satsning som vi gör på idrotten under den här mandatperioden. Jag kanske ska påminna om att det nu rör sig om totalt omkring 700 miljoner som satsas på barn- och ungdomsverksamhet, på att våra ungdomar ska kunna få tillgång till olika typer av anläggningar. Vi försöker i det också att se till att vi får en jämställd idrott.

Men det är också så när man gör de här investeringarna att man naturligtvis också måste tänka på hur det ser ut från början. Bandy, om man ska ta den som exempel, har väldigt få anläggningar. Det finns alltså väldigt lite is att tillgå för de flickor och pojkar som vill ägna sig åt bandy. När man gör investeringar måste man dels titta på utgångsläget givetvis, dels se till att man får en så jämställd idrott som möjligt.

Anförande nr 146

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Om borgarrådet någon gång hade läste den sammanställning som man har tagit fram på idrottsförvaltningen skulle hon upptäcka att det inte är istider som är det stora problemet. Tittar man på Stockholm i dag och jämför till exempel med Göteborg, Malmö, Umeå och Västerås ser vi att Stockholm ligger hästlängder efter vad gäller inomhushallar. Göteborg har 32 stycken fullstora hallar. Kan ni gissa hur många Stockholm har? 16 stycken.

Anförande nr 147

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill poängtera att vi gör en unik satsning på idrotten i den här staden. En av de satsningarna, 16 miljoner av de 700 miljonerna som satsas på idrotten under den här mandatperioden går till en sjuårig bandyplan på Gubbängens IP så att alla de olika ytterstadsföreningarna ska kunna få tillgång till is och utöva sin idrott.

Anförande nr 148

E w a S a m u e l s s o n (kd): Vi är ju överens om det här ärendet. Men när du säger att vi ska se vad utgångspunkten är och hur det ser ut på bandysidan vill jag peka på att det finns många andra idrotter, som främst tjejer utövar, där vi kanske också behöver titta på hur förutsättningarna ser ut från början.

Jag återupprepar att dessa stora investeringar, som du slår dig för bröstet med att ni gör och som är bra, kommer att kosta i drift. Det måste finnas med i beräkningarna när vi gör de här investeringarna så att vi inte står där med dessa stora, fina planer och inte har råd att klara dem själva. Det är därför vi försöker lyfta in att vi ska se till andra finansieringsvägar också.

Anförande nr 149

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Till skillnad från vad som hände under förra mandatperioden, när man gjorde enstaka investeringar utan att skjuta till driftspengar – och då blir det en väldigt svår situation för idrottsförvaltningen – tillförs också driftspengar i varje enskilt ärende som vi nu tar fram.

§ 23 Genomförandesbeslut avseende anläggning av konstgräs fotbollsplaner på Stadshagens IP, Enskede IP, Hammarbyhöjdens IP, Spånga IP och Stenhagens BP (utl. 2005:42)

Anförande nr 150

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta är en glad dag. Här kommer ytterligare en idrottssatsning. Idrottsnämndens budget har förstärkts med 124 miljoner inför året för en satsning på konstgräsplaner för att förbättra fotbollens förutsättningar. Då gäller det främst de ungas fotboll. Det är viktigt för de yngre att vi har bostadsnära planer.

När det gäller anläggande av konstgräs innebär det ett ökat nyttjande, högre spelkvalitet, lägre driftskostnader och en bättre miljökontroll. Konstgräsinvesteringen stimulerar till mer aktivitet för unga, och också för de vuxna, och ger möjligheter till verksamhet för skolor, för allmänheten och för den organiserade verksamheten. Konstgräsplanerna tål ett högt nyttjande och kräver låga, dock regelbundna, skötselinsatser. Konstgräsplanerna nyttjas även av andra bollsporter, som till exempel amerikansk fotboll och landhockey.

Nu kommer den första delen av vår satsning som vi har försökt att fördela väl över staden. Det blir, som ordföranden sade, Stadshagen, Enskede, Hammarbyhöjden, Spånga och Stenhagen. Ännu ett viktigt tillskott inom idrotten som ett resultat av majoritetens faktiskt unika satsning på idrotten och därmed också på folkhälsoarbete, friskvård och för att uppmuntra stadens invånare till ökad fysisk aktivitet.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 151

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Inte heller här har vi egentligen något annat förslag till beslut. Men i stället för en av de planer som man föreslår ska få konstgräs hade man kunnat få tre stycken inomhushallar om man hade kunnat bebygga en del av Stadshagens IP. Tre stycken inomhushallar skulle ha bättrat på statistiken vad gäller Stockholms siffror gentemot övriga Sverige, gentemot Göteborg, Malmö, Umeå och Västerås. På inomhushallssidan ser det fullständigt bedrägligt ut i Stockholm. Vi ligger mycket långt efter när man till exempel jämför med Göteborg.

Det finns en annan del i det här ärendet. Den förra majoriteten föreslog under förra mandatperioden att man skulle fortsätta utbyggnaden av de små fotbollshallarna. Vi hade föreslagit att man skulle bygga en fotbollshall ute i Rågsved och att man skulle bygga en fotbollshall i Hjorthagen. Detta projekt ligger nu helt nere. Det var någonting som fotbollen har efterfrågat under många år. Vad händer med det?

Anförande nr 152

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Eftersom vi lider stor brist på just idrottsanläggningar valde vi att satsa på konstgräset därför att det har en hög nyttjandegrad, kan brukas av många och komma väldigt många till del.

När det gäller valet mellan fotbollshallar och konstgräs var det ett beslut som togs efter kontakt med fotbollsrorelsen, de lokala fotbollsföreningarna, som ville komma åt en bra verksamhet på bra anläggningar. De föredrog konstgräset. Vi tittade på den fotbollshall vi har. När den nu har varit i gång ett par år ska vi göra en utvärdering av hur den har kommit att nyttjas, också i förhållande till konstgräset. Många fler kommer åt konstgräset.

Anförande nr 153

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Men, Py, det var samtidigt så att Stockholms fotbollsforbund länge har pratat om hallen i Spånga. När vi äntligen kom fram till att vi skulle bygga en mindre teknikhall sade vi att vi skulle försöka bygga fyra fem till. Det har Stockholms fotbollsforbund efterfrågat. När ni kommer till makten lägger ni ned hela det projektet. Jag tycker att det är synd.

Anförande nr 154

M e h d i O g u z s o y (v): Den jämförelse som du gör mellan Stockholm och Göteborg, där du säger att de skulle vara bättre, är inte något akut problem som har uppstått under tiden som vi har styrt Stockholm. Faktum är att vi gör en massa investeringar för att både satsa på breddidrott och elitidrott. Vad gjorde ni när ni satt i majoritet? Ni löste väl inte problemet. Problemet existerade då också, på samma sätt som du anser att det gör i dag.

Skulle du ha byggt en hall i Stadshagen skulle det dessutom ha byggts bostäder på befintlig idrottsmark.

Anförande nr 155

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ja, Mehdi, hade vi i den gamla majoriteten fått råda hade vi bebyggt Stadshagen. Då hade vi fått tre stycken fullstora idrottshallar. Snacka om att bättra på statistiken!

Anförande nr 156

P e t e r N i l s s o n (mp): Jag kan bara säga att vi tycker att det är mycket positivt med satsningen på konstgräs. Det har redan påtalats att det ger en mindre kostnad och högre nyttjande.

Sedan är det viktigt att man ställer hårda miljökrav vid upphandlingen så att det blir bra material i konstgräsmattorna.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 157

E w a S a m u e l s s o n (kd): Vi har i dagarna kunnat läsa debattartiklar och annat om att vi ska vara rädda om skattemedel och att varenda krona som inte används på rätt sett ses som en stöld från skattebetalarna.

Vi lyckades under förra mandatperioden få andra finansieringsvägar, inte minst när det gällde satsningar inom idrotten, där ju Stadshagen var ett exempel på någonting som skulle bli helt fantastiskt med dessa stora inomhushallar. Jag vet att idrottsborgarrådet också tyckte att det var ett bra förslag. Men hon fick inte igenom det på sin sida.

Nu har vi inget annat förslag än det som föreligger. Det är bra att det blir konstgräsplaner. Men vi skulle verkligen vilja uppmana majoriteten att försöka hitta andra finansieringsvägar också framöver. Det finns nämligen intressenter som kan komma med, och på det sättet kan vi använda skattemedlen på annat sätt också.

Anförande nr 158

M e h d i O g u z s o y (v): Jag undrar, Ewa, om privata aktörer skulle tillåta oss bygga anläggningar, vad skulle hända med tillgängligheten? Vad skulle det innebära för till exempel spontan idrott? Skulle de här anläggningarna avgiftsbeläggas för dem som vill utöva idrott?

Anförande nr 159

E w a S a m u e l s s o n (kd): Du får ursäkta, men nu tror jag att du är helt ute och cyklar. Det handlade om att få loss pengar till att bygga de här idrottshallarna som kommunen skulle driva. Vi skulle få bygga bostäder uppe på marken och så skulle vi få stora inomhushallar som var våra. Det var inga privata intressen som skulle driva de idrottshallarna.

Anförande nr 160

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Då vill jag börja med att förtydliga vad jag vill och vad jag har velat. För min del har det i två sammanhang, både vad det har gällt Zinkensdamms idrottsplats och Stadshagens idrottsplats, varit oerhört viktigt att man behåller idrottsplatsen som den mötesplats en idrottsplats är.

Av de pengar vi har för en satsning på idrotten är 300 miljoner investeringsmedel och 200 miljoner reinvesteringsmedel. 124 miljoner har kommit till för konstgräs och 80 miljoner är exploateringspengar. Här finns fortfarande exploateringspengar inom ramen för det som vi kan göra för idrotten.

Anförande nr 161

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag vet inte om det blir färre mötesplatser om man får tre stora inomhushallar i stället för en idrottsplats ovan jord. Jag tycker att det blir ganska många mötesplatser, och man kan dessutom pröva många olika idrotter i dessa idrottshallar. Det var det som var tanken, att många olika sporter skulle kunna räknas till godo och kunna utövas i dessa stora hallar. Det var det som var det

intressanta. Snarare blev det fler mötesplatser och fler sporter som skulle kunna utnyttja de här hallarna.

Anförande nr 162

M e h d i O g u z s o y (v): Redan i dag får förvaltningen kompensation från till exempel gatu- och fastighetskontoret när idrottsmark exploateras för bostadsbyggande. Skulle man bygga hallar i Stadshagen skulle det fortfarande bli plus minus noll vad gäller idrottsanläggningar, för du tar ju bort uteidrotten till förmån för bostäder.

Om de riktiga privata aktörerna skulle tillåtas bygga idrottsanläggningar skulle de inte göra det utan vinstkrav.

Anförande nr 163

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, Mehdi! Det är ingen skillnad mellan det här ärendet och alla andra ärenden vi tar upp i idrottsnämnden, där vi ställer en bit idrottsmark till förfogande och får en kompensation. Exakt samma sak var det med Stadshagen. Det handlar om en fotbollsplan som skulle användas för bostadsbyggande. Vi skulle få tre stycken fullstora inomhushallar, och vi skulle kompensera fotbollsplanen på annat ställe på Kungsholmen.

Anförande nr 164

M e h d i O g u z s o y (v): Jag måste vara ärlig och säga att jag inte förstår vad ni bråkar om. Jag gör inte det. Ni har inte reserverat er mot det här beslutet. Vad bråkar ni om egentligen?

Anförande nr 165

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi vill se möjligheter att få in andra finansiärer i den verksamhet som bedrivs i kommunen, Mehdi. Deras morot är att de får platser att bygga på, och så ser vi till att vi får ytterligare platser att ha idrott på. I det här fallet, Stadshagen, handlar det om tre fullstora inomhushallar som många olika typer av idrott skulle kunna utnyttja.

Anförande nr 166

M e h d i O g u z s o y (v): Jag nämnde i mitt anförande att vi i dag får kompensation när idrottsmark exploateras för bostadsbyggande. Det är inget konstigt med det. Jag vet inte vad du menar med andra finansiärer. Menar du helt och hållet privata aktörer som ska bygga idrottsytor för stockholmarna?

Anförande nr 167

P e t e r N i l s s o n (mp): Jag tycker att den här satsningen är bra. Det finns andra som vill satsa på annat sätt och se andra lösningar. Ett problem för Folkpartiet och kd är att de inte vill satsa några pengar alls utan de vill bebygga idrottsplatser och få in pengar på det sättet. Ibland har vi till nöds accepterat att man bebygger och

att vi får en annan idrottsplats på något annat ställe. Men ert koncept är ju att bebygga idrottsplatser för att få in pengar. Jag tror inte på den lösningen.

Anförande nr 168

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Både till Peter och till Mehdi vill jag säga att skillnaden mellan ert förslag att belägga Stadshagen med konstgräs och den förra majoritetens förslag att bebygga en del av idrottsplatsen med bostäder samtidigt som man skulle få tre stycken inomhushallar är att ni betalar med skattepengar. Vi fick tre stycken inomhushallar för att vi avstod en liten del av idrottsplatsen. Tre stycken inomhusidrottshallar – vi pratar en kostnad på motsvarande 100–150 miljoner; pengar som vi fick till staden. Vi är rädda om skattebetalarnas pengar och ingenting annat.

Anförande nr 169

P e t e r N i l s s o n (mp): Jag skulle gärna vilja att Caroline redogör för hur vi skulle lösa situationen för dem som skulle bli husvilla vad gäller Stadshagens IP. Vi kunde inte lösa det.

Är du helt tvärsäker på att de pengar som erbjuds för den här bebyggelsen på Stadshagen skulle räcka till den insprängda idrottshallen?

Anförande nr 170

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Snälla Peter! Du satt ju också i idrottsnämnden under förra mandatperioden. Vi hade det här ärendet på idrottsnämndens bord ett antal gånger. Du vet precis lika väl som jag att vi utan någon kostnad för idrottsförvaltningen skulle ha fått tre stycken fullstora idrottshallar.

Anförande nr 171

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att alla här inne är medvetna om att diskussionen om hur vi ska klara välfärden framöver handlar om att vända på varenda skattekrona. I det läget vill vi föra en diskussion om att försöka få in andra intressenter. Vi gjorde ju några framgångsrika erfarenheter förra mandatperioden, till exempel kring Eriksdalshallen, där det nu på var sin sida om entrén står två bostadshus som jag tycker passar jättebra in, och så fick vi pengar till renoveringen av Eriksdalshallen.

Då fanns det här förslaget om Stadshagen som skulle ge nya pengar in i verksamheterna, och vi skulle kunna få de här hallarna. Vi använde det här sättet att tänka i andra sammanhang också. Vi låter fastighetsägare och bostadsföretag betala nedgrävning av kraftledningar. Då får de i stället bygga på de områden som de har varit med om att sanera. Det är inget nytt tänkande.

Men du, Peter, vill i stället att vi ska satsa pengar på friår och arbetstidsförkortning. Det ger ju inga nya skatteintäkter. Det kan jag tala om för dig.

Anförande nr 172

P e t e r N i l s s o n (mp): Det blir en stor debatt om vi ska dra in friår och arbetstidsförkortning. Jag hävdar att det är en stor vinst för samhället på sikt.

Om vi ska återgå till frågan tror jag att ni ville bebygga Stadshagen. Dessutom ville ni bebygga Zinkensdamm, vilket alla tyckte var fel, idrottsföreningar, boende och skolor. Men det brydde ni er inte så mycket om, för ni hade ju en egen uppfattning. Jag tror att man i en stad ska vara ganska rädd om de stora fria ytor som finns och vara oerhört försiktig med att bebygga dem.

Anförande nr 173

E w a S a m u e l s s o n (kd): När det gäller Zinkensdamm var det en ovärdig debatt. När man drev frågan sade man att Zinkensdamms IP skulle bebyggas. Det var ju långt ifrån vad det handlade om. Det handlade precis som på övriga ställen om att bygga vid sidan om. Det kan man diskutera.

Det är klart att jag måste dra in friår och annat, för det jag säger är ju att vi ska försöka få in pengar på annat sätt än att bara räkna med skattekonor, eftersom de inte kommer att räcka framöver. Då måste vi som politiker göra allt vi kan för att få in andra finansierare. Om ett sätt är att låta bostadsföretag bygga på mark som de sedan kan ersätta med idrottshallar under jord som i Stadshagen är det ett utmärkt exempel på när båda drar vinstlotten.

Anförande nr 174

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Då vill jag igen säga att det fortfarande sker byte av idrottsmark mot pengar som man kan göra andra idrottssatsningar för. Men idrotten får ju inga medel om det inte är idrottsmark man bygger.

När det gäller två stycken idrottsplatser mitt i city, Zinken och Stadshagen, valde vi att vara rädda om den öppna ytan därför att man ska ge barn och unga möjlighet till en mötesplats, till spontanidrott och till att kunna idrotta när man har lust. Vi gjorde ett politiskt val.

Vi lovade att rusta upp Zinkensdamm, och vi lovade att rusta upp Stadshagen. Nu tar vi ett första steg när det gäller upprustning av Stadshagen. Nu får man ett nytt konstgräs som kommer att vara uppvärmt. Och jag frågar fullmäktige: Har ni någonting emot det?

Anförande nr 175

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Nej, Py, vi har ingenting emot det. Men vi hade kunnat få något ännu mycket mer, nämligen tre stycken fullstora idrottshallar som du precis lika väl som jag vet att den här staden fullkomligt skriker efter.

Anförande nr 176

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Och då hade vi inte haft någon Stadshagens idrottsplats.

Anförande nr 177

M e h d i O g u z s o y (v): Jag vill ännu en gång understryka att detta ärende inte handlar om Stadshagen. Detta ärende handlar om att bygga konstgräsplaner runtom i staden. Ni måste nästan plågas av avund för att ni under er majoritetsperiod inte lyckades åstadkomma någonting. Ni avundas oss att vi lyckas investera i anläggningar och idrottsytor runtom i staden.

Anförande nr 178

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Mehdi! Det där var ett fullständigt slag under bältet. Det vet du precis lika väl som jag. Skillnaden i det här ärendet, om vi pratar enbart om Stadshagen, är att du vill ta 6 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar för att belägga planen med konstgräs. Jag hade hellre sett att man hade kunnat bygga ett bostadshus och fått tre stycken inomhusidrottshallar. Det hade varit mera värt för idrotten i Stockholm än ett nytt konstgräs på Stadshagens IP.

Anförande nr 179

M e h d i O g u z s o y (v): Faktum kvarstår. Det handlar fortfarande om investeringar i konstgräsplaner. Vi diskuterar inte ett annat ärende som liksom är begravt.

Dessutom, som jag påpekade innan, skulle det inte innebära en utökad anläggning. De här inomhushallarna skulle ju byggas på bekostnad av uteidrotten. Den skulle få lida för det. Du skulle bygga bostäder där. Det blir plus minus noll med ert resonemang.

Anförande nr 180

P e t e r N i l s s o n (mp): Här har vi haft två ärenden där det har varit en väldigt lång debatt fast det egentligen bara har funnits ett förslag till beslut. Då tycker jag att oppositionen väl kan vara lite konsekvent. Lägg fram något eget förslag, om ni nu tycker att det här är så dumt. Om det är fel att vi ska satsa de här pengarna på konstgräs kan ni föreslå att vi bebygger någon idrottsplats och tar pengarna till konstgrässatsningen därifrån.

§ 24 Motion om bostäder på Ställverkstomten i Hjorthagen (utl. 2004:147)

Anförande nr 181

R o l f L i n d e l l (s): Ordförande, fullmäktige! Som ordföranden påpekade är detta en fem år gammal motion. Ibland känns det lite konstigt när det tar fem år innan man kommer till skott och behandlar motionen i fullmäktige. Men utvecklingen har ju inte stått stilla under tiden. Det är mycket som har hänt under resans gång med planeringen i Hjorthagen.

I Östermalms stadsdelsnämnd, som Hjorthagen tillhör, har man många gånger och intensivt diskuterat med hjorthagsborna om deras möjligheter att få tag på lite större lägenheter i området så att också barnfamiljerna kan bo kvar. Det är det som är bakgrunden till motionen. Det som man då diskuterade var alltså Ställverkstomten som ett sätt att försöka att skynda på tillkomsten av större bostäder.

Det som är glädjande är att alla under ärendets gång har blivit överens om att det här kan vara en ganska bra idé. Det finns i varje fall inga reservationer. Det behöver ju inte betyda att det inte blir någon debatt – det har vi ju märkt, inte minst i kväll.

Vad jag som motionär kan beklaga är att det här ärendet har skjutits framåt i tiden jämfört med andra projekt såsom nu planeringen har fortskridit. Det tycker jag är lite synd, men som föredragande borgarrådet säger finns det kvar i planeringen, men att den för tillfället har gått en liten annan väg, så vi får denna bebyggelse utmed Husarviken. Därmed får vi ett rejält tillskott av bostadsbyggande, och det är det som vi behöver, vilket de flesta av oss är överens om.

Det var alltså Bertil Karlberg som tog fram den översiktsplan som planeringen i Hjorthagen följer. Vad man kan lära sig av det här, av motionen, av behandlingen och av vad som kan hända under tiden är två saker. Det är viktigt att försöka att få en helhetssyn på hur ett område – inte minst ett stadsutvecklingsområde – kommer att utvecklas. Och det är precis lika viktigt nu som när vi skrev motionen att man har en bra kommunikation med de boende i dessa områden så att de får en direkt kunskap om hur planeringen ser ut och hur man kan påverka den under resans gång. Där tycker jag nog att staden och stadens förvaltningar inte alltid har levt upp till inställningen att man ska ge folk möjligheter till ett tidigt inflytande i planeringsprocessen.

Det är klart att staden följer lagstiftningen och det som plan- och bygglagen föreskriver, men det som händer framöver och i kommande generationer är att vi politiker och även förvaltningar får lära oss ett helt annat sätt att kommunicera med invånarna och med dem som berörs av planerna. Därför är det väldigt viktigt att staden tar på sig en roll som förmedlare av det som vi är ute efter i Hjorthagen. Gör man det skulle man alltså kunna ta en diskussion med de boende i Hjorthagen. Vad är det vi håller på med? Hur ser helhetsbilden ut? Vad är det för frågor som kan vara knäckfrågor framöver? Vi ska alltså inte vänta tills vi står här i salen och pucklar på varandra. De boende borde få en möjlighet och resonera om vart man vill komma.

Herr ordförande! Jag har inget annat yrkande än det som föredragande borgarrådet har skrivit. Men jag vill ändå säga att jag tycker att det ankommer på oss att bättre

och på ett konkret sätt ta tag i frågan och informera de boende i Hjorthagen och ta ett helhetsperspektiv. Det borde också gälla de berörda förvaltningarna. Det tror jag är någonting som vi får lära oss mycket mera av i framtiden.

Anförande nr 182

Borgarrådet Gunnarsson (mp): I detta ärende finns det ett särskilt uttalande från Miljöpartiet. Vi tycker att det är bra att man utnyttjar det här området till bostadsbyggande, och jag håller helt med Rolf Lindell om den tågordning som man borde ha haft när man planerade detta stora område.

Den tågordningen hade nog blivit mycket bättre – åtminstone i förhållande till de boende i Hjorthagen – om man hade börjat med att titta på Ställverkstomten, som Rolf Lindell tar upp i sin motion.

Det har varit många besvärliga diskussioner med de boende i Hjorthagen om saneringsfrågor och om hur det kommer att se ut i framtiden. Här behövs det ytterligare information om hur man kommer att arbeta.

Det har inrättats en nationalstadspark här, och då är det viktigt att man anpassar sig till hur den ska utvecklas i framtiden samtidigt som man försöker att hantera de områden som ligger i närheten så bra som möjligt ur byggnadshänseende. Man måste också ta hänsyn till vad både de som bor där och blivande invånare kommer att tycka om området.

I stället för att använda Ställverkstomten fattade vi ett annat beslut från början. Vi lät Fortum Värme förändra på sin tomt för att man skulle kunna ändra sin gashantering. Det gjorde vi utan att ha någon egentlig energiplan för Stockholms stad. Där har vi ytterligare fel i tågordningen som visar hur det kan gå till när man är väldigt ivrig att skapa en mängd nya bostäder.

Men bostäder, som vi behöver och som vi tycker är väldigt bra att man får fram i det här området, borde kunna planeras på ett bättre sätt. Bostäderna ska stå där i hundra eller två hundra år i närheten av ett väldigt känsligt naturområde. Därför har vi gjort det särskilda uttalandet.

Precis som Rolf Lindell sade borde vi ha tittat på Ställverkstomten först innan vi började planera resten av området.

§ 24 Motion om en mänsklig gatumiljö (utl. 2004:148)

Anförande nr 183

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen är ju skriven för att belysa de viktiga frågorna kring gångtrafikanter säkerhet framför allt i innerstaden. Vi tog upp fem olika frågeställningar, att man bör göra en policy för de boendes villkor, att staden ska utarbeta en plan för ett sammanhängande gång- och promenadstråk genom de centrala delarna av city, att man ska skärpa övervakningen för att få bort bilar och annat som står på trottoaren och hindrar framkomligheten, att staden ska intensifiera sitt arbete med att öka antalet miljöbilar etcetera.

Motionen är besvarad och väl tillgodosedd. För några fullmäktigemöten sedan antog vi Stockholms stads trafiksäkerhetsprogram. Mycket av det som den här motionen belyser finns med i det programmet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 184

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Jag vill bara säga att jag ställer mig helhjärtat bakom intentionerna i den här motionen. Det är nästan som att man skulle kunna misstänka att den var skriven av en partikollega, men det är extra glädjande att den kommer från ett annat parti i salen.

Precis som Malte var inne på hänger tankarna i den här motionen ihop med många andra ärenden som vi har behandlat i den här salen. Där vill jag speciellt peka på trafiksäkerhetsprogrammet och övergången till 30 km i timmen i alla bostadsområden som jag ser som ett otroligt stort steg för att få en mer fotgängar- och cyklistvänlig stad och för att få ett lugnare tempo i trafiken och därmed minskat buller. Över huvud taget blir stadsmiljön bättre av det.

Även det ärende som vi hade uppe alldeles nyss om parkering av miljöbilar syftade till att få bort mycket av trafikens negativa skadeverkningar och också till att minska utsläppen och bullerproblematiken och göra staden mer attraktiv för alla trafikanter.

Jag hoppas bara att Socialdemokraterna tar till sig den här motionen och fortsätter att stödja sådana förslag som är positiva för en gång- och cykelvänlig stad.

Anförande nr 185

M a r t i n a L i n d (fp): Den här motionen är inte precis jättekontroversiell, men jag skulle ändå vilja säga några saker. Först och främst är det trevligt att någon från majoriteten lyfter fram vikten av att man ska förbättra för fotgängarna i stället för att försämra för bilisterna.

Sedan vill jag lyfta fram en lite prioritering som jag tycker saknas i det här ärendet. Jag sitter med i något som heter trafikutskottet som ligger under gatu- och fastighetsnämnden. På ett av våra möten fick vi information av en gravallvarlig tjänsteman om

problemet med det stora mörkertalet när det gäller singelolyckor bland fotgängare. Människor ringer inte och polisanmäler när de har snubblat på egen hand på trottoarerna i Stockholm. Det kan man tycka är ett stort problem, men allvarlig talat har väl vuxna fotgängare ändå en viss kontroll över hur man tar sig fram på trottoarerna i innerstaden, och de borde vara rätt medvetna om de risker de tar. Ärligt talat är väl vissa gångtrafikanter viktigare än andra, och då menar jag barnen.

Jag hade gärna sett att man tydligare hade understrukt vikten av att säkra barns skolvägar och att man hade tagit med vikten av ordentlig trafikupplysning för barn snarare än vikten av att gatu- och fastighetsnämndens tjänstemän ska köra runt i miljöbilar, vilket jag inte kan se hur det bidrar till en säkrare miljö för gångtrafikanter.

Anförande nr 186

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi har inte så mycket att tillföra. Vi tycker att det är bra att man gör en sådan utredning, men vi vill särskilt betona att man gör det med hänsyn till barnen och de äldre.

Man har gjort en del misstag i förorterna med sammanhängande stråk. Om man gör tunnlar i de sammanhängande stråken är det inte så säkert att barnen vågar gå genom dem. Man kan också låta bli att använda en överfart därför att det går fortare att gå rakt över vägen. Så det bör verkligen vara genomtänkt och anpassat för barn. Jag tycker att man borde titta på hur det har gjorts i förorterna. Det har inte alltid blivit bra för barnen.

§ 27 Motion om att ej införa sprututbytetsprogram (utl. 2004:154)

Anförande nr 187

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Frågan i dag är vad vi ska säga till våra missbrukare. ”Här får du en spruta så att du kan fortsätta att knarka.” Eller: ”Här får du en hand som leder bort från missbruket.” Det tredje alternativet är: ”Här får du en spruta så att du kan sluta att knarka.” Det tror jag inte på.

Den så kallade humanism som många politiker och debattörer säger sig företräda kan i själva verket leda till följande dödssteg i fem steg. Jag vill fråga var och en: Hur långt är just du beredd att gå på denna dödssteg i ditt beslutsfattande?

Ordförande! Jag kommer att begära votering så att var och en får redovisa om de vill beträda dödsstegen eller ej.

Min uppfattning är nämligen den att den som är beredd att ta ett steg på denna dödssteg kan förledas att ta fler steg. De som förleder är naturligtvis företrädarna för en av världens största industrier, nämligen narkotikaindustrin.

Steg 1 är att säga ja till sprututbyte och sprututdelning. Detta kommer att underlätta för narkotikamissbrukarna att fortsätta att missbruka. Dessutom sänder det fel signaler till alla andra i samhället. Vi kan inte underlätta missbruk samtidigt som det är förbjudet att missbruka. Det måste betecknas som höjden av dubbelmoral. Om jag har förstått saken rätt finns det en majoritet i fullmäktige för att ta detta steg.

Steg 2 handlar om så kallad överdosprevention. Den tillämpas bland annat i Malmö-Lund-försöket. Personalen ska lära missbrukarna att ta lagom mycket av de olika narkotikapreparaten så att de får en kick, men inte dör. Detta kräver stor kunnighet och stort ansvar hos personalen eftersom ett preparat kan ha olika hög koncentration vid olika tillfällen. Missbrukaren kan tåla olika mycket beroende på hur länge sedan denne senast var inne på avgiftning. Jag undrar om det fortfarande finns en majoritet i fullmäktige även för detta steg.

Steg 3: sprutrum och hjälp att injicera. Det finns på många håll i världen, och det talar nästan för sig självt. Meningen är narkomanerna ska få injicera under överinseende. De som har svårt att sticka in nålen i sin ven får hjälp med detta så att det inte sker något misstag. Om personalen har gjort en missbedömning vid överdospreventionen kan man nu hjälpa missbrukaren så att denne inte dör. Kan jag befara att det fortfarande finns en majoritet i fullmäktige som är med även på detta steg?

Steg 4: legalförskrivning. Det hade vi i Sverige i slutet på 60-talet och det finns på många håll i världen. Alla som är i kontakt med missbrukare vet att det förekommer mycket så kallat fultjack – narkotika som är uppblandat med olika saker. Tanken är bland annat att då staten föreskriver och kontrollerar narkotika ska risken för skador på grund av fultjack minska. Dessutom finns det de som tror att den illegala narkotikahandlingen skulle minska. Spåren förskräcker, sade räven i fabeln. Många spår leder in i vargylan, men inget leder ut. Jag har en känsla av att antalet

fullmäktigeledamöter som fortfarande är beredda att gå på stegen nu är under hälften, men att det fortfarande finns de som är beredda att ta även detta steg.

Steg 5: dödshjälpskliniker. Många ryggar nog inför begreppet, men inte alla. Kliniken i Schweiz lär ha ett ökat kundunderlag. Det är ett känt faktum att narkotikamissbruk tär hårt på kroppens organ. Alltför tidig död på grund av detta är mycket vanligt. Ofta slutar missbrukarna sina liv på en skitig toalett med en spruta i armen, en spruta som de kanske har fått genom sprututdelning.

Vad tycker du? Är du som är humanismens, omtankens, liberalismens eller någon annans företrädare beredd att ta ett eller flera steg på denna stege? Tycker du att det är acceptabelt att missbrukare ska sluta sina liv på detta sätt? Är du beredd att i konsekvens med de övriga stegen även införa dödshjälpskliniker så att missbrukarna får sluta sina liv under så kallade värdiga former? Jag tror att det enbart skulle vara ett fåtal ledamöter som skulle rösta för detta steg, åtminstone för närvarande. Min uppmaning till dig blir därför: Avstå från att ta något av stegen.

Ordförande, fullmäktige! För mig finns bara en väg att gå, nämligen att hjälpa i stället för att stjälpa, att ge den missbrukande en hjälpande hand bort från missbruket i stället för en stjälpande spruta. Vilket väljer du? Jag ska kolla på voteringen hur du har valt.

Ordförande! Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 188

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Man kan naturligtvis göra som Berthold Gustavsson, dra väldigt djupgående slutsatser av en motion om att inte införa sprututbyte. Jag vill ändå säga att vi har väldigt olika syn på vad som är en restriktiv narkotikapolitik och vad som är en repressiv hållning i narkotikafrågan. Trots dina provokationer tänker jag inte – och jag tror inte heller att någon annan kommer att göra det – säga någonting annat än att vi alla står för en restriktiv hållning i narkotikafrågan och att vi jobbar för ett narkotikafritt samhälle. Det måste stå helt klart.

Men jag har i alla fall dragit slutsatser av den statistik som finns att tillgå. Den visar på en stor överdödlighet hos injektionsmissbrukare i olika smittsjukdomar, bland dem hiv och hepatit.

Oavsett om man är narkotikamissbrukare eller har någon annan åkomma måste vi ta itu med den hälsosituationen och också se till att det vidtas smittskyddsåtgärder. Det är väl det som Berthold Gustavsson över huvud taget inte bryr sig om. Jag tycker att det är viktigt att se att en människa kan bli fri från sitt missbruk, men om den människan dessutom har smittats med hiv/aids och hepatit som är en mycket svår sjukdom underlättar det inte för honom eller henne att återkomma till ett vanligt sunt, människovärdigt liv. Berthold Gustavsson nekar den människan detta. Du ger uttryck för en människosyn som jag verkligen inte delar. I stället lämnar du en mycket utsatt grupp i sticket genom att inte vilja anstränga dig för dessa människor.

Jag tror att det finns en trend i samhället i dag som går ut på att man ska vara repressiv: Var repressiv och vidta hårda åtgärder i stället för att se var problemet ligger! Jag uttrycker också väldigt tydligt och klart i motionssvaret att utan en bra missbrukarvård som sköts i samarbete med landstinget och de andra kommunerna ska man inte införa sprututbytesprogrammet. Men har man en bra missbrukarvård där man erbjuder hjälp och stöd för att komma bort från missbruket har man möjlighet att få kontakt via sprututbytesprojektet, och Malmö–Lund har visat att den möjligheten finns. Där får man kontakt med missbrukarna. Jag vet inte om Berthold har varit där och sett hur de jobbar, men de jobbar på ett mycket bra sätt och jag har också mött många före detta missbrukare som nu är fria från missbruket och inte heller är smittade med hiv/aids eller hepatit.

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 189

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är tydligt att Margareta Olofsson sätter nivån för debatten genom att stå och ljuga om vad jag har sagt eller om vad jag har menat. Det är mycket bedrövt, Margareta, att du som föredragande borgarråd nedlåter dig till ett sådant lågvattenmärke.

Vi har pratat om det, vi har haft interpellationsdebatter och jag sade det två gånger i början och slutet av mitt anförande och du kan få det skriftligt så att du kan läsa det igen – jag kan gå ut och ta kopia på det – att jag är för en hjälpande hand. Jag är för att stödja, för att hjälpa, för att bota. Hur många gånger ska jag behöva säga det, Margareta? Men jag är inte för att hjälpa missbrukarna genom att ge dem en spruta så att de kan gå ut och ta mer narkotika.

Du kan väl kommentera det som står i tidningen i dag under Brännpunkt: Heroinet flödar i city. Du lovade för ett år sedan att du skulle göra snabba insatser, men du har inte gjort någonting för att missbrukarna ska få hjälp och stöd.

Anförande nr 190

B o r g a r r å d e t O l o f s s o n (v): Du sade det både i början och i slutet av ditt inlägg: Här får du en hjälpande hand. Det hörde jag tydligt, och jag har antecknat det. Men jag menar ändå att du och jag har olika människosyn.

Jag lovar dig, det kommer ett svar under Brännpunkt. Det är inte så att man inte har gjort någonting. Tvärtom, vi har gjort mycket. Men den artikeln tar upp någonting som jag skulle vilja att vi inte diskuterade i den här salen. Man beskriver människor som förmodligen inte ens finns där. Enligt de undersökningar som vi har gjort på den öppna drogmarknaden förekommer det ingen drogmarknad på Plattan i dag. Man säljer per mobiltelefon, man sitter på tunnelbanan och så vidare. Den kunskapen har jag fått av den som har genomfört undersökningen av alla de öppna drogarenor som finns i Stockholms stad, och polisen har också lämnat sådana uppgifter.

K a r i n R å g s j ö (v): Vem blir narkoman? Varför blir man narkoman? Blir man narkoman för att det finns fria sprutor? Självklart inte. Sprututbyte är en hälsopolitisk

insats, inte en narkotikapolitisk. Även utsatta människor har rätt till hälsovård. Eller vill ni ha extra hälsostraff för narkomaner?

Det är inte lätt att rehabilitera en hivsmittad narkoman. Det behövs olika vägar för att nå missbrukare. Sprututbyte är en väg. Sprututbyte är utvärderat vetenskapligt och positivt redovisat i de stora internationella medicintidskrifterna. Det är därför som WHO har uppmanat länder i Europa och i världen att införa detta.

Att det inte är vetenskapligt utvärderat i Sverige har väl ingen betydelse. Vi godtar väl inte på andra områden bara svensk vetenskap inom medicin och hälsovård? Rikspolisstyrelsen, Socialstyrelsen, Läkemedelsverket, Smittskyddsinstitutet. Brottsförebyggande rådet, Kriminalvårdsverket, Tullverket och JO har samtliga varit positiva eller hade ingenting att invända mot sprututbytesprogrammet enligt Björn Fries modell. Så är det.

Det sprututbytesprogram som ska planeras ska självfallet vara en del av något annat. Det ska vara kontaktskapande, motiverande och med en ständigt öppen dörr mot vård och behandling – självklart.

Vi måste bli bättre på att nå missbrukarna i Stockholm. Det är alltså mycket som vi måste göra. Men vad vi inte ska göra är att vägra missbrukarna rena sprutor. Det är som att säga: Skyll dig själv om du har fått hiv eller hepatit. Här kör vi den hårda linjen.

Förra året dog 430 personer en narkotikarelaterad död. Finns det någon som vill bli narkoman? Finns det någon i denna stad som vill utsätta sig för förnedring, sjukdom, våld, utanförskap? Självklart inte. Naturligtvis fortsätter man inte med sitt missbruk bara för att det finns rena sprutor. Inte blir rekryteringen större för att det finns rena sprutor. Däremot ökar rekryteringen av missbrukare i ett samhälle där den sociala välfärden hotas, där marginaliserade människor inte får den hjälp och det stöd som de har rätt till. Det är en skam för svensk narkotikapolitik att frågan om rena sprutor står i fokus i stället för en diskussion om vart socialpolitiken är på väg.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 191

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Du säger ju själv att 400-nånting personer har dött av narkotikarelaterade sjukdomar. Det är väldigt få som har dött av hit/aids som de har fått via sprutor, utan de allra flesta har fått det via sexuellt överförd smitta.

Varför är Folkhälsoinstitutet och Ågren emot fria sprutor, om det nu skulle vara så bra? Det finns ingen utvärdering som säger att sprututbytet i Malmö–Lund ger bättre resultat än vad man har på de ställen där man inte har det. I Stockholm, i Uppsala och i Göteborg är det färre som dör av hiv/aids än i Malmö–Lund. Det talar för sig själv.

Sedan kan man ju undra över detta med överdosprevention. Det har man i Malmö–Lund. Vad ger det?

Anförande nr 192

K a r i n R å g s j ö (v): Folkhälsoinstitutet har inte gjort någon vetenskaplig utvärdering av sprututbytesprogrammet. Däremot har man lämnat in två remissvar. Remissvaret från 2001 var positivt och remissvaret från 2003 var negativt. Det är vad man har gjort på Folkhälsoinstitutet. De andra myndigheterna har en helt annan hållning i den här frågan. Folkhälsoinstitutet står alltså relativt ensamt.

Anförande nr 193

J o a k i m L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag blev lite förvånad när jag lyssnade på socialborgarrådets inlägg. Hon säger att hon inte får några uppgifter om att det pågår den typ av hantering av narkotika i den här staden som vi talar om. Jag vet, Margareta, att du jobbar ungefär hundra meter från en plats som jag passerar varje morgon, nämligen terminalbyggnaden. Jag åker bil – hör och häpna – förbi den nästan dag. Vid terminalbyggnaden pågår det en livlig handel. Gå tid fem i nio så kan du se att det står ett tiotal personer där, olika personer varje gång. De har säkert använt mobiltelefonen för att komma dit, men de står där varje morgon. Den här handeln pågår på flera ställen i staden.

Följ med mig till Johan Helmich Romans park. Den ligger ungefär vid härbärgets vid Fatbursparken. Varje morgon ligger det tio utslagna personer där efter att de har tagit sina drogdoser. De har säkerligen använt en och samma spruta trots att de kanske har egna sprutor. Man gör ofta så i de här kretsarna. Man använder en och samma spruta. Man tar sina droger på det sättet, även om man har rena sprutor att använda sig av. Så ni minskar inte heller på smittorisen ur den aspekten.

Följ med mig till Fatbursparken en bit nedanför och titta på dem som raglar ut från härbärgets efter sin första dos på morgonen. Jag tror inte att de är betjänta av en ren spruta. De är betjänta av missbrukarvård, av att staden gör insatser på flera områden.

Jag vill säga till våra borgerliga kolleger som nu försiktigt har närmat sig den liberala inställningen i denna fråga. Jag tycker att ni ska vara försiktiga generaler. Det finns stora risker med det här. Man öppnar denna stora dammlucka som Berthold Gustavsson så förtjänstfullt beskriver. Man tror kanske inte det, men man gör det.

Lyssna på de organisationer som är verksamma inom det här området. Lyssna på Föräldraföreningen mot narkotika som har dragit upp sina barn ur träsk. Ni hittar inga som är för ett sprututbyte. Tro inte att det här kommer att bidra till mindre hiv. Man använder inte sprutorna på det sättet. Lyssna på före detta missbrukare som har lämnat träsket innan ni fattar långtgående beslut av det här slaget. Jag tycker att ni ska vara försiktiga generaler som ni kan vara i andra fall.

En trend kan vara repressiv. Jag tycker att den trend som du beskriver, Margareta Olofsson, är precis tvärtom. Samhället håller just på att diskutera detta som en trendfråga. Just nu är trenden att vara för ett sprututbyte. Jag kommer aldrig att falla in i den trenden.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 194

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, Joakim Larsson, jag brukar nog inte anklagas för att vara så trendig precis. Jag tror inte att det är det som det handlar om.

Jag sade faktiskt inte att det inte fanns narkotikahandel i Stockholms stad. Jag pratade om artikeln som särskilt nämner Plattan. Där gör man upp narkotikaaffärer. Det är ett problem som polisen har tagit upp. Man gör upp affären där, och sedan sker försäljningen och bruket på andra ställen. Det visar också den utredning som vi har gjort av de öppna drogarenor som finns i staden. Jag vet också att det finns flera. Jag skulle kunna nämna några ytterligare, förutom dem som du har nämnt. Så visst finns det ett narkotikamissbruk. Det ska vi naturligtvis se till att stävja. Vi ska se till att missbrukarna får vård.

Man ska lyssna, inte bara på de föräldrar som är med i Föräldraföreningen mot narkotika utan också på de andra föräldrarna som inte är med i den föreningen av den anledningen att de vill att deras barn ska få ett hälsoskydd. Det är vad det handlar om.

Anförande nr 195

J o a k i m L a r s s o n (m): Det senaste var ju nästan makalöst. Ska föräldrarna veta att samhället ger den formen av hälsostöd att om deras barn blir narkotikamissbrukare och börjar injicera ska de i alla fall inte få hiv? Det är ett väldigt konstigt sätt att hantera ett ganska stort problem i samhället, nämligen narkotikafrågan och frågan om hiv. Så kan vi väl inte hantera frågor av det här slaget. Det vore ju väldigt märkligt.

Samhället måste erbjuda insatser på alla områden inom missbrukarvård och annat. Men vi kan inte göra det genom att ge människor verktyg som de ska fylla sitt gift med. Vi kan inte ge dem verktyg som behövs för att utföra en kriminell handling. Det kan vi inte göra.

Anförande nr 196

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Jag vet inte vilken gång i ordningen det är som vi debatterar den här frågan, och den debatten får ibland väldigt märkliga slagsidor. Jag ska vara mycket stram.

Hälso- och sjukvården har i dag ansvar för att förebygga hiv, aids och andra smittsamma sjukdomar. Kommunen har ett ansvar att aktivt sörja för att den enskilde får hjälp och stöd för att komma ifrån ett missbruk.

I och med det beslut som riksdagen har fattat ges landstingen en noga reglerad möjlighet att införa ytterligare en metod, inbyte av sprutor. Det innebär inget obligatorium för landstinget att tillhandahålla sprututbyte. Det innebär inte heller något obligatorium för någon kommun att medverka i en sådan verksamhet. Det måste understrykas att utbyte av sprutor inte är avsett som en lösning på ett narkotikapolitiskt problem, utan det är en ren smittskyddsåtgärd avsedd för de allra mest utsatta missbrukarna.

Det föreslås att denna möjlighet ska vara omgärdad med mycket starka villkor, restriktioner och krav såväl för huvudmannen landstinget som för eventuella kommuner och för de personer som ska ingå i ett sprututbyte.

En strikt kontroll är absolut självklar, och lika viktigt är det med uppföljning och utvärdering, att följa upp patienternas hälsotillstånd, se i vilken mån som sprututbytespatienter går vidare till avgiftning och rehabilitering och se vilka effekter verksamheten har på smittskyddet. Inom två år från ett givet tillstånd ska dessa frågor vara besvarade.

Ett viktigt inslag är ju att motivera till vård och behandling. Vi kan bara konstatera att det i Stockholm inte kan komma till stånd något sprututbytesprogram om inte landstinget kan tillskjuta de resurser som krävs och som kommer att krävas. De måste också vara väldigt noga reglerade så att man kan garantera tillgång till platser för avgiftning och vård. I dag saknas både avgiftnings- och vårdplatser inom landstinget.

Jag ser alltså ingen risk med att ett väl avvägt och reglerat sprututbyte skulle ersätta någon annan behandling. Tvärtom är annan behandling en förutsättning för att ett sprututbyte över huvud taget ska kunna komma till stånd.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 197

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Frågan är, Monika Lindh, vad du i så fall kommer att verka för, för ett införande eller inte? Du tog upp de hivsmittade. Här har jag en lång artikel där det klart och tydligt framgår att det inte finns några bevis för att sprututbyte minskar antalet hivsmittade. Det finns statistik framtagen. Det är cirka 350 personer som dör av narkotika jämfört med 2–3 personer som dör av aids. Vilket är då det största problemet? Det är 30 som är smittade och 350 som dör av överdoser och så vidare.

Monika, det går inte att bekämpa kolera med pest. Det går inte att bekämpa narkotikamissbruk med att ge narkomanerna fria sprutor. Det är lika vansinnigt både delarna. Det måste du förstå och ta till dig.

Anförande nr 198

M o n i k a L i n d h (s): Berthold Gustavsson, du kan hålla på att laborera med siffror hit och dit. Självklart finns det väldigt tydliga siffror, sådana som Smittskyddsinstitutet presenterade den 9 februari. De handlade om förekomsten av hepatit C som är en av de svåraste och vanligaste sjukdomarna som injektionsmissbrukarna bär på. Vi räknar med att cirka 90 % av injektionsmissbrukarna i Stockholm bär på hepatit C.

I Stockholm var det 174 personer från januari till augusti 2004 som var nysmittade. I Skåne var antalet 87 och i Göteborg 128. Det är stora skillnader som beror på att vi har fler narkomaner i Stockholm, men inte i en sådan omfattning att siffrorna skulle vara fördubblade för Stockholms del.

Anförande nr 199

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Nu ska debatten handla om ifall det finns en möjlighet att under särskilda förutsättningar inrätta en sprututbytesverksamhet. Det handlar inte om att alla narkomaner ska få gratis sprutor. Debatten handlar om sprututbytesprojekt för de allra mest utslagna narkomanerna i vårt land, och det väcker ju – som vi har kunnat höra här – mycket starka känslor.

I den bästa av världar säger man åt narkomanen på skarpen att genast sluta med sitt livsfarliga missbruk. I den bästa av världar tar narkomanen direkt emot alla erbjudanden om en plats på ett behandlingshem. Han slutar med sitt missbruk och lever lycklig i alla sina dar. Tyvärr ser verkligheten sällan ut så.

De flesta sprutnarkomaner har en lång karriär bakom sig fylld av missbruk, kriminalitet, prostitution och sjukdom. Då tycker jag att vi ska prata om hur vi kan förbättra förhållandena för just dem. Jag tror att sprututbytesprojekt i enlighet med det förslag som har lagts fram kan vara en av många olika vägar. Det är aldrig fråga om bara fria sprutor. Sprututbyte måste alltid ske tillsammans med annat stöd. Det räcker inte bara med hälso- och sjukvårdsinsatser. Det måste till motivation och nära anknytning till narkomanvård. Sedan måste det finnas avgiftning och behandling i direkt anslutning.

Så det är ett mycket stort ansvar för kommuner och landsting, och man måste samarbeta för annars får man inte genomföra det här projektet. I Skåne finns det inga vetenskapliga belägg som styrker att man har minskat spridningen av hiv, men spridningen har inte ökat. Som var och en förstår är det inte så lätt att göra några statistiska uppföljningar av dessa grupper. Men man genomför hälsotester och vaccineringsringar och det finns barnmorskor som är med i projektet.

Då undrar man: Kan detta inte genomföras utan sprututbyte? Man måste komma ihåg att det här handlar om de allra tyngsta missbrukarna, de som ofta drar sig för att annars söka hjälp.

Finns det någon som tror att man blir narkoman för att sprutorna är gratis? I så fall kan jag tala om att det inte är sprutorna som är det dyra i den här verksamheten.

En del kritiker hävdar att fria sprutor skulle locka ungdomar som i dag prövar extacy och andra droger att börja injicera. Det tror inte jag på. De nya drogerna är förknippade med ett häftigt partyliv, och det är så långt som man kan komma från de utslagna sprutnarkomanernas liv.

Ni som är emot sprututbyte påstår ofta att vi andra skulle medverka till att förskjuta gränser. Kom ihåg i den fortsatta debatten att det inte finns någon i Sverige som i samband med sprututbyte har sagt att vi ska dela ut droger eller legalisera bruket av narkotika.

Ett sprututbytesprojekt där alla förutsättningar är uppfyllda kan vara ett bra sätt, men det finns aldrig bara ett sätt. Det finns aldrig bara en enda väg, Missbrukare är olika individer med olika bakgrund till varför de en gång fastnade i droger. För att lyckas i kampen mot drogerna och för att lyckas med motiveringen måste vi jobba på många sätt. Det finns inte en enda väg.

Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation.

Anförande nr 200

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ann-Katrin Åslund, det är ju tråkigt att behöva begära replik på borgerliga systrar och bröder, men det är jag tyvärr tvungen till.

I ett tidigare ärende i kväll var vi inne på det som var lagligt och olagligt. Där var Folkpartiet med på en återremiss för att vi betraktade det som majoriteten föreslog som olagligt. Det här är egentligen samma sak.

Hade det varit högre straffvärde på bruket av narkotika hade utdelningen av sprutor också varit straffbelagd, därför att det är medhjälp till narkotikamissbruk som är straffbart. Så är det.

Man har redan överdosprevention i Lund. Jag har en artikel här som du kan få läsa. Där säger man att man har det i väntrummet och undrar: Vad gör ni i resten av landet?

Stegen är inte så lång. Hur långt är du beredd att gå på dödsstegen, Ann-Karin Åslund?

Polisen får beslagta sprutor i alla andra sammanhang utanför den här lokalen. Hur kan det komma sig?

Anförande nr 201

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tycker att det är väldigt tråkigt när vi talar om dödsstegar. Jag tror att varken du eller jag vill gå på en dödsstege, även om vi har olika syn på detta. Vi har olika syn på hur man ska kunna hjälpa narkomaner.

Om det vore så enkelt som med ditt sätt hade vi nog redan lyckats med det här. Jag tror att man måste se många olika vägar.

Anförande nr 202

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag tänkte börja mitt anförande med att direkt svara Ann-Katrin Åslund. Nej, jag tror inte att någon blir sprutnarkoman utifrån om man delar ut fria sprutor eller inte. Men det som är så beklämmande med den här debatten är att den kommer 20 år för sent. Jag kan avslöja för fullmäktige – och Berthold får kanske hålla för öronen – att i början av 80-talet slogs jag väldigt hårt inom Moderata ungdomsförbundet för införandet av ett sprututbytesprogram.

Hivsmitta var något nytt i Sverige. Det spreds bland homosexuella och bland narkomaner. När jag fick höra talas om att man utomlands gav rena sprutor till narkomaner såg jag det som ett sätt att då – med den brist på information och kunskap som man hade i början av 80-talet – minska smittspridningen.

Men nu är ni och herr Fries mer än 20 år för sent ute i debatten om att ge Malmö-Lund-projektet möjlighet att utvidgas över hela landet. Det är egentligen inte själva sprutan som i dag är det stora problemet. Den här debatten förs ibland kanske något för högljutt – och där jag vill komma ned lite grann på golvet – men det är ju inte narkotikan och sprutan som vi borde diskutera utan det är vad som händer när man är narkotikapåverkad.

Jag vill hävda att det är väldigt få i Sverige i dag som inte har kunskap om att den spruta som man har använts tidigare bär smitta. Den kunskapen finns. Men det är när man brukar narkotika, när man är ung och är på olika extacypartyn och kör med partydroger och har oskyddat sex som man smittas. Det är inte själva sprutan i sig.

När Karin Rågsjö höll sitt anförande blev jag lite upprörd. Hon dömde ut hela socialtjänsten i Stockholm, och det tyckte jag var lite underligt. Det lät ungefär som att om vi får ett sprututbytesprogram, ja, då löser sig allting. Har vi inte sprututbytesprogram, då är det skyll-dig-själv-mentaliteten som gäller. Då hotas den sociala välfärden. Jag vill säga att den inte hotas om Stockholm inför ett sprututbytesprogram. Men vi ger ett verktyg för att använda till narkotika som i dag är förbjudet.

Sedan har jag en fråga till Dag Larsson. Monika Lindh sade att det ju inte är något obligatorium för oss att införa detta. Jag har sett Dag Larsson här i huset, men jag vet inte om han är i salen. Men jag måste fråga Socialdemokraterna: Tänker ni använda denna frivilliga möjlighet om ni har de resurserna? Det är en intressant fråga till er socialdemokrater. Tänker ni ta ansvar för att låta missbrukare fortsätta med sitt missbruk?

Anförande nr 203

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är bra att vi har sänkt tonläget lite grann. Det här är en allvarlig och seriös fråga, och jag tycker att det är bra om man är ödmjuk.

Ibland låter det på er som att det här är det enda sättet och att detta är någonting som skulle gälla alla narkomaner. Men det här handlar om en väldigt liten och mycket utsatt grupp. Det finns ingen dundermedicin som passar alla, det är viktigt att understryka. Det här handlar om en otroligt lite grupp. Jag tycker inte att man ska dra för hårda växlar på det.

Anförande nr 204

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Men om det här är en så oerhört liten grupp, Ann-Katrin Åslund, av grava missbrukare som är väl kända av socialtjänsten, som fortsätter att missbruka trots alla möjligheter av frivilliga insatser och tvångsinsatser som vi har – ja, hela det batteri som finns av vårdhem, vårdinstitutioner, LVM, LPT och så vidare – varför tror du att de inte slutar missbruka? Varför dömer du ut hela det batteri som socialtjänsten har?

Sedan säger du att vi ska ge dem rena sprutor, och då kommer vi i den bästa av världar.

Anförande nr 205

K a r i n R å g s j ö (v): Hiv finns fortfarande, och speciellt i vår omvärld om vi tittar ut över havet. Det är klart att det finns en oerhört stor risk för att även svenska narkomaner i större utsträckning blir hivsmittade.

Du sade att jag dömde ut hela socialtjänsten. Så är det självfallet inte. Men alla som har arbetat med olika typer av socialpolitik vet att narkomanvården har befunnit sig i kris under en väldigt lång period, och då pratar jag inte om under våra två år utan man har skurit ned hela narkomanvården kraftigt under 14 år. Det är det jag vill försöka att förklara. Allting hänger nämligen ihop.

Sprututbyte är en mycket liten och marginell del av narkomanvårdspolitiken. Det andra handlar att vi måste se till att få i gång mycket mera uppsökande arbete, se till att man uppsöker människor på härbärgen och daghärbärgen, någonting som ni inte gjorde under er majoritet.

Anförande nr 206

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Nu blir jag konfys. Så du menar alltså, Karin Rågsjö – om jag tolkade dig rätt – att vi har så stora problem med att nå de narkomaner i Stockholm som är sprutnarkomaner och använder ofräscha sprutor. De narkomanerna är i dag inte medvetna om vikten av rena sprutor, så det är där som man har spridningen.

Du läser alltså inte statistiken, att det mestadels förekommer sexuellt överförd smitta av hiv/aids och hepatit och inte av sprutor. Jag tror att det var 17 fall av 478 där smittan kom från sprutor. Så det är inte där som vi har problemet, utan det är att vi ska ha en fungerande socialtjänst med en lagstiftning som ger narkomanerna vård – den öppna handen som Berthold Gustavsson talade om i sin inledning.

Anförande nr 207

M o n i k a L i n d h (s): Jag vill ta upp två saker. Till att börja med ska jag rätta dig på en punkt, Peter Lundén-Welden. Du säger att socialtjänsten har kontakt med de flesta missbrukarna. Det är ju inte sant. Det som Enskede-Årsta beskriver i sitt remissvar på motionen är en situation som är ganska vanlig i Stockholm. Man tror att man har kontakt med ungefär hälften av injektionsmissbrukarna. Genom tillgänglig forskning, men inte på något annat sätt, vet man att ungefär 90 procent av dessa missbrukare har hepatit C. Det man säkert vet är att den gruppen som man inte har kontakt med, som är lika stor som den gruppen som man har kontakt med, är i mycket sämre skick, och man antar att de missbrukarna är drabbade av hiv/aids.

Det andra som du har fel om är att du säger att kunskapen finns. Ja, den finns till en del, men vi har varit väldigt dåliga på att följa upp kampanjerna.

Anförande nr 208

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Om nu Dag Larsson säger till dig, Monika Lindh, att han anslår dessa resurser till narkomanvården inom landstinget menar du att det finns en möjlighet att nå dem som du säger att vi inte når ens med den mycket

väl fungerande socialtjänst som vi har i dag? Bara vi säger att om de kommer till landstingets nybyggda central för missbrukare och vi ger dem fria sprutor får vi kontakt med dem.

Nej, jag tror tyvärr inte att verkligheten är så enkel, Monika Lindh. Jag är lite bekymrad. Efter att vi har haft ett socialdemokratiskt regeringsinnehav i 14 år och ni nu styr både kommun och landsting känns det lite konstigt när du säger: Enskede-Årstas stadsdelsnämnd har ingen kontroll över sina heroinmissbrukare, de sämst ställda vars vård vi verkligen har ett ansvar för. Det gör mig lite bekymrad att ni inte har någon kontroll.

Jag ska gå ska tillbaka och läsa utlåtandet en gång till. Just de raderna hade jag missat när jag läste på i ärendet.

Anförande nr 209

A b i t D u n d a r (fp): Jag vill från början klargöra att ett sprututbytesprogram inte är någon lösning, det är inte narkomanvård. Det vill jag gärna framföra utifrån mitt perspektiv.

Å andra sidan blir jag väldigt förvånad och bekymrad när man plötsligt moraliserar eller idealiserar narkomaner och deras behov. Samhällets moral ska gå före deras behov.

Jag ska hålla mig till sakfrågan. Det här programmet har man åtskilliga gånger undersökt vetenskapligt. Jag har själv besökt Skåne och sett den verksamheten. Man har kommit fram till att injektionsmissbruket inte har ökat. Det gjordes gällande från början, på 80-talet, att missbruket skulle spridas bland ungdomar. Men det är fastlagt att så inte är fallet.

Däremot har man sett positiva effekter. Narkomanernas kontakt med samhället – det vill säga motivationsarbetet med den målgruppen – har ökat. Detta ska man inte förringa. Det är oerhört viktigt att den gruppen har kontakt med samhället och i det här fallet med hälso- och sjukvården. Det handlar alltså om att motivera människor vidare.

Jag har själv jobbat med narkomaner på Plattan i fem år. Det var inte alls så som majoriteten sade tidigare, att alla hade kontakt med samhället. Vi gjorde en undersökning på Plattan, och det visade sig att 20 procent inte hade någon kontakt alls med samhället över huvud taget. Utifrån det perspektivet är motivationsarbete jätteviktigt, att man jobbar vidare med den enskilda individen.

När det gäller kvinnliga missbrukare – dem ska man inte heller glömma – har man sett positiva effekter. De fick gynekologisk undersökning och även rådgivning. Detta har lett till att man förebyggt oönskade graviditeter och så vidare. Det handlar också om att man förebygger infektionssjukdomar, i det här fallet till exempel hepatitis C.

Både nationella och internationella utvärderingar visar att de flesta är överens om att det är positivt att ha den typen av program som en del av narkomanvården.

Till sist handlar det om att ha en narkotikapolitik som bygger på humanitet och mänskliga värden.

Anförande nr 210

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är trist att konstatera att Folkpartiet liberalerna är liberala även i den här frågan, liberala till döds. Du pratade om narkomanernas behov. Är det narkomanernas behov att få sprutor så att de kan injicera? Är det deras behov att de ska få tillgång till narkotika, att lättare kunna spruta i sig drogerna, att de ska få rådgivning om överdosprevention som man har i Malmö–Lund?

Lagligt och olagligt, är du beredd att göra det som är olagligt? Det skulle ha varit olagligt om straffvärdet hade varit högre. Kan du inte se det? Du säger att narkomanerna inte kommer i kontakt med samhället. Bejerot, om du har hört talas om honom, konstaterade att så gott som alla narkomaner har kontakt med samhället varje år en eller ett antal gånger.

Återigen: Hur långt är du beredd att gå på dödsstegen? Vi ser i stad efter stad, land efter land att om man tar det ena steget så tar man det andra.

Anförande nr 211

A b i t D u n d a r (fp): Det är jättetrist att du använder dig så mycket av känslor och ideologiska angrepp. Vi skulle aldrig försvara den linjen. Jag tycker att det är jättetrist att du håller den nivån på debatten.

I sak förhåller det sig tvärtom. Dödligheten ökar, och dödligheten bland heroinister i Stockholm har ökat från 130 individer per år till 400. Många heroinister dör, det är sanningen. Vi måste kämpa på alla fronter, och det finns andra medel. Det finns läkemedelsbaserad behandling, metadon och Subutex. Sprututbyte är ett sätt. Vi pratar om att man ska motivera de enskilda individerna till vidare behandling.

Vi måste diskutera de totala resurserna, det totala vårdbehovet och så vidare. Man kan inte göra det till en fråga om enbart svart eller vitt, för då saknar man kunskap och är okunnig. Då moraliserar man bara en debatt som inte gagnar de enskilda narkomanerna.

Anförande nr 212

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Detta är en svår fråga. Det råder olika meningar inom vårt parti om det här. Vid vårt senaste riksting fattades beslut om att partiet skulle stå för att sprututbyte kunde vara en del i ett radikalt program när det gäller narkomanvård.

Det är lite synd att Didar Samaletdin inte är med i kväll. Hon var under en period chef för Noaks Ark. Hon är en av dem som förespråkar sprututbytesprogrammet, av två skäl: kontaktmöjligheten och möjligheten att förebygga spridning av hiv/aids.

Man kan alltid diskutera statistik i olika former. Jag tycker att det är oerhört bra att du är så engagerad i detta och att du verkligen pratar om dödsstegen. Var det 400 som dog under ett år av narkotikamissbruk i Stockholm? Hur många är det som dör av spritmissbruk under ett år? Jag väntar på att någon från Moderaterna kommer upp och håller ett engagerat tal om alla dem som dör i spritmissbruk. Det är en oerhört moraliserande ton i det här, men inte när det gäller spriten.

Vi tillstyrker förslaget, men med bävan. Vi tycker att det är ett svårt beslut. Självfallet måste det finnas en omfattande vård, och det här ska bara gälla de allra tyngsta narkomanerna.

Jag har själv en missbrukare på nära håll i släkten. Där gäller det spriten. Det förvånar mig alltid hur lätt han får tag i sprit. Det är aldrig någon som försöker förhindra det.

Nu hoppas vi att det blir en radikal politik både för alkoholistvården och för narkotikapolitiken i Stockholm. Den måste få kosta pengar. Det räcker inte med att införa ett sprututbytesprogram.

Anförande nr 213

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är bra att du vill hjälpa dessa människor, Hardy. Men jag undrar vad som ligger i ett radikalt program. Jag tycker att det verkar som att det radikala är att ge en spruta i stället för att ge en hand, och det bekymrar mig. Det bekymrar mig att kd i sin omsorg och sin omtanke är beredd att hjälpa dessa människor till döds. Hur långt är du beredd att gå på dödsstegen, Hardy? Hur många ytterligare steg utöver att dela ut sprutor till dessa människor så att de kan injicera lättare är du beredd att ta? Det är det frågan gäller.

Jag tar gärna spritdebatten när den frågan kommer upp. Men det är en helt annan sak än detta. Detta dödar mycket fortare än vad spriten gör. Om du anstränger dig att ta livet av dig med sprit så tar det kanske sju år ungefär. Här tar det kanske sju veckor eller sju dagar. Det är det som är den stora skillnaden. Hand eller spruta?

Anförande nr 214

H a r d y H e d m a n (kd): Det är inte att hjälpa människor att dö som det är frågan om. Det är ju det vi gör dagligen. En gång i tiden hade vi tre stycken svartklubbar, konstaterade polisen. För att hindra dessa införde vi 15 nattöppna restauranger. Det är en konstig inställning när man jämför narkotika och sprit.

Anförande nr 215

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Hardy berör en viktig fråga. Det är droger, alltihop! Vi har olika synsätt på olika droger när det gäller hur hård man ska vara och vilken vård som ska ges.

Här pratar vi om människor som är enormt utsatta, som är utslagna och som behöver hjälp, vård och behandling. Den snälla hand som jag har hört talas om flera gånger i kväll från moderat håll är inte precis den snälla hand som jag har sett under de

senaste 10–15 åren. Det som jag har sett är en enormt restriktiv och repressiv politik som går ut med moraliska pekpinnar för att hjälpa människor. Det är inte mycket till hjälp.

Det innebär inte att den majoritet som jag ingår i heller har varit den snällaste handen. Detta är svåra frågor. Sprututbytesverksamhet är ingen lätt idé för någon här. Däremot är det viktiga i svåra frågor att man är villig att fundera över nya idéer och försöka med dem. Om vi hade en väldigt trevlig värld där allting var svart eller vitt och människor gjorde det som moralen och lagen bjuder så skulle vi slippa fängelser och annat.

Just i de här fallen måste man ta i på något nytt sätt. Det här kan inte vara den enda insatsen. Det här bör vara – och såvitt jag förstår är det också tänkt att vara – en mycket liten insats i ett stort paket. Förhoppningsvis är det också ett tecken på att vi kommer att utveckla vård och behandling i stället för den avveckling som har pågått under alltför många år.

Bifall till majoriteten!

Anförande nr 216

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Paul Lappalainen! Du är ju jurist. Har du inte läst någonting om narkotikastrafflagen och liknande? Har du inte sett att det är förbjudet att bruka narkotika? Du vet också hur det är med straffvärden. De är olika, och du vet var gränsen går för när det blir tal om straffbar medhjälp. Du vet att om det hade varit högre straffvärde på bruk av narkotika så hade det varit straffbart också att dela ut sprutor. Det hade varit medhjälp.

Tycker du att det är rätt att hjälpa till med något brottsligt på det här sättet? I andra sammanhang får polisen beslagta sprutorna, men de är förbjudna att ta dem i närheten av de ställen där man delar ut dem i sprututbytet.

Paul Lappalainen! Hur långt är du beredd att gå ytterligare på den här stegen? Hur långt är du beredd att vara liberal och omtänksam och den snälla handen och ge människorna drogprenvention? Vill du ge dem droger och dödshjälp?

Anförande nr 217

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Såvitt jag förstår har jag inte förespråkat dödshjälp eller någonting i den riktningen. Däremot har jag sett från Moderaterna att den hjälpande hand som missbrukarna får från moderat håll är just detta. Det är en hård, repressiv politik som innebär att människor ska låsas in. Den innebär inte att de ska få vård och behandling. Sedan kan du diskutera den hjälpande handen hur mycket du vill. Detta är den bild som jag har av moderat politik.

Som det har påpekats tidigare så måste man ibland i svåra situationer göra vissa svåra val. För att komma åt svartklubbar i Stockholms stad ställde sig många politiker bakom idén att vi skulle ha i princip nattöppet på krogarna. Det var i alla fall 22 stycken, tror jag. Jag ställde mig bakom det. Det var inte heller lätt.

Anförande nr 218

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag har hört narkomaner under tillnyktring, narkomaner som kämpar med att bli av med sitt missbruk, vara väldigt upprörda över förslagen om sprututbytesprogram. En av anledningarna är att de menar just att detta kan öppna slussarna. Ute i världen finns det starka krafter som verkar för en legalisering av narkotika. Om jag nu minns rätt så är det bara de konservativa och kristdemokratiska partierna i Europaparlamentet som klart har tagit avstånd från en legalisering av narkotika. Detta oroade dessa människor mycket.

Ett annat skäl till att de var upprörda över sprututbytesprogrammet var att de sade att det inte hade någon betydelse för smittspridningen eftersom sprutan är en så liten del av det hela. Folk har varit här uppe och nämnt en massa exempel. Men det kan också gå till så att några sitter och knarkar i en husvagn utan rinnande vatten. Någon har en liten mugg med en skvätt vatten i. Alla använder samma vatten och samma mugg och blandar till det som man ska ha. Sedan suger man upp det och injicerar, och sedan använder alla samma bomullstuss som filter och alla suger upp den sista slatten ur bomullstussen och drar i sig samma sak. Sprutan är alltså en så liten del av smittspridningen att detta dessutom är ett slag i luften, menar dessa narkomaner.

Dessutom har jag hört poliser som också är oroade över det här. De menar att det är lättast för dem att jobba om vi har klara och tydliga regler, svart och vitt och klart och tydligt när de ingriper. Det ska inte vara en massa gummiregler som leder till diskussioner och som ska tolkas på plats.

Det kan uppstå situationer där man har tagit en människa och han har på sig en spruta och en haschpipa. Enligt lag ska man då ta haschpipan, men sprutan ska man stå och titta på och undra om det är en skattefinansierad spruta eller en stulen diabetesspruta. Sedan man kanske kommer fram till att den är skattefinansierad och från landstinget. Då får personen behålla sprutan, men man tar haschpipan. Poliserna menar att detta är ett helt orimligt sätt att arbeta på. Det går inte att jobba som polis om det ska vara på det sättet.

Jag tror att vi står inför ett vägval här. Vi måste välja om det ska vara svårt eller lätt att knarka. Vi måste välja väg hela vägen ut, bestämma oss för en linje och hålla fast vid den. Därför yrkar jag bifall till motionen om att säga nej till sprututbytesprogram.

Anförande nr 219

M o n i k a L i n d h (s): Jag förstår att det är ett sådant vägval för Moderaterna. De sätter sig nu i ett hörn där de hamnar mer och mer i utanförskap genom att jaga människor och göra det svårt för dem att få vård och hjälp. I stället för att ta det ansvaret lägger man över valet på oss, och frågar om vi vill göra det lätt att klättra på dödsstegar. Detta är en attityd. Jag skulle vilja påstå att Moderaterna har ett attitydproblem. De har en moraliserande ton och en hänsynslöshet när de pratar om det här människorna som är bland det värsta jag har hört.

20 år för sent, sade Peter Lundén-Welden. Jag skulle vilja säga att de argument som jag hör från er hörde man för 20 år sedan. Men det har hänt saker sedan dess.

Anförande nr 220

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): De narkomaner som kämpar för att bli av med sitt missbruk – de som du kallar för de här människorna – är i mina ögon just narkomaner som kämpar för att bli av med sitt missbruk. För dem var det här inget svårt vägval. De var mycket upprörda över sprututbytesprogrammet och över de legaliseringstendenser som finns ute i Europa. Det gäller också bland deras systerpartier.

Om du frågar föräldrar och vanligt folk runtom i Sverige så tror jag inte att du hittar något folkligt stöd för den här politiken. Det här är inte demokratiskt.

Anförande nr 221

K a r i n R å g s j ö (v): Så här mycket förakt har jag inte hört på länge när man pratar om narkomaner. Det är ändå människor som vi talar om.

1987 gjorde jag en enorm erfarenhet. Då arbetade jag med Sveriges första hivsmittade heroinister på andra sidan gatan här – på LVM Serafen. De var alla helt nysmittade unga tjejer och killar. De här personerna är samtliga döda i dag.

Till er som sitter på den här bänken, Moderaterna, vill jag säga att en hivsmittad eller hepatitsmittad narkoman förstås har lite mer att kämpa emot än en som har klarat sig. Självfallet står ni väldigt ensamma. Det ser man när man tittar på de remissvar som har kommit in från så många myndigheter i Sverige. Det är Rikspolisstyrelsen, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket. Jag ska inte rada upp hela listan, men det är så många som står bakom det här ganska modesta förslaget om sprututbyte. Det låter som om vi ska förändra hela narkomanvårdspolitiken och dela ut sprutor hej vilt, men så är det faktiskt inte.

Anförande nr 222

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): För mig är det här människor, och därför respekterar jag de åsikter som jag har hört. De menar bland annat att det är meningslöst att införa ett sprututbytesprogram eftersom smittkällorna är så pass många att man inte förebygger hiv med ett sådant program.

Anförande nr 223

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker också att tonen när det gäller våra missbrukare, som kanske behöver det största stödet i vårt samhälle, skulle kunna vara en annan.

Det är intressant att höra dig, Magnus, när du går upp här och säger att poliserna vill ha bra riktlinjer och tydliga regler. Det var inte så länge sedan vi diskuterade alkoholen ute i parkerna. Då vädjade polisen till oss att vi skulle fatta beslut här i fullmäktige så att man tydligt och klart skulle kunna ha det i ryggen och använda det när man skulle ut och se vad som hände med det missbruk som råder.

Du nämnde också föräldrar. Vi kan titta på i hur många familjer som det finns barn till narkomaner i förhållande till hur många som lever i missbrukarfamiljer där det är

alkohol som gäller. Men det är på något sätt enklare för er att diskutera den här frågan eftersom det är lagstridigt att använda narkotika. Det är lättare att diskutera det än att diskutera alkoholen, för i den debatten krävs det mycket mer av medmänskligt tänkande. Jag skulle önska att vi fick lite mer debatt i den frågan också.

Anförande nr 224

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Egentligen borde jag inte begära någon replik, för jag höll med om allting du sade. Jag hörde faktiskt inget angrepp, utan jag håller med dig.

Vad gäller alkohol finns det en historisk och kulturell skillnad. I alla kulturer finns det någon form av droger, och i västvärlden är det sedan flera tusen år alkohol. Därför är det tillåtet, och tillhandahålls till och med av staten i länder som Sverige. Men vi behöver inte diskutera det västerländska kulturarvet här och att det finns en skillnad på alkohol och narkotika.

Anförande nr 225

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Nu kom ungefär det som jag hade väntat mig från Moderaterna. Det var ingen diskussion om en hjälpande hand, ingen diskussion om behovet av vård och behandling och vikten av att hjälpa människor som är utsatta. Det som kom fram var en bild av att man är för en hårt reglerad liten del av ett vårdssystem som möjligtvis kan hjälpa människor som vårdsystemet, oavsett vad ni tycker, inte har varit bra på att hjälpa.

Om man är för ett sådant hårt reglerat system är man tydligen för droger. Det är en väldigt svartvit och väldigt simpel bild. Den är alltför simpel.

Anförande nr 226

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Motionen handlar om ett sprututbytesprogram. Det är det vi diskuterar, och inte det västerländska kulturarvet.

Men jag tycker att man ska var lyhörd och ödmjuk för åsikter som kommer från narkomaner som kämpar med att bli av med sitt missbruk. Det gäller också åsikter som kommer från poliser som jobbar med det här, åsikter som vanligt folk har och åsikter som en massa föräldrar har.

Vad gäller missbruk så känner jag inga människor som inte har missbrukare i sin närhet, i slkten, familjen eller bland vänner och bekanta. Huruvida man har narkomaner i sin släkt eller vänskapskrets tror jag mest är en generationsfråga.

Det får vara någon måtta på självgodheten när vi diskuterar.

Anförande nr 227

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Politikernas okunnighet kommer att kosta liv. Så står det här i en stor artikel. Fria sprutor till narkomaner är en dödligt farlig väg att gå. Det kommer framför allt att drabba barn och unga som precis har

debuterat i sitt missbruk, och det kommer att uppstå en andrahandsmarknad för sprutor. Det spår dagens debattörer. De är själva före detta missbrukare som har lyckats ta sig ur sitt drogberoende. Det är två stycken som har skrivit under den artikel som jag visar här. De har provat lite av varje, men lyckats ta sig ur missbruket. Och det var inte tack vare de fria sprutorna. De debatterar mot detta.

Sverige kapitulerar. Vi kräver att regeringen drar tillbaka förslaget om fria sprutor till narkotikamissbrukare. Det ska inte vara lätt att knarka. Så skriver 28 politiker, läkare, kulturarbetare och aktivister mot ett allt drogliberalare Sverige. Jag tror att samtliga partier är företrädade här. Det finns inga bevis för att sprututbytet minskar antalet hivsmittade. Man har jämfört Malmö, Stockholm, Uppsala och Västra Götaland. Per 100 000 invånare ligger Skåne-regionen i topp.

Margareta Olofsson! Heroinet flödar i city. För ett år sedan lovade du att något skulle ske mycket snart. När är mycket snart för din del? Och var ska du förlägga den eventuella sprututbyteslokalen? Den kan väl inte ligga alltför långt från Sergels torg, för de kanske inte åker ut och byter sprutor om du lägger den i Vällingby eller i Farsta. Den ska väl ligga i nära anslutning till Sergels torg så att det är lätt att få en spruta och sedan lätt att få tag i narkotikan. Det är väl så vi ska tyda det hela från din sida.

350 personer dör en narkotikarelaterad död per år i Sverige. Två tre sprutnarkomaner avlider i aids. Hur långt är du beredd att gå? Vi ser ställe efter ställe, stad efter stad, land efter land där man går ett steg i taget. Nu senast är det Norge och Oslo som har infört sprututbytesprogram. De har infört sprutrum där de hjälper narkomanerna att injicera. Detta är en dödlig väg att gå, som det också står här i artikeln. Här skriver alla som har varit inblandade – föräldrar, de som har missbrukat själva, socialarbetare, poliser och alla som har insikt.

När det gäller att man inte kommer i kontakt med narkomanerna har jag talat med många som har jobbat med det här, till exempel Bejerot som är den största experten på området – synd att han dog en för tidig död för några år sedan. Han hade kontakt med fler narkomaner än vad någon annan svensk har haft. Han säger att samhället kommer i kontakt med missbrukarna minst en gång per år. Om inte annat kommer de in i fängelse eller i häkte, och då får man möjligheter att göra insatser.

Ge dem en hjälpende hand i stället för en stjälpande spruta! Det är fortfarande mitt råd.

Anförande nr 228

M o n i k a L i n d h (s): Berthold! Jag förstår att du syftar på Bejerot, och jag tror att han skulle vända sig i graven om han hörde dig. Vad det någonting han var så var det humanist. Han har lärt oss mycket om narkomanin och narkotikan.

Men det fängelseprojekt, stickprovsprojektet, som han inledde på häktet och som naturligtvis har fortsatt efter hans död har under de senaste åren visat att den stora smittspridningen har skett bland sådana som inte har varit i kontakt med samhället en gång per år, som du säger. De har inte varit på häktet; de har blivit smittade någon annanstans eller de har blivit smittade utan att någon gång ha blivit häktade.

Jag skulle gärna vilja diskutera både legaliseringsfrågorna, Europafrågorna och hur det ser ut i land efter land. Vi skulle kunna föra en stor och viktig debatt i de här frågorna om inte du hade en så stenhård, hänsynslös, moralistisk och svartvit attityd.

Anförande nr 229

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Monika Lindh! Du är så oförsämd att jag egentligen inte borde replikera på dig. Det var likadant under interpellationsdebatten. De uttryck som du använder om mig borde du hålla dig för god för i en sådan här sal, Monika Lindh! Du känner mig alldeles för dåligt.

Hur många hundra gånger har du träffat Bejerot? Jag har biträtt honom handfast minst ett par hundra gånger under årens lopp. Vi har suttit ned och diskuterat hundratals gånger. Hur många gånger har du pratat med honom? Vi hade exakt samma uppfattning. Han skulle vända sig i graven om han hörde *ditt* uttalande gentemot mig. Han såg mig som en stor humanist liksom han själv var. Vi hjälptes åt med att försöka få bukt med detta. Det är därför jag driver det här; jag har fått grunden av Bejerot för hur jag ska agera med det här. Det är hans budskap, hans forskning och hans kunskap som jag försöker föra vidare. Håll dig för god för sådana beskyllningar mot mig, och över huvud taget mot Moderaterna, när du inte vet hurdan jag är i själva verket!

Anförande nr 230

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska börja med det som många har sagt här, men som uppenbarligen tål att upprepas. Jag har inte hört någon säga att det här med att dela ut sprutor är en behandlingsmetod. Det är ett hjälpmedel och ett sätt att få kontakt med människor som har det svårt. Det är ett sätt att skydda deras hälsa förutom det som de själva utsätter sig för genom sitt missbruk. Det är ett sätt, och det är inte en behandling i sig. Det är ett kontaktskapande.

Jag läser i Moderaternas reservation, där ni skriver om en annan behandlingsmetod. Ni anser uppenbarligen att vi andra i någon mening ser detta som en behandlingsmetod. Det gör vi inte. Ni säger att det finns andra verksamma behandlingsmetoder i dag och tar upp en av dem – Subutex. Jag måste ställa några frågor till er. Vet ni hur mycket Subutex det finns på den illegala marknaden? Vet ni hur många narkomaner som i sitt missbruk använder just Subutex? Vet ni hur mycket det säljs och hur mycket man faktiskt har skrivit ut? Jag personligen är glad att man har bedrivit en restriktiv verksamhet och att man har stramat åt det hela, men det har flödat fritt. När vi gjorde undersökningen på de öppna drogmarknader som finns i Stockholm – för de finns – var Subutex ett av de medel som var vanligt förekommande.

Ni tycker att det är ett jättebra medel. Men är det kanske inte Subutex, som flödar fritt på Sergels torg och andra öppna drogarenor, som de unga människorna först stoppar i munnen innan de provar en ren spruta, som en sprutnarkoman säkert vill ha för sig själv? Förmodligen är det så. Förmodligen är den här drogen långt farligare, men den räknas som en behandlingsmetod.

Ingen av oss har sagt att sprututbyte är en behandlingsmetod. Vi har sagt att det ska ske i landstingets lokaler, varken vid Sergels torg – om inte landstinget öppnar något

där – eller i Vällingby eller i Farsta centrum. Det ska vara där landstinget tillsammans med kommunerna kommer överens om. Det blir *ett* led när vi också har en väl utbyggd missbrukarvård, som även kan ta hand om de människor som man via det här sättet får kontakt med. Då kan man också motivera dem att lägga av med sitt sprutmissbruk och så småningom också sitt missbruk. Sedan kan de skaffa sig jobb, familj och bostad. Jag har mött många som har vandrat den vägen, och jag tycker att det är bra.

Anförande nr 231

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Nu försöker Margareta Olofsson med taktiken anfall är bästa försvar i stället för att svara på frågorna.

Hur långt är ni beredda att gå på dödsstegen med ytterligare steg? Du har ju uttalat dig väldigt positivt i narkotikafrågan för detta med sprututbyte och för det program i Malmö–Lund där de gör reklam för att de håller på med drogprevention. Är du beredd till sprutrum, som de har i Oslo? Är du också beredd att ta de andra stegen? Det har du inte svarat på.

Det finns inga bevis för att sprututbyte minskar antalet hivsmittade. Om det nu hade varit så bra – varför är det då i Skåneregionen 6,4 döda på 100 000 invånare medan det i Stockholm är 6,0, i Uppsala 3,0 och i Västra Götaland 2,9? Det är 100 gånger större risk att dö av narkotika än att dö av aids om man håller på med det här. Svara på någon av de här frågorna i stället!

Anförande nr 232

B o r g a r r å d e t Olofsson (v): Berthold! Jag tog upp er reservation. Jag tycker att det hade varit smakfullt av dig om du hade tagit upp det och sagt någonting om varför ni säger att Subutex är en bra behandlingsmetod. Jag tycker det, men jag tycker också att du hade kunnat svara på frågorna. Du vet förmodligen lika väl som jag att Subutex har flödat fritt. Du vet lika väl som jag, och som de flesta andra här i salen, att läkare har föreskrivit det utan några som helst restriktioner.

Jag tycker att det är bra att man har infört Subutex som en behandlingsmetod, men ni har en dubbelmoral i ert sätt att skriva, säga, göra och agera. Det är det, Berthold, som jag tycker att du själv måste komma upp och kommentera. Du kör med en dubbelmoral.

Anförande nr 233

K a r i n R å g s j ö (v): Vi är i alla fall glada att vi är en majoritet i salen som står för den andra linjen. Humanismen har verkligen gått förlorad i Moderaternas argumentation – det tycker i alla fall jag.

Moralism är alltid en farlig vägvisare. Det låter ibland som om ni vill ge ett extra hälsotraff till de narkomaner som finns på våra gator. Ni kör med mycket statistik från det moderata hållet. Jag tänker köra med lite annan statistik, som är väl grundad. Det är nämligen inte er statistik.

Det finns ett stort antal sprututbytesprogram i länder som har en liknande, restriktiv syn på narkotika – exempelvis USA. År 1988 gjorde man sex stycken regeringsutredningar som visade att sprututbyte minskar överföringen av hivsmitta utan att allvarliga oönskade sidoeffekter uppstår. Sprututbyte ökar inte drogmissbruket och bidrar inte till nyrekrytering av intravenösa missbrukare.

I en annan, väldigt stor, studie som publicerades i The Lancet 1997 jämför man hivutvecklingen i 52 städer utan sprututbytesmöjligheter med 29 städer som har fått speciella program för sprututbyte. Studien visar en signifikant lägre grad av smittade i städerna med sprututbytesprogram. Sprututbytareffekt – effektivt! Det var själva slutsatsen i den utredningen.

Man har gjort ytterligare en studie i Seattle i USA. Det var år 2000. Patienter som ingick i det sprututbytesprogrammet hade fem gånger större chans att påbörja en rehabilitering för sitt missbruk än de som aldrig deltog i programmet.

Detta är tre stora studier – betydligt större än dem man har gjort i Sverige.

Som en slutkläm ska jag säga att regeringen nu under tre år kommer att satsa 820 miljoner på just missbrukarvården för att rusta upp den. Det behövs. Det tycker jag att samtliga partier borde inse.

Anförande nr 234

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Herr ordförande! Karin Rågsjö! Det är lätt att bolla med andra länder, andra utredningar och så vidare. Vi kan väl hålla oss till Sverige i det här fallet.

Jag ska hålla mig till dem som har erfarenhet själva – de som är nyktra narkomaner och som har missbrukat heroin, crack, opium, morfin, kokain, amfetamin, LSD, hasch, alkohol, tabletter och svampar. De säger så här: Politikerna försöker framstå som om de visar handlingskraft och humanitet. De är i själva verket bara självgoda och skrämmande fega. Varför visar ni inte i stället handlingskraft mot de personer som verkligen är ansvariga för att missbruket aldrig minskar?

Anförande nr 235

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker att vi har visat en oerhört stor handlingskraft under de senaste åren trots att vi har fått sopa igen efter 14 års sparande inom socialtjänsten. Det bär samtliga partier i den här salen ett ansvar för.

De rapporter som jag har plockat hem ingår i de stora medicinska tidskrifterna. Om man inte ens tror på de siffrorna så tycker jag att man är ute och far. De siffror som ni kommer med är lite mer vanskliga än de stora forskningsutredningarna i exempelvis The Lancet och de stora amerikanska utredningarna som är beställda av USA:s *government*. Det borde väl ni ändå tro på? Det brukar ni ju göra. Ni brukar tro på amerikanska studier, men inte i det här fallet. Det tycker jag är väldigt märkligt.

Anförande nr 236

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Motionären, Berthold Gustavsson, menar att det är oförenligt att vara för ett narkotikafritt samhälle samtidigt som man är för sprututbytesprogrammet. Det tror inte jag. Jag tycker att det är bra att man har en försöksverksamhet så att man kan vinna erfarenheter. Av ärendet framgår det att det är lite svårt att dra slutsatser av den försöksverksamhet som har bedrivits i Malmö och Lund.

Men tittar man på Smittskyddsinstitutets statistik så tycker jag att man ser att den säger någonting. De som har blivit hivsmittade via injektion – och det är ju dem vi pratar om i det här fallet – var under 2001 totalt i landet 36 stycken, varav 25 i Stockholm och 1 i Skåne. 2003 var det totalt 27 stycken, varav 16 i Stockholm och 2 i Skåne. Man kan åtminstone inte utesluta att sprututbytesverksamheten har påverkat Skånes siffror positivt.

Det är bra att det bedrivs en försöksverksamhet. Det kan ju visa sig, Berthold, att sprututbytesverksamheten har effekten att antalet hivsmittade som en följd av injektionsmissbruk minskar. Det kan ju visa sig att det inte sker någon nyrekrytering av injektionsmissbrukare till följd av programmet.

Om detta skulle vara fallet, Berthold Gustavsson, och om man fick det resultatet – skulle du då vara beredd att ompröva din ståndpunkt? Eller skulle du gå vidare på den stege som du själv har refererat till här under kvällen?

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 237

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Jari Visshed! Du pratar om ”om” och om försök. Man har nu försökt i 18 år i Malmö–Lund. Ingen utredning och ingen vetenskaplig statistik kan visa att det har haft bättre effekt än på de andra ställena, där man inte har sprututbyte. Vi hörde siffrorna här nyss som visar hur pass många som dör i Stockholm, i Uppsala och i Västra Götaland. Det är mycket färre än i Skåne. Där är det 6,4 per 1 000 medan det är 6,0 i Stockholm, 3,0 i Uppsala och 2,9 i Västra Götaland. Det är 100 gånger större risk att dö av narkotika än av aids. Det är bara två tre sprutnarkomaner som avlider i aids och 350 personer som dör av narkotikarelaterade orsaker.

Vad tycker du är viktigast? Vad tycker du är mest humant? Ska vi försöka bekämpa narkotikamissbruket eller ska vi ge dem en spruta så att de kan fortsätta att missbruka?

Anförande nr 238

J a r i V i s s h e d (s): Man har inte skött uppföljningen speciellt bra av de försöksverksamheter som har bedrivits i Malmö–Lund. Det går ju egentligen inte att utesluta att det har haft positiva effekter. Det kan ha haft det. Därför är det bra om vi får möjlighet att bedriva ytterligare försöksverksamhet. Det är ju inte aktuellt just nu för Stockholm, men jag tycker inte att man ska utesluta det. På så sätt kan man få säkrare erfarenheter. Jag vill inte utesluta den här metoden.

I kväll har ni resonerat som så att eftersom antalet smittade till följd av injektion är så få så kan vi kan strunta i dem. Det tycker jag är att beträda dödens steg.

Anförande nr 239

T o r s t e n S a n d g r e n (v): 1979 började jag jobba med narkomaner och alkoholister på den erkända alkoholistanstalten Västkusthemmet. Under alla de år som har gått sedan dess har jag aldrig hört talas om någon dödsstegslista för narkomani, Berthold.

Däremot tror jag att du har blandat ihop det med Jelinekkurvan, som är ett ganska vanligt mått inom alkoholismen när det gäller att förutspå förtida död. Där ser man steg för steg hur man blir sämre och till slut helt dålig.

Vi får inte för ett ögonblick glömma att vi talar om de människor som är de mest utslagna och resurssvaga och som har svårt att tala för sig själva. De håller gärna med den som sist talar därför att det är bekvämast så. De flesta av dem vill sluta med sitt missbruk. Det är bara det att de inte vet hur de ska göra. Då kommer ett sprutbytarprogram in ganska bra, för där får man en kontinuerlig kontakt och kan prata vidare. Till slut kommer den dag då narkomanen tror på att det finns en chans även för honom eller henne. De flesta narkomaner som inte blir botade utan dör i en överdos är sådana som har tappat tron på en fortsatt möjlighet till liv.

Man befärar här att narkomanerna skulle börja dela ut de sprutor som de får genom sprututbytarprogrammet. Det kan du lägga åt sidan direkt. Det finns ingen som är så självisk som en narkoman. Får han en spruta så stoppar han garanterat undan den så att han har den för sig själv. Han delar den definitivt inte med någon annan. Att dela sprutor är nämligen en utväg som narkomaner ägnar sig åt bara då det inte finns fler än en spruta.

Ni måste också komma ihåg en sak till. Hur skaffar sig narkomaner sprutor nu, när det inte finns något sprututbytarprogram? Det var någon som talade om att de stjal diabetessprutor. Men det går bara om man går på *horse*. Använder man amfetamin eller annat så är det alldeles för små sprutor för att det skulle kunna funka. Nej, i stället besöker de våra akutsjukhus och mottagningarna där och stjal de begagnade sprutor som sjukvårdspersonalen slänger i därför avsedda burkar.

Jag tror att detta är en ganska tuff tillvaro. Det är svårt att riktigt förstå vad det handlar om, Berthold. Att vara en så grov och grav missbrukare som de sist utslagna människorna är handlar om att ha en självdestruktivitet som blir direkt sjuklig.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 240

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Torsten Sandgren! Du lyssnade inte när jag läste upp vad de nyktra narkomanerna säger – de som har kommit bort från missbruket. Du säger att du har jobbat med dem. De skriver: Politikernas okunnighet kommer att kosta liv. Fria sprutor till narkomaner är en dödligt farlig väg att gå.

Du har inte hört talas om dödsstegen. Nej, det kanske är för att du inte har funderat över den. Men det har jag gjort. Steg ett kan du inte neka till att du är beredd att rösta för här i kväll. Det är sprututbyte och sprututdelning. Steg två är överdosprevention. Det är konstigt att du inte har hört talas eller läst om det om du har jobbat med det här. Steg tre står det om i tidningarna allt som oftast. Nya länder och nya städer genomför det, och nu senast var det Oslo. Det är sprutrum och hjälp att injicera. Steg fyra är legalförskrivning. Om du var med på den tiden så vet du att vi hade det i Sverige bland annat. Steg fem är dödshjälpskliniker. Om du inte har följt med i den debatt som fördes i höstas kanske du inte vet att det finns sådana i Schweiz. Det finns de som är beredda att åka dit från Sverige. Det är mycket kända personer som håller på att spara ihop för att få åka dit.

Anförande nr 241

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Jag ska bara säga något alldeles kort, Berthold. Jag har inte tappat min humanitet därför att jag har arbetat och umgåtts med narkomaner. Jag har kvar den fortfarande, och jag hoppas vid Gud att jag får har kvar den tills jag lägger mig för gott.

Anförande nr 242

J o a k i m L a r s s o n (m): Jag ber om ursäkt, herr ordförande, för att jag begär replik samtidigt som alla andra gör det – vi är ju i samma parti. Men detta är en fråga som får känslorna att svalla. Även om ni på vänstersidan inte tror att vi moderater riktigt vet vad som finns inom det humanistiska fältet så tycker vi att vi mycket väl vet vad som ryms inom det epitetet. För oss är det mycket en fråga om känslor i den här frågan. Därför går debattens vågor kanske lite höga ibland, och det får de göra när människor blir känslomässigt engagerade.

Jag kan möjligtvis göra ett kort förtydligande så här i slutet av debatten. Dödsstegen är ju ingenting som Berthold Gustavsson har hittat på här hemma vid bordet, om nu någon känner sig träffad och tror det. Dödsstegen finns i Frankfurtdelegationen, som ett antal länder skrev på en gång i tiden. Det är ett antal steg som man skulle ta för att komma till ett narkotikaliberaliserat samhälle. Läs på, och titta på vad som står i de punkter som Berthold har redovisat! Titta på var fria sprutor finns med, så kan ni konstatera att det är ett av de steg som man ska ta för att komma till ett narkotikaliberaliserat samhälle. Det kanske inte ni är ute efter. Det är inte det som vi är ute efter heller.

Vi är ute efter att man ska försöka vara försiktiga generaler på detta område. Man ska inte experimentera med människor. I det här fallet ska man inte gå in och ge verktyg till kriminella. Vi ger inga skottsäkra västar till rånarna för att de inte ska riskera att bli skjutna vid rånerna. Vi ger inte verktyg till andra kriminella element. Det handlar inte om att moralisera. Många på den borgerliga sidan är också emot att vi ska ge legala väggar till klottrare och andra. Vi ska inte gynna kriminella handlingar.

Det som ni kan göra genom att rösta ja till ett sådant här projekt när det blir aktuellt är för det första att gynna ett kriminellt beteende och för det andra att se till att fler människor kan hamna i detta träsk. Lyssna på dem som har varit där! Ni behöver inte alls lyssna på konservativa politiker som Berthold Gustavsson, undertecknad eller Magnus. Lyssna på Föräldraföreningen mot narkotika! Eller lyssna på andra,

Margareta Olofsson! Det finns andra organisationer i Sverige som motverkar detta med enfaset och som tror att vi kommer att hamna i ett trask om vi genomför det. I en liten skala blir det naturligtvis ett litet trask, men vi ska inte ha något trask över huvudet.

Anförande nr 243

K a r i n R å g s j ö (v): Joakim! Jag blir oerhört förvånad och minst sagt häpen över att du kan jämföra så här. Du pratar om kriminella verktyg, att ge skyddsvästar till rånare och blandar in det i att ge fria sprutor till narkomaner. Det är en jämförelse som är extrem, tycker jag. Jag hoppas att flera tycker det också.

Det låter ibland på er moderater som att det här ska ersätta allt annat inom narkomanvården. Så är det ju inte! Det här är en liten del av en större insats, och det är dessutom en hälsopolitisk insats. När forskningsrapport efter forskningsrapport från stora undersökningar i USA, där man har arbetat med det här länge, visar på bra effekt så kanske man skulle lyssna. Det vore smakfullt om ni gjorde det i den här debatten, tycker jag.

Anförande nr 244

J o a k i m L a r s s o n (m): Det är därför vi begär replik hela tiden; vi lyssnar ju så förbaskat mycket på dig!

Ni kanske inte kommer att ersätta någon missbrukarvård med det här. Det blir nog svårt. Det syftet tror jag inte heller att ni har om det blir ett sådant här projekt. Men vi försöker visa att detta inte hjälper dem som ligger i Johan Helmich Romans park varje morgon, där 150 skolbarn ska passera. Barnen får gå över ett antal människor som ligger där för att ingen har gjort någonting. Ni har inte sett till att socialtjänsten är på plats. Polisen har inga resurser att vara där. Ingen bryr sig om dem när de tar sin morgongymnastik i form av en *shot*. Tyvärr är det ingen som gör någonting åt de här människorna, och man hjälper dem inte genom att ge dem rena sprutor. I stället ger ni dem ett verktyg.

Det är den relationen till skottsäkra västar som jag pratar om. På något sätt är det ett mildt sätt att försöka övertyga på. Jag förstår att inte vi kan göra det, men lyssna på dem som kanske kan övertyga er – de som har varit i träsket. Gör det innan ni inleder något sådant här projekt!

Anförande nr 245

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Högt ärade fullmäktigeledamöter! Jag ber om ursäkt för att jag förlänger debatten. Men det finns en fråga från Margareta Olofsson som vi från den moderata sidan ännu inte har svarat på och som jag känner att jag är skyldig att svara på. Margareta ska inte behöva gå hem och säga: De svarar inte.

Föredragande borgarråd skriver i sin text på s. 4475: Enligt min uppfattning har sprututbytesverksamheten goda förutsättningar att fungera som en smittskyddsåtgärd för de allra tyngsta missbrukarna, men även som en inledning till ytterligare

kontakter med exempelvis socialsekreterare. När Stockholm uppfyller kraven anser jag därför att staden bör pröva frågan om ett samarbete med landstinget.

Utifrån detta frågade borgarrådet oss om Subutex. Jag ser det också som ett problem att Subutex mer och mer flödar i Stockholm. Men det är inte det som dagens debatt handlar om, och det är inte det som vi moderater skriver i vår reservation. Vad vi uttrycker en oro för på s. 4477 – så att borgarrådet kan följa med, för jag antar att du har det understruket – är följande: I likhet med Folkhälsoinstitutet ser vi en risk att sprututbytesprogrammet kommer att tränga ut annan, mer resurskrävande, behandling. Redan i dag finns det verksamma behandlingsmetoder. En av dem, Subutex, i kombination med behandling är relativt ny. Preparatet Subutex har visat många lovande egenskaper. Kommande läkemedel ser än mer lovande ut, med färre och mindre biverkningar.

Jag vill i mitt sista anförande denna kväll i denna mycket viktiga fråga säga att jag tror att samtliga sex partier i första hand månar om att de tunga narkomanerna ska få en god vård och hjälp att komma ut ur sitt missbruk. Men vi moderater tror inte att sprututbytesprogrammet är den rätta vägen att gå. Vi tror att behandling är den väg vi ska gå. Den restriktiva narkotikapolitiken ska ligga kvar, men naturligtvis ska det finnas en god behandling.

Jag vill tacka alla debattörer för en trots allt bra debatt. Jag hoppas att jag med detta inlägg har svarat borgarrådet Olofsson på hennes fråga.

Anförande nr 246

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Peter Lundén-Welden! Det var ett mycket gott försök att svara, och det får jag naturligtvis tacka för. Men om man läser vad ni har skrivit så kan man nog ändå se det som att ni anser att sprututbyte är en behandlingsmetod och att ni tror att vi tror att det snarast är det. Det är det som man får fram av er reservation.

Som du mycket riktigt säger anser vi att detta är en smittskyddsåtgärd men också ett sätt att få kontakt för att inleda ytterligare diskussioner och förhoppningsvis också för att få missbrukare att sluta med sitt missbruk.

Anförande nr 247

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Det var ju synd, Margareta! En mängd debattörer, bland annat från ditt parti, har faktiskt sagt att det är viktigt med sprututbytesprogram för att komma i kontakt med narkomanerna. En företrädare för det stora partiet som inte svarade på frågan om huruvida Dag Larsson skulle ställa resurser till förfogande sade bland annat att detta var ett sätt att få kontakt med narkomaner och att få dem i behandling och ge dem hjälp.

När jag läste din text, där du så tydligt säger att detta är en förutsättning för att det ska fungera som en smittskyddsåtgärd och en behandlingsmetod så trodde jag också det. Men jag vet också att ni har en syn som säger att bara man ger ut fria sprutor så minskar hiv. Jag tycker att vi med statistik har visat att det inte är riktigt där som

bekymret ligger. Monika Lindh pratade om att få kontakt med narkomaner. Det har också Karin Rågsjö gjort.

Anförande nr 248

M o n i k a L i n d h (s): Jag tror att jag gjorde klart i mitt första inlägg – om du var uppmärksam på det – att sprututbyte aldrig någonsin kan vara en narkotikapolitisk insats och inte heller vara det enda som det handlar om. Det är självfallet en förutsättning för att över huvud taget prata om sprututbyte att det finns vård-, behandlings- och avgiftningsplatser i tillräcklig omfattning. Det är fullständigt självklart.

Du ställde en fråga som jag inte kunde besvara därför att jag inte hade någon mer replik. Den dag då landstinget kommer med ett väl uppbyggt och bra program som innehåller allt detta, tillräckligt med vård-, behandlings- och avgiftningsplatser, långvarig behandling och medicinsk behandling tillsammans med terapi som kan paras med socialtjänstens insatser, så är jag självfallet intresserad av att också diskutera den lilla del som ett sprututbyte kan vara.

Anförande nr 249

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Monika Lindh! Då delar jag i stort din uppfattning. Det är bara det att jag menar att sprututbytesprogrammet är fel behandlingsmetodik. Subutex eller något annat är en mer rätt väg att gå.

Du kan ju inte svara på detta om du inte begär ordet, men motsätter ni er då Subutex? Det fungerar ju i dag väldigt bra inom landstinget i den lilla narkomanvård som finns kvar. Där är det just Subutex som vi förespråkar.

Anförande nr 250

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Herr ordförande! Detta är en fråga som kan uppröra känslor. Men jag tycker att det får finnas någon gräns.

Herr ordförande! Jag kräver att Monika Lindh kommer upp och ber om ursäkt för de epiteter som hon har lagt på mig. Hon har gjort det inte en gång, inte två gånger utan många gånger både i kväll och tidigare när vi förde en interpellationsdebatt i frågan.

Jag har själv varit uppe här och bett om ursäkt när jag har uttryckt mig på ett sätt som har missförståtts och på ett sätt som absolut inte var menat. Min uppfattning är att Monika Lindh avsiktligt har uttryckt sig på ett mycket sårande sätt mot mig. Jag kräver att du kommer upp och ber om ursäkt för detta om vi ska kunna fortsätta att föra en vettig debatt i den här salen.

För övrigt kan jag konstatera att föredragande borgarråd inte har svarat på någon av de relevanta frågorna. Du har inte svarat på om du verkligen ska införa det här. Du har inte svarat på hur långt du är beredd att gå ytterligare utöver sprututbytet. Du har inte sagt om du är beredd att ta något eller några av de andra stegen. Du har inte kunnat redovisa några fakta som säger att det hjälper att ha sprututbyte. Du har inte pratat om varför det finns en 20-årsgräns om det nu är så bra. Varför gäller det då

inte dem som börjar missbruka innan dess och som behöver sprutor? Varför är dödstalet så mycket högre i Skåne än vad det är på de ställen där man inte har detta? Var tänker du förlägga lokalen för sprututbyte, eller rekommendera landstinget att man förlägger den, så att den ska vara så tillgänglig som möjligt för narkomanerna? Ska det finnas flera stycken i närheten av de olika centrum där narkotikamissbruket försiggår som mest?

Det finns många frågor, Margareta Olofsson. I stället för att svara på några av frågorna går du bara till angrepp. Det är en välkänd men dålig metod för ett föredragande borgarråd att göra på det sättet.

Herr ordförande! Till Torsten Sandgren vill jag säga något när det gäller att behålla sin humanism: Jag har kvar min humanism. Just därför säger jag att det är bättre med en hjälpande hand än en stjälpande spruta. Hur långt är du beredd att gå på den dödsstege som du har hört talas om nu, om du inte hade gjort det förut? Du har hört mig citera de narkomaner som själva har varit i detta och hur de ser på politiker som är beredda att införa detta i stället för att ta tag i narkotikaproblematiken och hjälpa narkomanerna.

Det är många frågor som är obesvarade. Det kanske finns anledning att återkomma till detta med fler debatter.

Anförande nr 251

M o n i k a L i n d h (s): Jag kan gärna be om ursäkt om du har känt dig påhoppad. Jag kan försäkra dig att det har vi på den här sidan också gjort när vi har blivit utpekade som dödspatruller. Jag har sagt att Moderaternas attityd i kvällens debatt har präglats av en stenhård hänsynslöshet, en moralism och en svartvit inställning i frågan. Den åsikten står jag för.

Anförande nr 252

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är en konstig form av ursäkt när du fortsätter att slänga ur dig sådana invektiv. Jag förstår inte var du har fått dem ifrån. Du kan få läsa mitt inlägg här, och du kan läsa sekreterarnas utskrifter sedan så får du se om det finns någonting i dem som tyder på att jag är hård, kall, moralistisk eller vad det nu var för några svartvita saker som du pratar om här.

Dödspatruller har jag inte heller pratat om, utan jag har pratat om en dödsstege. Ni är beredda att ta ett steg. Då frågar jag: Är ni beredda att ta två, tre, fyra och fem steg också? Jag har inte sagt att det är någon som är beredd att göra det, utan jag har ställt en fråga. Jag hoppas att det inte är någon som vill ta något av stegen. Det är så jag har uttryckt det hela.

Om du vill tolka om det mesta som jag säger så är det beklagligt, Monika Lindh. Det är svårt att föra en debatt med dig, och jag ska försöka undvika det i fortsättningen.

Anförande nr 253

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Fullmäktige! Jag ska inte recensera vad du har sagt eller gjort här i kväll, Berthold. Däremot ska jag förklara för dig vad min humanism bygger på. Det är när man har suttit med 18–19-årig tjej i famnen som under en veckas tid har svettat ur sig heroin och opiater. Man har sett hennes kamp och hur hon mår. Då blir man något ödmjukt stämd, och kommer inte med fasta, beslutsamma steg och klampar in och förklarar vad som är rätt och riktigt.

Anförande nr 254

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Hjälper du den här stackars tjejen genom att ge henne en fri spruta, kanske med narkotika i?

Jag kan tala om för dig att jag har varit i hundratals narkotikakvartar. Jag har suttit med hundratals narkotikamissbrukare som har skälvt av både missbruk och abstinens. Jag har hållit förhör med dem. Jag har fått deras berättelser, och det har skakat om mig så till den milda grad att jag tar deras oro och deras problem på allvar och vill se till att hjälpa dem i stället för att stjälpa dem. Jag lyssnar på vad de säger, och jag försöker framföra det här i kväll. Men ni vill inte ta åt er av det. Ni vill hjälpa dem till döds i stället genom att underlätta narkotikamissbruket för dem. Det är en humanism som är felaktigt tänkt och gjord.

Anförande nr 255

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande! Jag ska inte säga det som jag hade tänkt säga efter det senaste meningsutbytet, för att inte riskera att bli åthutad.

Jag tror att många som finns här i salen har många olika erfarenheter – goda och andra. Tillsammans med andra i diskussion gör det att man fattar ett visst beslut och bestämmer sig för en viss sak.

Jag har suttit i väntrummet nere i Malmö och pratat med människorna där. Jag har också träffat många människor som är missbrukare och sprutmissbrukare och som har börjat ta steg mot ett bättre liv där. De har sagt: Jag skulle aldrig ha klarat det utan detta! De har skaffat sig jobb, bostad och familj och de är väldigt lyckliga över att de har det nu och att de har kommit tillbaka till en annan värld, som de under många år av missbruk trodde att de inte skulle få uppleva igen. Jag tycker att det är en mycket god erfarenhet. Man ser att detta har hjälpt dem. De här personerna har sluppit hepatit, som är en mycket plågsam sjukdom. De har sluppit hiv, som också är plågsamt.

Vi kan slänga oss med hur många siffror vi vill här, för vi kan alltid hitta andra undersökningar som var och en stöder den egna åsikten. Det som ändå vi kan enas om är det som man säger i Socialstyrelsen: Det är lite svårt att göra en jämförelse mellan hur det hade gått med att dela ut sprutor och utan att göra det. Man måste ha en kontrollgrupp. Sprutnarkomaner är inte så där alldeles lätta att få som kontrollgrupp. De ställer inte upp så alldeles lätt för att göra sådana mätningar, och det tror jag att vi alla förstår.

Jag tycker att det som vi har sagt om att detta bara är en liten del av en verksamhet är viktigt. Jag tycker också, Berthold, att jag har svarat dig på alla frågorna. Du har skrivit en motion om sprututbyte. Jag har svarat på den och sagt exakt vad jag tycker om det. Om det finns en missbrukarvård som är värd namnet och om vi uppfyller de krav på restriktioner som finns så är jag beredd att föra en diskussion och en dialog med landstinget om detta. Människor som är de mest utsatta och de svagaste människorna ska också få en rimlig chans till ett hälsoförebyggande arbete i den delen. När de sedan väl blir av med sitt missbruk ska de slippa dras med dessa sjukdomar också.

Anförande nr 256

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Margareta Olofsson! Det där med kontrollgrupp kan vi nog vara överens om. Jag hoppas att ingen heller gör något sådant försök.

Bejerot sade att det ingenstans i världen är bevisat att frivilligvård leder till bättre resultat än ingen vård alls. Det är hårda ord. Det kanske behövs lite restriktioner och en fast hand – en fast fadershand som tar tag i dessa människor och leder dem bort därifrån och inte tillåter dem att få sprutor och narkotika och hjälp att injicera. Då kanske de tackar efteråt. I stället säger nu narkomaner: Politikernas okunnighet kommer att kosta liv. De tycker att vi är fega som går den här vägen.

Anförande nr 257

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Berthold! Där belyste du det som är skillnaden emellan oss – en repressiv och en restriktiv narkotikapolitik. Om det hade varit så enkelt att man räcker ut en hand och människor då följer med och slutar med sitt missbruk så hade vi kanske inte hade haft narkotikamissbrukare över huvud taget i Stockholms stad, i Sveriges land och i resten av världen.